

รายงานการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักกรรมการ 1
วุฒิสภา

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา

รายงาน
การพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ของ
คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
วุฒิสภา

สำนักกรรมการ 1
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(ข)

คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
วุฒิสภา

(ค)

คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
วุฒิสภา

1. นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ	ประธานกรรมการการวิสามัญ
2. พลเอก ชาทอุดม ติตถะสิริ	รองประธานกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
3. พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์	รองประธานกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง
4. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	รองประธานกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม
5. นายสมชาย หาญหิรัญ	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่
6. พลเอก ไพบยนต์ คำทันเจริญ	รองประธานกรรมการการวิสามัญ คนที่ห้า
7. นายวิทยา ผิวผ่อง	รองประธานกรรมการการวิสามัญ คนที่หก
8. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ คุรุเวช	รองประธานกรรมการการวิสามัญ คนที่เจ็ด
9. พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่แปด
10. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่เก้า
11. นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย	เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ
12. พลเอก สนธยา ศรีเจริญ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ
13. นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์	โฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ
14. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	รองโฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ
15. นางจिरดา สงฆ์ประชา	รองโฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ
16. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
17. นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
18. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
19. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
20. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
21. นายอำพล จินดาวัฒน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
22. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
23. พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
24. นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
25. ศาสตราจารย์นิสตาร์ เวชยานนท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
26. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	กรรมการการวิสามัญ
27. นายกูรติสร์ จันทรศรีชวาลา	กรรมการการวิสามัญ
28. นายณรงค์ อ่อนสอาด	กรรมการการวิสามัญ
29. นายถนัด มานะพันธุ์นิยม	กรรมการการวิสามัญ
30. พลเอก ทวีป เนตรนิยม	กรรมการการวิสามัญ
31. พลเอก ธงชัย สาระสุข	กรรมการการวิสามัญ

(ง)

32. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ	กรรมการวิสามัญ
33. พลเอก พิศณุ พุทธวงศ์	กรรมการวิสามัญ
34. พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา	กรรมการวิสามัญ
35. นายสมชาย ชาญณรงค์กุล	กรรมการวิสามัญ
36. นายสมเดช นิลพันธุ์	กรรมการวิสามัญ
37. พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่มซ้าย	กรรมการวิสามัญ
38. นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	กรรมการวิสามัญ
39. นายอภิชาติ โตติลเกษ	กรรมการวิสามัญ
40. นายบุญชู ประสพกิจถาวร	กรรมการวิสามัญ
41. นายพรชัย ฐีระเวช	กรรมการวิสามัญ
42. นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ	กรรมการวิสามัญ

.....

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วุฒิสภา

นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ
สมาชิกวุฒิสภา
ประธานคณะกรรมการ

พลเอก ขาดอุดม ติตถะสิริ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายสมชาย หาญหิรัญ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สี่

พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่ห้า

นายวิทยา ผิวผ่อง
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หก

รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ทรูเวโซ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่เจ็ด

พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่แปด

พลเอก อาชาไนย ศรีสุข
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่เก้า

นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย
สมาชิกวุฒิสภา
เลขานุการคณะกรรมการ

พลเอก สนธยา ศรีเจริญ
สมาชิกวุฒิสภา
รองเลขานุการคณะกรรมการ

นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์
สมาชิกวุฒิสภา
โฆษกคณะกรรมการ

นางสุรรรณี สิริเวชชะพันธ์
สมาชิกวุฒิสภา
รองโฆษกคณะกรรมการ

นางจिरดา สงษ์ประชา
สมาชิกวุฒิสภา
รองโฆษกคณะกรรมการ

นายสมพล เกียรติไพบูลย์
สมาชิกวุฒิสภา
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายอำพล จินตาวัฒน์
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเรือเอก พระจุนทร์ ตามประทีป
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายกูรดิษฐ์ จันทร์ศรีชวาลา
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายณรงค์ อ่อนสอาด
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายถนัด มานะพันธุ์นิยม
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

พลเอก ทวีป เนตรนิยม
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

พลเอก ธงชัย สารระสูข
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

พลเอก พิศณุ พุทรวงศ์
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

พลเรือโท สรยุทธ น้อยฉายา
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายสมเดช นิลพันธุ์
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่มซ้าย
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการ

นายบุญชู ประสพกิจถาวร
กรรมการ

นายพรชัย สุธีระเวช
กรรมการ

นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ
กรรมการ

(ฉ)

คณะอนุกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยง
งบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ
(ฉบับปรับปรุง)
ใน
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
วุฒิสภา

1. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. พลเอก ธงชัย สาระสุข	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
4. นางสาวจิราภรณ์ ตันติวงศ์	อนุกรรมการ
5. พลเอก ชัยวัฒน์ จำรัส	อนุกรรมการ
6. พลโท วิบูล ขยันกิจ	อนุกรรมการ
7. นายสมชัย รอดเรือง	อนุกรรมการ
8. นาวาอากาศตรี ประจักษ์ สัจจโสภณ	อนุกรรมการ
9. นางพุทธิมา ตระการวนิช	อนุกรรมการ
10. นางสาวสรยา ยศยิ่งยง	อนุกรรมการ
11. นายสุริยา อุ้นคำ	อนุกรรมการและเลขานุการ
12. เรือเอกหญิง พิษณุสินี สารธิมา	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

.....

คณะอนุกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณ
กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

พลเอก ธงชัย สาระสุข
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง

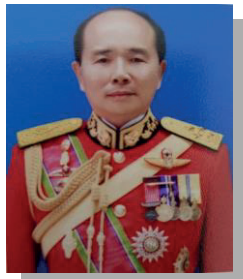
พลเอก อาชาไนย ศรีสุข
ประธานคณะอนุกรรมการ

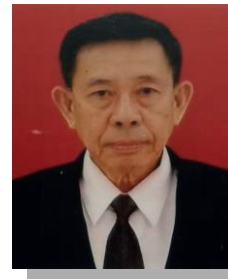
พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง

นางสาวจิราภรณ์ ตันติวงศ์
อนุกรรมการ

พลเอก ชัยวัฒน์ จำรัส
อนุกรรมการ

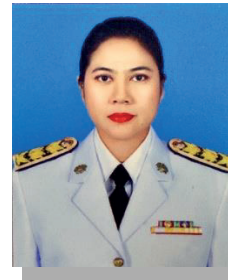
พลโท วิบูล ขยันกิจ
อนุกรรมการ

นายสมชัย รอดเรือง
อนุกรรมการ

นาวาอากาศตรี ประจักษ์ สัจจโสภณ
อนุกรรมการ

นางพุดธิมา ตระการวณิช
อนุกรรมการ

นางสาวสรยา ยศยิ่งยง
อนุกรรมการ

นายสุรียา อุ่นคำ
อนุกรรมการและเลขานุการ

เรือเอกหญิง พิชญ์สินี สารธิมา
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 วุฒิสภา โทร. 0 2831 9353

ที่ สว (กมธ 1) 0009/(ร 25)

วันที่ 26 สิงหาคม 2564

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ตามที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ 7 มิถุนายน 2564 ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และเมื่อวันจันทร์ที่ 23 สิงหาคม 2564 ประธานวุฒิสภาได้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้วมายัง คณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาและรายงานความเห็นต่อประธานวุฒิสภาภายใน 10 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 ข้อ 139 ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

1. นางกอบกุล อภากร ณ อยุธยา
2. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
3. นายกูรติสภ์ จันทร์ศรีชวาลา
4. นางจิรดา สงฆ์ประชา
5. พลเอก ชาทอุดม ติตถะสิริ
6. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ
7. นายณรงค์ อ่อนสอาด
8. นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย
9. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช
10. นายถนัด มานะพันธุ์นิยม
11. พลเอก ทวีป เนตรนิยม
12. พลเอก ธงชัย สาระสุข
13. ศาสตราจารย์นิสิตาร์ก เวชยานนท์
14. นายบุญชู ประสพกิจถาวร
15. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ
16. นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ
17. นายพรชัย สุริยะเวช
18. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์
19. พลเรือเอก พระจุนด์ร ตามประทีป
20. พลเอก พิศณุ พุทธวงศ์
21. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ
22. นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ
23. นายวิทยา ผิวม่วง
24. นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์
25. นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ
26. นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์
27. พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
28. พลเอก สนธยา ศรีเจริญ
29. นายสมชาย ชาญณรงค์กุล
30. นายสมชาย หาญหิรัญ
31. นายสมเดช นิลพันธุ์
32. นายสมพล เกียรติไพบูลย์
33. นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ
34. พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่
35. พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่ม้อย
36. นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล
37. นางสุวรรณณี สิริเวชชะพันธ์
38. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ
39. พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์
40. นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
41. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข
42. นายอำพล จินดาวัฒนะ

บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการวิสามัญต่อที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อพิจารณาต่อไป

ลงชื่อ วิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ

(นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายพีรพล ยวงนาค)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วุฒิสภา

คนที่หนึ่ง

สำเนาถูกต้อง

(นายกมลชัย แสงศรีคำ)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วุฒิสภา

คนที่สอง

สำนักกรรมการ 1

โทรศัพท์ 0 2831 9353

โทรสาร 0 2831 9147

มารียาน พิมพ์

วรวรรณ/คมสัน/กมลชัย ทาน

สารบัญ

	หน้า
1. มติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการธิการ	(1)
2. มติแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562	(2)
3. มติตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)	(2)
4. มติให้ผู้แทนส่วนราชการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการธิการวิสามัญเพื่อสนับสนุนข้อมูลตลอดระยะเวลาที่มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น	(2)
5. มติให้ผู้แทนส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น	(3)
6. สารสำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ	(3)
6.1 นโยบายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	(3)
6.2 โครงสร้างงบประมาณ	(5)
6.3 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	(7)
7. สรุปผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสภาผู้แทนราษฎร	(9)
8. การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา	(12)
8.1 ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา	(12)
8.2 ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	(13)
9. ข้อเสนอของคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา	(17)
9.1 นโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	(17)
9.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำแนกตามกระทรวง หน่วยงาน และแผนงานบูรณาการ	(36)
10. ภาคผนวก	(101)

(ข)

สารบัญญภาพ

	หน้า
1. สัดส่วนมาตรการการคลัง	(19)
2. อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	(19)
3. เสถียรภาพของภาคการเงิน	(22)
4. สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์	(23)
5. รายงานสถานะและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณของประเทศ	(25)
6. ประมาณการวงเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณสมทบ	(25)
7. หนี้สาธารณะคงค้าง/สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ปี 2539 – ปัจจุบัน	(32)

(ค)

สารบัญตาราง

	หน้า
1. โครงสร้างงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565	(6)
2. การเปลี่ยนแปลงงบประมาณประจำปี 2565 รายการทรวงหลังจากการพิจารณา ของสภาผู้แทนราษฎร	(10 - 11)
3. เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	(21)

**รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา**

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ 7 มิถุนายน 2564 ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และเมื่อวันจันทร์ที่ 23 สิงหาคม 2564 ประธานวุฒิสภาได้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้วมายังคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาและรายงานความเห็นต่อประธานวุฒิสภาภายใน 10 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 ข้อ 139 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้วปรากฏผล ดังนี้

1. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

1.1 นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ	เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
1.2 พลเอก ชาทอุดม ติตถะสิริ	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
1.3 พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
1.4 นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม
1.5 นายสมชาย หาญหิรัญ	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่
1.6 พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่ห้า
1.7 นายวิทยา ผิวผ่อง	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หก
1.8 รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่เจ็ด
1.9 พลเอก สราวุฒิชัย ชลออยู่	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่แปด
1.10 พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่เก้า
1.11 นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย	เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
1.12 พลเอก สนธยา ศรีเจริญ	เป็นรองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
1.13 นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
1.14 นางสาววรรณิ์ สิริเวชชะพันธ์	เป็นรองโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
1.15 นางจิริดา สงฆ์ประชา	เป็นรองโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
1.16 นายสมพล เกียรติไพบูลย์	เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
1.17 นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
1.18 คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
1.19 พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
1.20 พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
1.21 นายอำพล จินดาวัฒนะ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
1.22 นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
1.23 พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ

- 1.24 นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
 1.25 ศาสตราจารย์นิสสารก์ เวชยานนท์ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ

2. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 ข้อ 87 วรรคสี่ จำนวน 2 คน ดังนี้

- 2.1 นายพีรพล ยวงนาค ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการวิชาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร และโทรคมนาคม เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
 2.2 นายกมลชัย แสงศรีคำ นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ 2 เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

3. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกอบด้วย

- 3.1 พลเอก อาชาไนย ศรีสุข ประธานคณะอนุกรรมการ
 3.2 พลเอก ธงชัย สารสุข รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
 3.3 พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์ รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
 3.4 นางสาวจิราภรณ์ ตันติวงศ์ อนุกรรมการ
 3.5 พลเอก ชัยวัฒน์ จำรัส อนุกรรมการ
 3.6 พลโท วิบูล ขยันกิจ อนุกรรมการ
 3.7 นายสมชัย รอดเรือง อนุกรรมการ
 3.8 นาวาอากาศตรี ประจักษ์ สัจจโสภณ อนุกรรมการ
 3.9 นางพุทธิมา ตระการวนิช อนุกรรมการ
 3.10 นางสาวสรยา ยศยิ่งยง อนุกรรมการ
 3.11 นายสุรียา อุ้นคำ อนุกรรมการและเลขานุการ
 3.12 เรือเอกหญิง พิชญ์สินี สารธิมา อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติให้ผู้แทนส่วนราชการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการวิสามัญเพื่อสนับสนุนข้อมูลตลอดระยะเวลาที่มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

- 4.1 สำนักงานงบประมาณ
 4.2 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
 4.3 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
 4.4 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- 4.5 สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคี
ปรองดอง
- 4.6 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- 4.7 กรมบัญชีกลาง
- 4.8 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
- 4.9 สำนักงานประมาณของรัฐสภา

5. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติให้ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ เข้าร่วมประชุมกับ
คณะกรรมการวิสามัญ เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

- 5.1 ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ
- 5.2 หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์การอิสระ
ตามรัฐธรรมนูญ องค์การอัยการ และหน่วยงานอื่น ๆ
- 5.3 เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล
องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การอัยการ และหน่วยงานอื่น ๆ

6. สารสำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามที่คณะรัฐมนตรี
มีมติเห็นชอบ

6.1 นโยบายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รัฐบาลได้ให้ความสำคัญ
กับการดำเนินภารกิจเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง
แห่งชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19
พ.ศ. 2564 – 2565 แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ
(ฉบับปรับปรุง) นโยบายสำคัญของรัฐบาล ให้ประสบผลสำเร็จและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม
และสนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยได้กำหนดนโยบายและแนวทาง
การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังนี้

1) ดำเนินนโยบายงบประมาณขาดดุลภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังและความจำเป็น
ของการใช้จ่ายภาครัฐ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เกิดการขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการในทุกมิติ ทั้งมิติกระทรวง/
หน่วยงาน มิติบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์และมิติบูรณาการเชิงพื้นที่ให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องสนับสนุน
ซึ่งกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และไม่ซ้ำซ้อน เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาล
เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

3) ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อเพิ่มศักยภาพการถ่ายโอนภารกิจการจัดบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นแก่ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิต
ที่ดียิ่งขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางการคลังระหว่างท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บ
รายได้และประสิทธิผลการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับหลักการ

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่จะต้องให้มีการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูประบบราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำงบประมาณให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน ได้แก่ เงินงบประมาณของภาครัฐ เงินกู้ การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership) การลงทุนของรัฐวิสาหกิจ การลงทุนโดยใช้เงินจากกองทุน และการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งให้หน่วยรับงบประมาณที่มีเงินนอกงบประมาณหรือเงินสะสมคงเหลือพิจารณานำเงินดังกล่าวมาใช้ดำเนินการกิจกรรมของหน่วยงานเป็นลำดับแรก ควบคู่กับการพิจารณาทบทวนเพื่อชะลอ ปรับลด หรือยกเลิกการดำเนินโครงการที่มีความสำคัญในระดับต่ำหรือหมดความจำเป็น เพื่อนำงบประมาณดังกล่าวมาสนับสนุนนโยบายสำคัญหรือโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วนมีความพร้อมในการดำเนินการสูง เพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการขยายตัว รวมทั้งให้ความสำคัญกับการนำผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ 2564 มาประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับศักยภาพการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ

5) ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและความต้องการของประชาชน ทั้งในระดับชาติ ระดับพื้นที่ ภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด และท้องถิ่น รวมทั้งภารกิจที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ให้มีการกระจายอย่างเป็นธรรม มีความคุ้มค่า ไม่ซ้ำซ้อน โดยยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดผลสัมฤทธิ์ของประเทศ

6) ให้ความสำคัญกับสวัสดิการที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเปราะบางทางสังคม เพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และลดความเสี่ยงจากการได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 3,100,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.87 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณมีงบประมาณรายจ่ายเพียงพอในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน โดยมีประมาณการรายได้สุทธิจำนวน 2,400,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.84 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และกำหนดวงเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ จำนวน 700,000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.04 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งการขาดดุลงบประมาณจำนวนดังกล่าวยังอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อวินัยและฐานะการคลังของประเทศในระยะยาว

6.2 โครงสร้างงบประมาณ

โครงสร้างงบประมาณปี 2565 มีสาระสำคัญ สรุปดังนี้

1) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 3,100,000 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 185,962.5 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 5.66 โดยวงเงินงบประมาณดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.87 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

2) รายจ่ายประจำ

รายจ่ายประจำกำหนดไว้เป็นจำนวน 2,360,543 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 177,109.3 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 6.98 โดยรายจ่ายประจำดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 76.15 ของวงเงินงบประมาณ เทียบกับร้อยละ 77.23 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

3) รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง

รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังกำหนดไว้เป็นจำนวน 596.7 ล้านบาท โดยรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.02 ของวงเงินงบประมาณ

4) รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย

รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายกำหนดไว้เป็นจำนวน 24,978.6 ล้านบาท เพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายที่ได้นำไปใช้จ่ายตามนัยมาตรา 45 ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.81 ของวงเงินงบประมาณ

5) รายจ่ายลงทุน

รายจ่ายลงทุนกำหนดไว้เป็นจำนวน 624,399.9 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 24,910.3 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 3.84 โดยรายจ่ายลงทุนดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.14 ของวงเงินงบประมาณ เทียบกับร้อยละ 19.76 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

6) รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้

รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ได้จัดสรรไว้เป็นจำนวน 100,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 1,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.01 โดยรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้นี้ดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.22 ของวงเงินงบประมาณ เทียบกับร้อยละ 3.01 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้เป็นรายจ่ายลงทุนกรณีการกู้เพื่อการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 10,518.2 ล้านบาท

โครงสร้างงบประมาณ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565

หน่วย : ล้านบาท

โครงสร้างงบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	
	จำนวน	เพิ่ม/ลด ร้อยละ	จำนวน	เพิ่ม/ลด ร้อยละ
1. เงินงบประมาณรายจ่าย	3,285,962.5	2.69	3,100,000.0	-5.66
(สัดส่วนต่อ GDP)	20.02		17.87	
- รายจ่ายประจำ	2,537,652.3	5.57	2,360,543.0	-6.98
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	77.23		76.15	
- รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	-	-100.00	596.7	100.00
(สัดส่วนต่องบประมาณ)			0.02	
- รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย	-	-	24,978.6	100.00
(สัดส่วนต่องบประมาณ)			0.81	
- รายจ่ายลงทุน	649,310.2	0.76	624,399.9	-3.84
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	19.76		20.14	
- รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้	99,000.0	11.02	100,000.0	1.01
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	3.01		3.22	
2. รายรับ	3,285,962.5	2.69	3,100,000.0	-5.66
(สัดส่วนต่อ GDP)	20.02		17.87	
- รายได้	2,677,000.0	-1.98	2,400,000.0	-10.35
- เงินกู้	608,962.5	29.84	700,000.0	14.95
3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	16,409,700.0	4.50	17,345,000.0	5.70

หมายเหตุ 1. ปีงบประมาณ 2565

- รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย จำนวน 24,978.6 ล้านบาท เพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายที่ได้นำไปใช้ตามนัยมาตรา 45 ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561
- รายจ่ายลงทุน จำนวน 624,399.9 ล้านบาท รวมรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ที่เป็นรายจ่ายลงทุน กรณีการกู้เงินเพื่อการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 10,518.2 ล้านบาท (จากรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้รวม จำนวน 100,000 ล้านบาท)

2. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ปี 2564 ตามแถลงภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ทั้งปี 2563 และแนวโน้มปี 2564 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564

ที่มา

1. สำนักงบประมาณ
2. กระทรวงการคลัง
3. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

6.3 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) นโยบายสำคัญของรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ภายใต้ยุทธศาสตร์และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ประกอบด้วยแผนงานรวม 63 แผนงาน สารสำคัญของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและแผนงานตามยุทธศาสตร์โดยสรุป ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีความสุข ประเทศมีความมั่นคงในทุกมิติทุกระดับ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ สนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การรักษาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน พัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ เสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ยึดหลักนิติธรรมและการบังคับใช้กฎหมายอำนวยความยุติธรรม ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติและความมั่นคงทางทะเล การก่อการร้าย ความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ ป้องกันบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ พัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เสริมสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก ทั้งนี้ ได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 387,909.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 12.5 ของวงเงินงบประมาณ

2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อสนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นอย่างมีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าด้านการเกษตร อาทิ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรอัจฉริยะ และการจัดการระบบนิเวศภาคเกษตร ส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล วางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ อาทิ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม และการพัฒนาระบบนิเวศภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยการสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการเงิน การตลาด ข้อมูลและบริการภาครัฐ การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยการสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว อาทิ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม เชิงธุรกิจ เชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงภูมิภาค

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ พลังงาน และดิจิทัล การพัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้ง การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคและเมื่อนำอยู่อัจฉริยะ โดยพัฒนาเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคและเมืองขนาดกลางให้เป็นเมื่อนำอยู่ ทั้งนี้ ได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 338,547.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 10.9 ของวงเงินงบประมาณ

3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างให้คนไทยมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเรียน/วัยรุ่น ส่งเสริมทักษะวัยทำงานให้มีคุณภาพสอดคล้องกับตลาดแรงงานและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะให้ตอบสนองต่อนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการส่งเสริมความสามารถของพหุปัญญา รวมทั้ง การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี สามารถเข้าถึงระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานพร้อมรองรับต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพทางการกีฬา ทั้งนี้ ได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 548,185.7 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.7 ของวงเงินงบประมาณ

4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อสร้างโอกาสและความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างทั่วถึงทุกจังหวัด เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ สร้างอาชีพ และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปยังเมืองหลักและเมืองรอง ส่งเสริมการออมและบริหารจัดการหนี้ของภาคครัวเรือนให้เป็นระบบ ส่งเสริมระบบหลักประกันทางสังคม เพื่อช่วยเหลือคนยากจน กลุ่มเปราะบาง ส่งเสริมการสร้างพลังในชุมชนให้เกิดเป็นพลังทางสังคม เตรียมความพร้อมสังคมไทยในการรองรับสังคมสูงวัย พัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม ประชาชนทุกคนได้รับความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข การศึกษา รวมทั้ง เพิ่มโอกาสให้ประชาชนได้รับสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ทั้งนี้ ได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 733,749.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23.7 ของวงเงินงบประมาณ

5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาทรัพยากรและการรักษาสิ่งแวดล้อมบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการสร้างการเติบโตบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจภาคทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง สนับสนุนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ปัญหามอกควัน และไฟป่า ปัญหามลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่เมืองชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ทั้งนี้ ได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 119,600.3 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.9 ของวงเงินงบประมาณ

6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อให้ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ ได้แก่ การปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลแบบบูรณาการ โดยการจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การส่งเสริมภาครัฐดิจิทัลโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน และมุ่งเน้นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ได้แก่ การพัฒนาบริการประชาชน และการบริหารจัดการการเงินการคลัง การปรับสมดุลภาครัฐ การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ และการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ ได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 559,300.5 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.0 ของวงเงินงบประมาณ

7) รายการค่าดำเนินการภาครัฐ จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อสำรองไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการรองรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมายสำหรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น บริหารจัดการหนี้ภาครัฐเพื่อชดใช้เงินคงคลัง และชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย ทั้งนี้ ได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 412,706.7 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.3 ของวงเงินงบประมาณ

7. สรุปผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสภาผู้แทนราษฎร

7.1 ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่รัฐบาลเสนอตั้งไว้ จำนวน 3,100,000,000,000 บาท และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการปรับลดและปรับเพิ่มโดยสรุปได้ดังนี้

(1) งบประมาณที่ตั้งไว้	จำนวน 3,100,000,000,000 บาท
(2) รวมปรับลดทั้งสิ้นตามมติ ของคณะกรรมการวิสามัญ	จำนวน 16,362,010,100 บาท
(3) จัดสรรเพื่อให้ส่วนราชการตามที่คณะรัฐมนตรี เสนอตามความเหมาะสมและจำเป็น	จำนวน 16,362,010,100 บาท
(4) คงตั้งงบประมาณไว้	จำนวน 3,100,000,000,000 บาท

การปรับลดงบประมาณตามมติของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน 16,362,010,100 บาท ได้นำไปจัดสรรไว้ทั้งกลาง โดยเพิ่มรายการ “ค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นงบประมาณ จำนวน 16,362,010,100 บาท” ดังนั้น งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ยังคงกำหนดวงเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้นจำนวน 3,100,000,000,000 บาท

นอกจากนี้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาอนุมัติให้มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 รายการ คือ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 14,925,400 บาท และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 23,968,000 บาท รวมจำนวน 38,893,400 บาท ไปเป็นงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

7.2 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลทำให้การจำแนกงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างงบประมาณที่สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการ วาระที่ 1 ดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

กระทรวง	งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565				
	สภาผู้แทนราษฎร รับหลักการ (วาระ 1)	วงเงิน ปรับลด	วงเงิน ปรับเพิ่ม	วงเงิน เปลี่ยนแปลง	สภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบ (วาระ 2 - 3)
รวมทั้งสิ้น	3,100,000.0000	16,362.0101	16,362.0101	-	3,100,000.0000
1. งบกลาง	571,047.3268	-	16,362.0101	-	587,409.3369
2. สำนักนายกรัฐมนตรี	34,017.2717	314.1018	-	38.8934	33,703.1699
3. กระทรวงกลาโหม	203,281.9693	3,344.7358	-	-	199,937.2335
4. กระทรวงการคลัง	273,941.3010	338.4786	-	-	273,602.8224
5. กระทรวงการต่างประเทศ	7,618.7480	212.2500	-	-	7,406.4980
6. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	5,164.5869	71.7296	-	-	5,092.8573
7. กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	24,664.8174	39.8770	-	-	24,624.9404
8. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	124,182.8397	736.2444	-	-	123,446.5953
9. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	110,126.5325	273.9138	-	-	109,852.6187
10. กระทรวงคมนาคม	175,858.7147	2,694.4105	-	-	173,164.3042
11. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	6,979.1256	153.9223	-	-	6,825.2033
12. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	28,325.4928	175.2551	-	38.8934	28,150.2377
13. กระทรวงพลังงาน	2,717.5469	10.1000	-	-	2,707.4469
14. กระทรวงพาณิชย์	6,523.2761	178.2016	-	-	6,345.0745
15. กระทรวงมหาดไทย	316,527.0296	1,013.9369	-	-	315,513.0927
16. กระทรวงยุติธรรม	24,321.2892	126.9228	-	-	24,194.3664
17. กระทรวงแรงงาน	49,742.8223	40.9307	-	-	49,701.8916
18. กระทรวงวัฒนธรรม	7,104.3476	110.8109	-	-	6,993.5367
19. กระทรวงศึกษาธิการ	332,398.6370	1,972.0448	-	-	330,426.5922
20. กระทรวงสาธารณสุข	153,940.4742	101.8158	-	-	153,838.6584
21. กระทรวงอุตสาหกรรม	4,380.1219	39.0649	-	-	4,341.0570
22. ส่วนราชการไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแล ของนายกรัฐมนตรี	122,729.9087	105.2058	-	-	122,624.7029

กระทรวง	งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565				
	สภาผู้แทนราษฎร รับหลักการ (วาระ 1)	วงเงิน ปรับลด	วงเงิน ปรับเพิ่ม	วงเงิน เปลี่ยนแปลง	สภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบ (วาระ 2 - 3)
23. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	17,411.0123	-	-	-	17,411.0123
24. รัฐวิสาหกิจ	130,586.4209	2,720.9679	-	-	127,865.4530
25. หน่วยงานของรัฐสภา	8,208.0480	119.7052	-	-	8,088.3428
26. หน่วยงานของศาล	22,947.8094	7.0000			22,940.8094
27. หน่วยงานขององค์กรอิสระ และองค์กรอัยการ	18,468.6027	9.6320	-	-	18,458.9707
28. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	78,305.0507	1,422.2207	-	-	76,882.8300
29. หน่วยงานอื่นของรัฐ	478.9665	1.0847	-	-	477.8818
30. สภากาชาดไทย	8,265.4427	-	-	-	8,265.4427
31. ส่วนราชการในพระองค์	8,761.3908	-	-	-	8,761.3908
32. แผนงานงานบูรณาการ	208,177.2574	3,997.8133	-	-	204,179.4441
33. รายจ่ายทุนหมุนเวียน	195,397.8494	27.4465	-	-	195,370.4029
34. รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	596.6667	-	-	-	596.6667
35. รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย	24,978.5600	-	-	-	24,978.5600

แผนงานงานบูรณาการ

หน่วย: ล้านบาท

แผนงานงานบูรณาการ	งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565				
	สภาผู้แทนราษฎร รับหลักการ (วาระ 1)	วงเงิน ปรับลด	วงเงิน ปรับเพิ่ม	วงเงิน เปลี่ยนแปลง	สภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบ (วาระ 2 - 3)
รวมทั้งสิ้น	208,177.2574	3,997.8133	-	-	204,179.4441
1. แผนงานงานบูรณาการขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในภาคใต้	7,144.3196	232.2536	-	-	6,912.0660
2. แผนงานงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก	12,275.3622	330.5511	-	-	11,944.8111
3. แผนงานงานบูรณาการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ	487.2817	8.3528	-	-	478.9289
4. แผนงานงานบูรณาการเตรียมความ พร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	623.7986	6.2218	-	-	617.5768
5. แผนงานงานบูรณาการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ	63,251.5096	115.1160	-	-	63,136.3936
6. แผนงานงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	4,281.0930	19.3976	-	-	4,261.6954
7. แผนงานงานบูรณาการพัฒนา ด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	110,415.1511	2,934.1199	-	-	107,481.0312
8. แผนงานงานบูรณาการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	1,642.4121	135.9663	-	-	1,506.4458
9. แผนงานงานบูรณาการพัฒนา อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	873.0646	16.4794	-	-	856.5852
10. แผนงานงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล	2,529.4523	120.0561	-	-	2,409.3962
11. แผนงานงานบูรณาการสร้างรายได้ จากการท่องเที่ยว	4,653.8126	79.2987	-	-	4,574.5139

8. การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา

8.1 ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้จัดทำขึ้นโดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติด้านความมั่นคงแห่งชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยได้นำเข้าหมาย/ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น 39 ตัวชี้วัด) และแผนย่อย (160 ตัวชี้วัด) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ (4 เป้าหมาย 15 ตัวชี้วัด แผนการปฏิรูปประเทศ (50 ตัวชี้วัด) โครงการ/กิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock) (62 ประเด็น) มากำหนดเป็นเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณฯ และแผนงานงบประมาณเป็นรายปี เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณนำมาพิจารณาใช้และจัดทำเป็นเป้าหมายการให้บริการและตัวชี้วัด รวมถึงแผนปฏิบัติงานของหน่วยรับงบประมาณ รวมทั้งนำมาประกอบการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การกำหนดโครงสร้างแผนงานงบประมาณ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณที่ได้ปรับปรุงให้รองรับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (85 แผนย่อย) และประเด็นปฏิรูปภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ หน่วยรับงบประมาณจึงควรตรวจสอบเป้าหมาย/ตัวชี้วัดการให้บริการระดับกระทรวงและกรม โครงการ/กิจกรรม ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดตามโครงสร้างแผนงานงบประมาณดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำไปสู่การจัดทำคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างตรงเป้าหมายตอบสนองต่อเป้าหมาย/ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลต่อไป ทั้งนี้ ในเอกสารงบประมาณ (เล่มขาวคาดแดง) ซึ่งแสดงรายละเอียดงบประมาณของหน่วยงานยังไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และจากการประเมินผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของตัวชี้วัด แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาอนุมัติงบประมาณของสมาชิกวุฒิสภาทำได้อย่างครอบคลุมควรเพิ่มเรื่องความเชื่อมโยงของการจัดสรรงบประมาณกับแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในเอกสารงบประมาณ (เล่มขาวคาดแดง) ด้วย

นอกจากนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีการนำข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญจากการศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 วุฒิสภาไปดำเนินการเพื่อให้การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการเชื่อมโยง (Mapping) กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ โดยโครงสร้างยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้กำหนด

เป็นแผนงานตามโครงสร้างงบประมาณ (ประกอบด้วย แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน และรายการค่าดำเนินการ ภาครัฐ (รายจ่ายชำระหนี้ภาครัฐ ขดใช้เงินคงคลัง และขดใช้เงินทุนสำรองจ่าย) ผ่านคู่มือปฏิบัติการ จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 แต่การเชื่อมโยงถึงแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนแม่บท 23 แผน) ในเอกสารงบประมาณฉบับที่ 3 (เล่มขาวคาดแดง) จะปรากฏ เฉพาะที่ดำเนินการในหน่วยงานระดับกระทรวงเท่านั้น (ไม่แสดงข้อมูลระดับกรม และกองทุนและเงินทุน หมุนเวียน) และไม่ได้แสดงข้อมูลการเชื่อมโยงกับแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผล มาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งแผนงานดังกล่าวอาจไม่เชื่อมโยงโดยตรงกับแผนแม่บทหรือแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะกำหนดชื่อของแผนงานใกล้เคียงกับแผนแม่บทหรือแผนแม่บทย่อย และอาจมีเป้าหมาย หรือแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้ง ตัวชี้วัดการดำเนินการที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้ การใช้จ่ายงบประมาณเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่แผนการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการจะต้องอยู่ในกรอบ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจาก สถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่รัฐบาล กำหนดไว้

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา ได้ให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าว จึงได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ขึ้น เพื่อพิจารณาให้หน่วยรับงบประมาณระดับกรม หรือเทียบเท่าจัดทำ การเชื่อมโยงงบประมาณที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 (เล่มขาวคาดแดง) ซึ่งเป็นงบประมาณ ตามเป้าหมาย การให้บริการระดับแผนงาน (กิจกรรม/โครงการ) กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยเทียบเคียงกันในระดับแผน เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่สอดคล้องสัมพันธ์หรือสามารถนำส่งค่าเป้าหมายไปยังแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 หรือแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้

8.2 ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)¹

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาโดยให้หน่วยรับงบประมาณ ระดับกรม หรือเทียบเท่า จัดทำการเชื่อมโยงงบประมาณที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 (เล่มขาวคาดแดง) ซึ่งเป็นงบประมาณ ตามเป้าหมายการให้บริการระดับแผนงาน (กิจกรรม/โครงการ) กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

¹รายละเอียดปรากฏในรายงานของคณะอนุกรรมการ ตามภาคผนวก

แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยเทียบเคียงกันในระดับแผน เป้าหมาย และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องสัมพันธ์หรือสามารถนำส่งค่าเป้าหมาย ตามแบบฟอร์มการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ซึ่งปรากฏผลการพิจารณาสรุปได้ ดังนี้

8.2.1. ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

1) การจัดทำการเชื่อมโยงแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ กับโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ หน่วยงานให้ความสำคัญมากขึ้น สามารถระบุความเชื่อมโยงได้อย่างถูกต้องมากกว่าปีงบประมาณที่ผ่านมา แต่ยังมีแผนงาน/โครงการสำคัญบางรายการที่ไม่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับแผนแม่บทได้ หรืออาจจะเชื่อมโยงเข้ากันได้แต่ไม่ได้รับการพิจารณาหรือไม่สามารถบันทึกเข้าระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e - Budgeting) เนื่องจากความแตกต่าง ของกรอบแนวคิดการส่งมอบผลผลิต/ผลลัพธ์ไปยังแผนแม่บท

2) แผนงานบูรณาการหรือแผนงานยุทธศาสตร์ พบว่า ทั้งแผนงานมีการกำหนดให้เชื่อมโยงแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย หรือแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ แต่กลไกการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินการ และระดับความเกี่ยวข้องของหน่วยงานยังไม่ชัดเจนและสอดคล้องกัน เป็นเพียงการนำผลผลิต/โครงการ ตามโครงสร้างแผนงานมากำหนดความเชื่อมโยงไว้เท่านั้น หน่วยงานเจ้าภาพที่รับผิดชอบแผนงานบูรณาการและแผนแม่บทเป็นคนละหน่วยงาน เช่น แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากกับแผนแม่บทเศรษฐกิจฐานราก เป็นต้น ทำให้การกำหนดเป้าหมาย/ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานยังมีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) และขาดหน่วยงานสำคัญในการร่วมดำเนินการ อีกทั้งยังขาดการทบทวนและปรับปรุงเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความสอดคล้องกับค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่หน่วยงานเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง

3) การขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บท และแผนแม่บทย่อย พบว่า หน่วยรับงบประมาณบางหน่วยที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง จะกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่มุ่งไปสู่เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานมากกว่าเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย ทำให้เกิดกิจกรรมการใช้จ่ายงบประมาณที่เกินความจำเป็นและไม่มีประสิทธิภาพ

4) กระบวนการจัดทำงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า ในการจำแนกภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ และภารกิจสนับสนุนยุทธศาสตร์ หน่วยงานยังขาดความเข้าใจในการจำแนกภารกิจดังกล่าว ทำให้การจำแนกภารกิจไม่มีความชัดเจน และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงหน่วยงานบางหน่วยงานนำงานตามหน้าที่ประจำตามปกติที่เดิมกำหนดไว้ในแผนงานพื้นฐาน ปรับมาเป็นโครงการตามแผนงานยุทธศาสตร์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ นอกจากนี้ ยังพบว่าการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บท และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ บนหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลนั้น ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขาดการนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้ประกอบการพิจารณารายการที่กำหนดไว้ในแผนงานเพื่อขอรับจัดสรร

งบประมาณยังเป็นไปในลักษณะการรวบรวมความต้องการของหน่วยงานที่ยึดติดกับพันธกิจของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญของห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนเป้าหมาย ทำให้โครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย และอาจไม่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

5) **ระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting)** ระบบฐานข้อมูล/ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ (BB EvMIS) และระบบแผนที่การจัดการงบประมาณ (e-BGIS) ยังไม่รองรับการจัดทำงบประมาณที่ควรต้องเชื่อมโยงกับระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) รวมถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมกำกับ (Regulator) ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ป.ย.ป. ยังไม่สามารถสื่อสารไปยังหน่วยงานผู้ปฏิบัติ (Operator) ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ทำให้การดำเนินการของหน่วยงานจึงยังเป็นลักษณะ “แยกกันคิด แยกกันทำ” ขาดการบูรณาการร่วมกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

6) **แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)** มีแนวทางในการขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (กิจกรรม Big Rock) มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน การกำหนดและแบ่งมอบหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนสู่การบรรลุผลอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีเอกสารแสดงความเชื่อมโยงกิจกรรม Big Rock ในแต่ละกิจกรรมการปฏิรูปทั้ง 13 ด้าน กับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนแม่บทย่อยไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้วไม่ต้องพิจารณาตีความ เพื่อสามารถติดตามตรวจสอบได้มากขึ้น แต่ปัญหาที่พบสำหรับการเชื่อมโยงกับโครงสร้างระบบงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คือ ยังไม่ปรากฏการเชื่อมโยงกิจกรรมปฏิรูปที่มีการระบุความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทไว้กับโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 หรือหน่วยงานบางหน่วยงานยังขาดการรับรู้เข้าใจ โดยเชื่อมโยงทั้งผลผลิต/โครงการ และวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามแผนงานพื้นฐานและ/หรือ แผนงานยุทธศาสตร์ ไปเป็นกิจกรรมการปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปฉบับเดิม เป็นต้น

8.2.2 ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

1) **ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อถ่ายทอดสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ** การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี การติดตามและประเมินผลและประเด็นสำคัญอื่น ๆ เช่น การจัดทำแผนระดับที่ 3 การจัดทำโครงการและกิจกรรมการดำเนินการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ป.ย.ป. เป็นเจ้าภาพร่วม ทั้งนี้ การจัดประชุมดังกล่าว ควรดำเนินการก่อนที่จะมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยพิจารณาช่วงเวลาที่เหมาะสม และควรกำหนดการปฏิบัติดังกล่าวไว้ในปฏิทินงบประมาณให้ชัดเจนด้วย

2) ควรให้ส่วนราชการ/หน่วยรับงบประมาณ นำกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2563 มาปรับใช้ในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย

3) ควรให้หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บท (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนแม่บท (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (จ.3) ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการแปลงเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติ และแสดงให้เห็นการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละปี และห้วงระยะเวลา 5 ปี

4) การจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ควรอยู่บนหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล รวมทั้ง ต้องมีการวิเคราะห์เป้าหมายของแผนแม่บทย่อยและห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย และข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

5) หน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าภาพหลักและหน่วยงานเจ้าภาพรองที่รับผิดชอบเป้าหมายของแผนแต่ละระดับ ควรจัดทำกรอบแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการและงบประมาณในลักษณะบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการพัฒนาและรายละเอียดข้อมูลของเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ของแผนงานบูรณาการด้วย

6) ควรมีการทบทวนการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัด ตัวแปร ค่าฐานตั้งต้น การประเมินและวิธีการคำนวณภายใต้แผนงานและโครงการเพื่อเป็นค่าฐานในการแปลงค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับผลผลิตและผลลัพธ์ของแผนระดับที่ 3 ไปสู่ผลกระทบของแผนระดับที่ 2 (แผนแม่บท) และแผนระดับที่ 1 (ยุทธศาสตร์ชาติ) โดยกำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในแต่ละปีตลอดห้วงระยะเวลาของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติปี 2566 - 2570 โดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงด้วย

7) ควรทบทวนการดำเนินกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ซึ่งเป็นกิจกรรมตามปกติในลักษณะคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ว่าควรจะมีการดำเนินต่อไปหรือไม่

8) ควรพิจารณาทบทวนผลผลิตโครงการ กิจกรรมตามภารกิจยุทธศาสตร์ที่หน่วยรับงบประมาณได้รับจัดสรรงบประมาณไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ไปเป็นภารกิจพื้นฐานตามเดิม เนื่องจากเป็นภารกิจพื้นฐานที่หน่วยงานต้องดำเนินการหรือจัดให้มีขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หากหยุดดำเนินการอาจก่อให้เกิดความเสียหายในการให้บริการสาธารณะ ของภาครัฐมีลักษณะเป็นงานประจำของหน่วยรับงบประมาณนั้น ซึ่งต้องดำเนินการตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายจัดตั้งหน่วยงานนั้น ๆ กำหนด งบประมาณที่ใช้อาจประกอบด้วยงบรายจ่ายต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้องใช้ในการดำเนินงานภารกิจพื้นฐานนั้น ๆ ณ ระดับการดำเนินงานปัจจุบัน รวมทั้งผลผลิต/โครงการ กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย แผนแม่บท และแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยรับงบประมาณอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน การใช้จ่ายงบประมาณ

สอดคล้องกับหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ และการประมวลผลข้อมูลและจัดทำแบบรายงานต่าง ๆ มีความถูกต้อง

9) ทบทวนและปรับปรุงการจัดทำโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณให้มีการเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยใช้ชื่อและรหัสหมายเลขของแผนแม่บท แผนแม่บทย่อยและกิจกรรมการปฏิรูปที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดความสับสน ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบ และสามารถนำไปใช้จัดทำข้อมูล หรือนำไปต่อยอดปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน/หน่วยรับงบประมาณ สำหรับการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการ กับค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มากกว่า 1 แผนแม่บท นั้น อาจจัดทำโครงสร้างข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ไว้ในอีกมิติหนึ่งที่สามารถตอบเป้าหมายตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน ได้ครบถ้วน

10) เร่งรัดการเชื่อมโยงระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) เข้ากับระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting) ของสำนักงานงบประมาณ และระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ของกรมบัญชีกลาง เพื่อใช้ในการเร่งรัด ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ/การดำเนินงาน และผลของการใช้จ่ายงบประมาณ

11) ควรพิจารณาจัดทำเอกสารแสดงข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับอ้างอิงประกอบการพิจารณา/ศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

9. ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา

9.1 นโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

9.1.1 บทนำ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา จะให้ความสำคัญทั้งรูปแบบในการนำเสนอแผนงาน/โครงการของหน่วยรับงบประมาณที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และเนื้อหาของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยจะสะท้อนถึงปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่สำคัญและฐานะการคลังของประเทศในสถานการณ์ปัจจุบันและที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในอนาคต อันจะส่งผลทั้งทางตรงหรือทางอ้อมถึงความสามารถในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายในอนาคต

การศึกษาจะครอบคลุมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นข้อจำกัดในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย รวมถึงการมองไปข้างหน้าด้วยการเสนอแนะในสิ่งที่ควรให้ความสำคัญหรือที่พึงระมัดระวัง โดยจัดทำเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

ที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญต่อไป

9.1.2 ปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

(1) ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19)

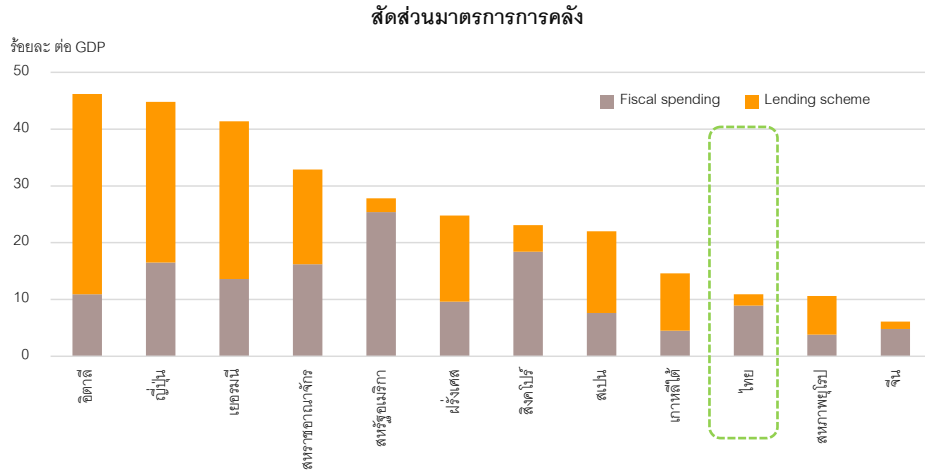
และขนาดของการเยียวยาของประเทศต่าง ๆ เปรียบเทียบกับของไทย

จากข้อมูล ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2564 พบว่ามีผู้ติดเชื้อยืนยันทั่วโลกแล้วมากกว่า 211,646,330 ราย ใน 222 ประเทศ และมีผู้เสียชีวิตแล้วกว่า 4,429,455 ราย ขณะที่ประเทศไทยมียอดผู้ป่วยสะสม จำนวน 1,030,281 ราย และมียอดผู้เสียชีวิตสะสมสูงถึง 9,087 ราย รัฐบาลหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) เช่น การจำกัดการท่องเที่ยว การห้ามออกจากเคหสถาน เวลากลางคืน การยกเลิกการจัดงาน การปิดสถานที่และสถานประกอบการ (Lock Down) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนในเรื่องของการดำรงชีวิตและรายได้ที่ลดลง ทำให้รัฐบาลต้องออกมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ทั้งภาครัฐเรือนและภาคธุรกิจควบคู่ไปด้วยกัน โดยมาตรการของต่างประเทศจะครอบคลุม 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ มาตรการควบคุมการแพร่ระบาด มาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจและผู้ประกอบการ มาตรการช่วยเหลือภาครัฐเรือนและการจ้างงาน และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งมีทั้งการให้เงินแก่ผู้ที่ต้องกักตัว ผู้ที่ได้รับผลกระทบ และผู้มีรายได้น้อยปานกลางถึงต่ำ การให้เงินกู้และเงินช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ การลดค่าน้ำค่าไฟ และการให้เงินสนับสนุนค่าจ้างแก่ผู้ประกอบการ เป็นต้น จากข้อมูลวิจัยกรุงศรีพบว่ามาตรการช่วยเหลือและเยียวยาของต่างประเทศมีขนาดค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) โดยสัดส่วนของมาตรการในการช่วยเหลือและเยียวยาเพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) แก่ภาครัฐเรือนและภาคธุรกิจต่อ GDP ของญี่ปุ่น สหรัฐฯ และสิงคโปร์ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 44.8 27.8 และ 23.1 ต่อ GDP ตามลำดับ

ในขณะที่ประเทศไทยได้ออกมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาเพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนและผู้ประกอบการเช่นกัน โดยการบรรเทาความเดือดร้อนให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายกว่าร้อยละ 63 ของประชากรทั้งประเทศ เช่น ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เกษตรกรกลุ่มเปราะบาง ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และแรงงานทั้งในและนอกระบบ รวมทั้ง ได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการใช้จ่ายในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบด้วย ทั้งนี้ สัดส่วนของมาตรการในการช่วยเหลือและเยียวยาเพื่อลดผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) แก่ภาครัฐเรือนและภาคธุรกิจต่อ GDP ของไทยอยู่ที่ร้อยละ 10.9 จำแนกเป็น มาตรการช่วยเหลือภาครัฐที่ผ่านการใช้จ่าย เครื่องมือทางภาษี และเงินโอนต่าง ๆ ร้อยละ 8.9 ต่อ GDP และเป็นมาตรการช่วยเหลือภาครัฐผ่านการให้สินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อร้อยละ 2.0 ต่อ GDP²

² ที่มา : วิจัยกรุงศรี 9 สิงหาคม 2564

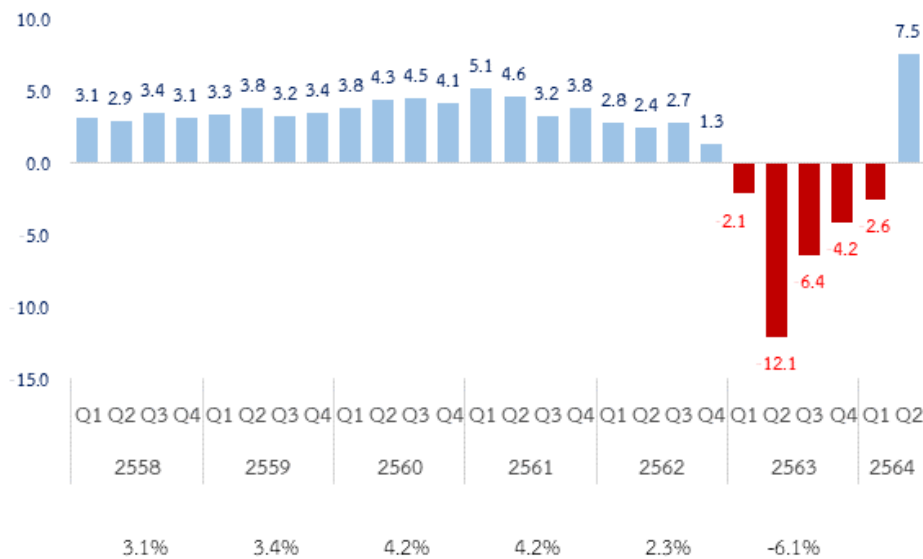
สะท้อนถึงขนาดของมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาของไทยที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับของต่างประเทศ

ที่มา : วิจัยกรุงศรี

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยหดตัวลงอย่างมีนัยสำคัญ โดย GDP ของไทยในไตรมาส 2 ปี 2563 หดตัวสูงถึงร้อยละ -12.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน นับเป็นการหดตัวสูงสุดในรอบ 22 ปี ไกล่เคียงกับช่วงไตรมาส 2 ของปี 2541 ที่ประเทศไทยประสบกับวิกฤตต้มยำกุ้ง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเศรษฐกิจไทยได้ผ่านจุดต่ำสุดและเริ่มปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ โดยล่าสุดเศรษฐกิจไทยในไตรมาส 2 ปี 2564 ขยายตัวร้อยละ 7.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ส่งผลให้แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.7 และสำหรับปี 2565 เศรษฐกิจไทยคาดว่าจะขยายตัวเร่งขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 3.7 (ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2564)

อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

**เศรษฐกิจไทยในระยะต่อไปคาดว่าจะยังคงเผชิญกับปัจจัยท้าทายสำคัญ
ได้แก่ ภาวะ 3 ต่ำ 3 สูง ประกอบด้วย**

- การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ ธนาคารแห่งประเทศไทยคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2564 จะขยายตัวได้เพียงร้อยละ 0.7 ซึ่งถือเป็นการเติบโตในอัตราต่ำเมื่อเทียบกับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเกิดใหม่ที่คาดว่าจะเติบโตที่ร้อยละ 6.0 ตามข้อมูลของธนาคารโลก (World Bank)
- อัตราเงินเฟ้อต่ำ ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2564 อัตราเงินเฟ้อของไทยเท่ากับร้อยละ 0.8 ซึ่งต่ำกว่ากรอบเป้าหมายของนโยบายการเงินที่กำหนดให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ในช่วงร้อยละ 1.00 – 3.00
- อัตราดอกเบี้ยต่ำ ที่ผ่านธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายผ่อนคลายทางการเงินโดยปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงถึง 3 ครั้งนับตั้งแต่ปี 2563 ส่งผลให้ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยลดลงสู่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ที่ร้อยละ 0.5 ต่อปี
- อัตราการว่างงานสูง ในไตรมาส 2 ปี 2564 ผู้เสมือนว่างงานเพิ่มขึ้นในรอบปีอยู่ที่ 2.8 ล้านคน และแรงงานที่มีการกลับภูมิลำเนา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 1.6 ล้านคน รวมถึงผู้ว่างงานระยะยาวอยู่ที่ 0.2 ล้านคน
- หนี้สาธารณะสูง หนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือนมิถุนายน ปี 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 8,825,097.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 56.1 ต่อ GDP ซึ่งเข้าใกล้เพดานหนี้สาธารณะภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังที่กำหนดไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 60 ต่อ GDP
- หนี้ภาคครัวเรือนสูง สัดส่วนหนี้ครัวเรือนของไทย ณ ไตรมาส 1 ปี 2564 ปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดในรอบ 18 ปีมาอยู่ที่ร้อยละ 90.5 ของ GDP หรือคิดเป็นประมาณ 14.1 ล้านล้านบาท

(2) เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

ขณะที่เศรษฐกิจโลกในปี 2564 มีแนวโน้มกลับมาขยายตัวอีกครั้ง ภายหลังจากการหดตัวอย่างรุนแรงในปี 2563 นำโดยการฟื้นตัวของประเทศอุตสาหกรรมหลักสำคัญ โดยเฉพาะสหรัฐฯ ญี่ปุ่น และจีน ที่มีแนวโน้มฟื้นตัวดีขึ้นเร็วกว่าที่คาด โดยเศรษฐกิจสหรัฐฯคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 6.8 นับเป็นการขยายตัวสูงสุดของเศรษฐกิจนับตั้งแต่ปี 2527 เศรษฐกิจญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะขยายตัวร้อยละ 2.9 นับเป็นอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงที่สุดในรอบ 10 ปี และเศรษฐกิจจีนคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 8.5 เร่งขึ้นจากร้อยละ 2.3 ในปี 2563

อัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP (ร้อยละ)	2563	2564f	2565f	2566f
โลก	-3.5	5.6	4.3	3.1
สหรัฐ	-3.5	6.8	4.2	2.3
ญี่ปุ่น	-4.7	2.9	2.6	1.0
กลุ่มประเทศในยุโรปโซน	-6.6	4.2	4.4	2.4
กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกำลังพัฒนา	-1.7	6.0	4.7	4.4
จีน	2.3	8.5	5.4	5.3

ที่มา : ธนาคารโลก ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2564

ปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศดังกล่าวมีแนวโน้มกลับมาขยายตัวคือการออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่องและการกระจายวัคซีนอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาดและส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการใช้จ่ายภายในประเทศเริ่มกลับมาเป็นปกติได้มากขึ้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอาเซียนที่พึ่งพิงรายได้จากการส่งออกเป็นหลักให้สามารถกลับมาขยายตัวได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในยุโรปโซนมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับข้อจำกัดของการฟื้นตัวของอุปสงค์ในประเทศ เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดระลอกใหม่ ทำให้รัฐบาลหลายประเทศกลับมาดำเนินมาตรการควบคุมการระบาดอย่างเข้มงวดอีกครั้ง นอกจากนี้ เศรษฐกิจในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ยังเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดที่รุนแรงมาก อาทิ อินเดีย บราซิล อาร์เจนตินา ตุรกี และหลายประเทศในอาเซียน อาทิ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย รวมทั้งประเทศที่มีสัดส่วนพึ่งพิงการท่องเที่ยวในระดับสูงและมีความล่าช้าในการกระจายวัคซีน มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจากความล่าช้าในการผ่อนคลายมาตรการเดินทางระหว่างประเทศ และอาจทำให้ระยะเวลาของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจล่าช้าออกไปกว่าที่คาดไว้

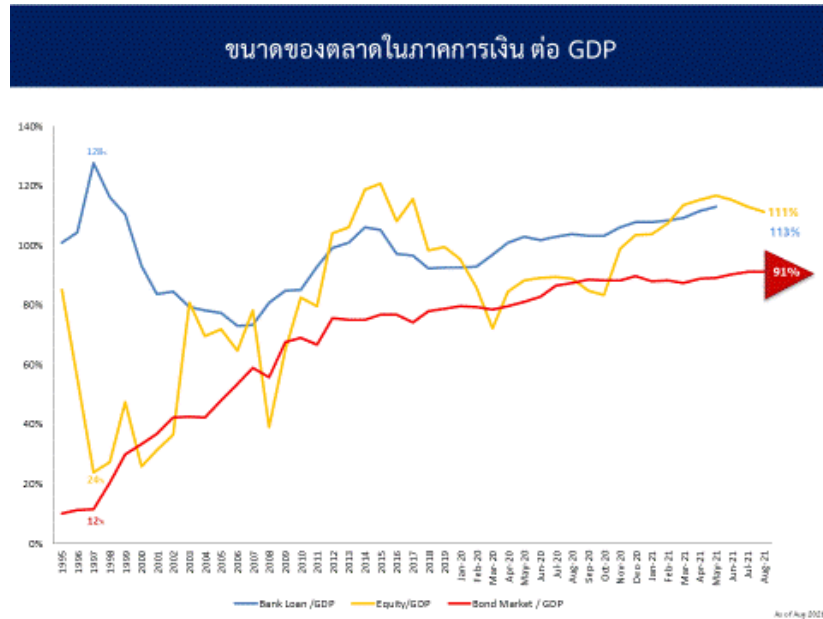
(3) ปัจจัยเกื้อหนุนเศรษฐกิจภายในประเทศ

แม้ว่าการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) จะส่งผลให้เศรษฐกิจไทยเผชิญกับความท้าทายหลายประการก็ตาม แต่ยังมีปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญ เช่น

- เสถียรภาพเศรษฐกิจภายนอกประเทศที่แข็งแกร่ง สามารถรองรับความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดการเงินโลกได้ สะท้อนจากทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2564 อยู่ในระดับสูงถึง 246.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งสูงกว่านี้ต่างประเทศระยะสั้นถึง 2.8 เท่า นอกจากนี้ ดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยในช่วงที่ผ่านมาถือว่าอยู่ในระดับที่แข็งแกร่งมาโดยตลอด โดยในปี 2563 ดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงเกินดุล 17.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ

แม้ว่าในระยะหลัง ดุลบัญชีเดินสะพัดจะเริ่มขาดดุลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID –19) ที่สายพันธุ์ Delta ที่กลับมารุนแรงอีกครั้งก็ตาม

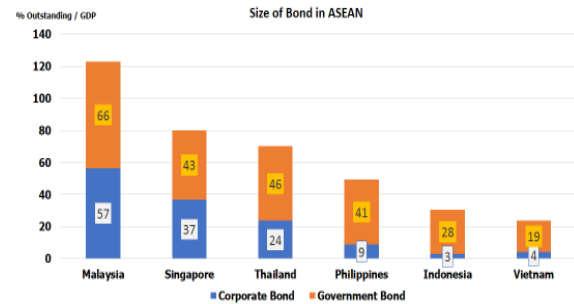
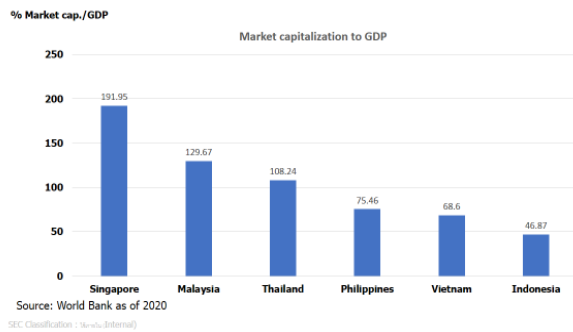
● **เสถียรภาพของภาคการเงิน (Financial Market)** ก่อนวิกฤตต้มยำกุ้ง ภาคธุรกิจส่วนใหญ่จะระดมทุนผ่านการกู้เงินจากธนาคารและสถาบันการเงิน โดยมีสัดส่วนของเงินกู้ธนาคารทั้งหมดเทียบกับ GDP สูงถึงร้อยละ 128 ในขณะที่การระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์มีสัดส่วนร้อยละ 24 ต่อ GDP และผ่านตลาดตราสารหนี้มีเพียงร้อยละ 12 ต่อ GDP สะท้อนถึงการขาดความสมดุลของการระดมทุนในตลาดการเงินไทยที่พึ่งพาระบบธนาคารพาณิชย์สูงกว่าการระดมทุนจากตลาดทุนมาก

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

อย่างไรก็ตาม นโยบายการพัฒนาตลาดทุนอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลให้ตลาดทุนเป็นอีกหนึ่งเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศนอกเหนือจากการพึ่งพาเงินกู้จากธนาคาร นับจากวิกฤตต้มยำกุ้งในครั้งนั้น ตลาดตราสารหนี้ไทยและตลาดหลักทรัพย์เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องกว่า 25 เท่า โดยปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์และตลาดตราสารหนี้ของไทยมีมูลค่ากว่า 27.8 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 174 ต่อ GDP (ข้อมูล ณ ปี 2563) และมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภูมิภาคอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย ส่งผลให้ 3 เสาหลักที่เป็นช่องทางการระดมเงินทุนมีความสมดุลกันมากขึ้น

นอกจากนี้ ภาคการเงินไทยยังคงความแข็งแกร่ง สะท้อนจากระดับเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 20.0 (BIS Ratio) ซึ่งอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ที่ร้อยละ 11.0 ค่อนข้างมาก รวมทั้ง สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนได้จากอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquidity Coverage Ratio : LCR) ที่สูงกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ถึง 1.87 เท่า (ข้อมูล ณ มิถุนายน 2564)

ในระยะต่อไป รัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนภาคการเงินของไทย ให้มีการเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และปัญหาความเหลื่อมล้ำให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ (United Nations: UN) อาทิ ตลาดพันธบัตรควรพิจารณาการออกพันธบัตรเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) พันธบัตรเพื่อสังคม (Social Bond) และพันธบัตรเพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond) ตลาดเงินควรพิจารณาการออกสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) เพื่อดูแลผู้มีรายได้น้อย และตลาดหลักทรัพย์ควรพิจารณาหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Code: CG Code) ที่ครอบคลุม 3 มิติ คือ เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี (Environment) มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social) และยึดหลักธรรมาภิบาล (Governance) หรือ ESG เป็นต้น อันจะเป็นการพัฒนาภาคการเงินไทยให้สามารถสนับสนุนเศรษฐกิจสีเขียวได้ในระยะต่อไป

9.1.3 ภาพรวมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

(1) ผลการดำเนินการตามข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะที่ผ่านมา (ปี 2563 – 2564)

โดยที่รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาไว้เพียงแต่การให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไม่สามารถปรับลดเปลี่ยนแปลงรายการภายใต้แผนงาน/โครงการใด ๆ ได้ การจัดทำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่มีต่อกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่มีผลต่อการบริหารราชการแผ่นดินไปยังฝ่ายบริหาร จึงเป็นเรื่องที่พึงให้ความสำคัญและควรค่าต่อการติดตามผลการดำเนินการ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินการตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเรื่องที่สำคัญ ๆ (Flagship) ทั้งในส่วนที่มีการดำเนินการแล้วเสร็จจนเกิดผลเป็นรูปธรรมหรือที่ต้องดำเนินการให้เกิดความต่อเนื่องหรือต้องปรับปรุงการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและปัญหาของประเทศ โดยมีเรื่องสำคัญ ๆ เช่น

1) การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน (Financial Literacy) และความรู้ด้านดิจิทัล (Digital Literacy)

กระทรวงการคลังรายงานผลการดำเนินการว่า ได้แต่งตั้งคณะทำงานการพัฒนาทักษะทางการเงิน เพื่อพิจารณากำหนดแนวทาง นโยบายและแผนพัฒนาทักษะทางการเงิน

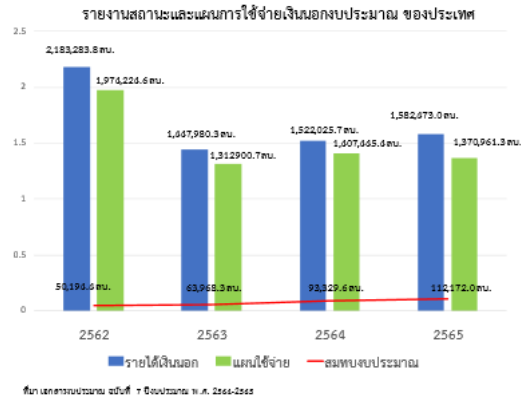
โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน และมีผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงร่วมเป็นคณะทำงาน โดยนำความเห็นจากข้อหารือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและข้อเสนอแนะจากการพิจารณาศึกษาเรื่องความรอบรู้ทางการเงินของประชาชนไทย โดยคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง วุฒิสภา ซึ่งได้เสนอคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบกำหนดให้เป็น “**วาระแห่งชาติ**” แล้วเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 เพื่อส่งเสริมความรอบรู้ทางการเงินของประชาชนในวงกว้าง ส่งเสริมการออมที่ไม่ใช่ตัวเงิน สนับสนุนการจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมทั้ง ได้กำหนดให้มีองค์กรการเงินประชาชน และกำหนดให้ความรอบรู้ทางการเงินเป็นหลักสูตรวิชาบังคับในระบบการศึกษา กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดนโยบาย แผนงานและแนวทางการดำเนินงานให้ประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มอาชีพ และระดับรายได้ รวมทั้งประสานความร่วมมือจากหน่วยงานกำกับดูแลสาขาการเงินและสถาบันการเงิน เฉพาะกิจมาร่วมสนับสนุนการดำเนินการด้วย

กระทรวงศึกษาธิการรายงานผลการดำเนินการว่าได้บรรลุเรื่องความรู้พื้นฐานทางด้านการเงินไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เยาวชนเห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีในการออมรู้จักวิธีการเก็บออมที่เหมาะสม เข้าใจทักษะของตนเองในการหารายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัว รวมทั้งรายงานว่าได้จัดทำเครือข่ายส่งเสริมการเรียนรู้ดิจิทัลในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนนาร่องที่จังหวัดนครปฐมและสร้างเครือข่ายการจัดการ 5 กลุ่มเพื่อเรียนรู้และสร้างบทเรียนออนไลน์ต่อไป

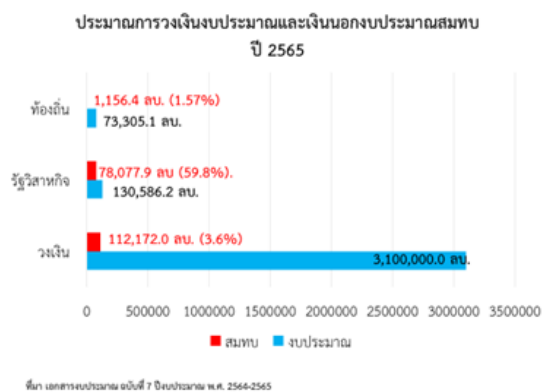
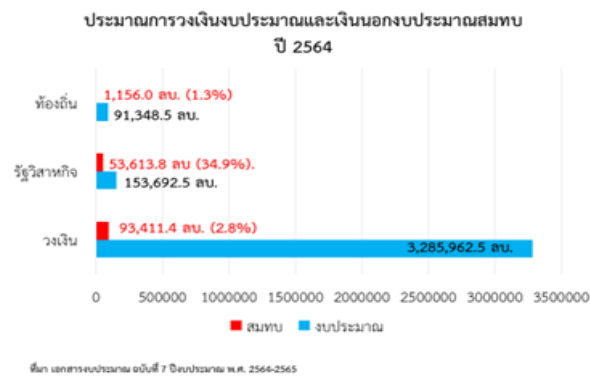
จากรายงานการดำเนินงานดังกล่าว ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการส่งเสริมทักษะทางการเงินให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ และหากมีการพัฒนาตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเรื่อง การร่วมกับหน่วยงานในภาคตลาดทุนที่มีองค์ความรู้ มีบุคลากรที่มีประสบการณ์ มีแหล่งเงินทุนสนับสนุน รวมทั้งมีสื่อการเรียนการสอน มีสื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้ และการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรมาช่วยดำเนินการในโรงเรียนแล้ว ก็จะเป็นส่วนเสริมให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม และสามารถพัฒนาขยายผลต่อไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานประมาณและกระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดเรื่องผลสัมฤทธิ์จากการเพิ่มความรู้และทักษะทางการเงินของนักเรียน ซึ่งเมื่อรูปแบบการดำเนินการได้รับประโยชน์ตรงตามเป้าหมาย ก็ควรสนับสนุนงบประมาณและขยายผลในโรงเรียนทั่วประเทศต่อไป

2) การจัดสรรและติดตามการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณและเงินสะสมคงเหลือของหน่วยงาน

สำนักงานประมาณรายงานผลการดำเนินการว่า ได้กำหนดให้มีการรายงานสถานะและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐในภาพรวมของประเทศ และรวบรวมข้อมูลรายงานสถานะและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณตามหลักการความครอบคลุมของแหล่งเงิน (Budget Coverage) และจัดทำรายงานดังกล่าวเป็นเอกสารประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฉบับที่ 7 (ปกสีขาวยาคาดชมพู) โดยในปี 2562 – 2563 มีการนำเงินนอกงบประมาณสมทบงบประมาณ จำนวน 50,194.4 ล้านบาท และ 63,968.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.3 และ 4.4 ของเงินนอกงบประมาณภาพรวมของประเทศ และในปี 2564 – 2565 กำหนดแผนใช้เงินนอกงบประมาณสมทบ จำนวน 93,329.6 ล้านบาท และ 112,172.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.1 และ 7.1 ของเงินนอกงบประมาณภาพรวมของประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการใช้เงินนอกงบประมาณสมทบกับเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในปี 2564 และ 2565 มีการใช้เงินนอกงบประมาณสมทบร้อยละ 1.3 และ 1.57 และสัดส่วนการใช้เงินนอกงบประมาณของรัฐวิสาหกิจสมทบในปี 2564 และ 2565 อยู่ที่อัตราร้อยละ 34.9 และ 59.8 ตามลำดับ

จากข้อมูลในเอกสารงบประมาณดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าภาพรวมการนำเงินนอกงบประมาณมาสมทบกับเงินงบประมาณเพิ่มสูงขึ้นโดยลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนของการใช้เงินนอกงบประมาณมาสมทบในภาพรวมแล้วยังมีสัดส่วนค่อนข้างน้อยมาก จึงควรจะมีการพิจารณาเพิ่มสัดส่วนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่รัฐบาลจำเป็นต้องมีงบประมาณเพียงพอสำหรับดูแลเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) เพื่อลดภาระต่องบประมาณและวงเงินการกู้เงิน

อีกทั้งควรมีการกำหนดแผนงานและโครงการภายใต้เงินนอกงบประมาณให้มีความชัดเจน และควรมีมาตรการจูงใจให้หน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินนอกงบประมาณมาใช้ในการจัดบริการสาธารณะให้มากยิ่งขึ้น

3) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนา

กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้รายงานผลการดำเนินการว่า ยังคงให้ความสำคัญกับการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนหลักอื่น ๆ ของประเทศ โดยยังคงเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของประเทศในภาพรวมทั้งภาครัฐและเอกชนมีสัดส่วนร้อยละ 2 ของ GDP ในปี 2570 และคงมาตรการการจูงใจให้ภาคเอกชนได้สิทธิ์จากการบริจาคเงินเข้ากองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีร้อยละ 300 ของเงินบริจาค

กระทรวงศึกษาธิการรายงานผลการดำเนินการว่าได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการวิจัยและนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์เพื่อเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม 529 ผลงานจาก 74 สถาบัน

จากการรายงานดังกล่าวเห็นได้ชัดว่า มีการดำเนินการตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะซึ่งสามารถเริ่มต้นได้ในภาวะที่มีข้อจำกัดด้านการคลังและคงมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อไป อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณประจำปีในโอกาสต่อไป ก็ควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของสัดส่วนงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วย

4) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาในเชิงพื้นที่

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ และสำนักงาน ก.พ.ร. รายงานผลการดำเนินการว่าได้นำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไปจัดทำกรอบหลักเกณฑ์เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด ภายใต้การประสานทุกระดับในพื้นที่ ในลักษณะแผนร่วม (One Plan) รวมทั้ง กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำโครงการที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบในพื้นที่เป็น Project Based และเงื่อนไขของโครงการที่ควรสนับสนุนหรือไม่ (DO & DON'T) ซึ่งเป็นผลให้การจัดสรรงบประมาณมีความเข้มงวด เป็นไปตามกรอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด และสามารถลดความซ้ำซ้อนได้มาก ส่งผลให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยได้รับการจัดสรรต่ำกว่ากรอบเงินที่กำหนดไว้ที่จำนวน 28,000 ล้านบาท โดยได้รับการจัดสรร 17,311 ล้านบาทหรือต่ำกว่าถึงร้อยละ 37.8 อันเนื่องมาจากการเสนอขอรับงบประมาณของหลายจังหวัดที่ไม่สอดคล้องกับเงื่อนไข DO & DON'T และได้รับการจัดสรรลดลงจากปี 2564 จำนวนมาก

จากรายงานดังกล่าว มีข้อควรพิจารณาประกอบคือความเหมาะสมของหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ใช้ในการจัดสรรว่า สมควรจะใช้หลักเกณฑ์จากการบริหารจัดการของทางราชการมาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการจัดสรรงบประมาณที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์หรือไม่ เช่น การนำเรื่องการบริหารงบประมาณของฝ่ายบริหาร (ผลการดำเนินงานและการใช้จ่าย) มาเป็นหลักเกณฑ์การจัดสรร ย่อมไม่เป็นธรรมกับประชาชนในจังหวัด เพราะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์จากศักยภาพการบริหารงานของภาครัฐ แต่ผลกระทบกลับเป็นเรื่องการปรับลดงบประมาณลง

อีกทั้งหลักเกณฑ์บางประการอาจย้อนแย้งกันเอง ซึ่งอาจจะไม่สะท้อนถึงเจตนาในการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือความเหลื่อมล้ำได้เท่าที่ควร นอกจากนี้ หลักคิดในการกระจายงบประมาณควรพิจารณาถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ โดยพิจารณาถึงมิติในเชิงพื้นที่ที่จะได้รับประโยชน์ เช่น ประโยชน์ที่จะได้รับเฉพาะในจังหวัดนั้น ๆ หรือได้รับประโยชน์ร่วมกันหลาย ๆ จังหวัด หรือเป็นภาพรวมของประเทศอย่างแท้จริงเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนในการกระจายงบประมาณลงไปในระดับพื้นที่

5) นอกจากนี้ยังมีประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะหลายประการที่มีการรายงานผลการดำเนินการ เช่น การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ การจัดสรรงบประมาณให้แก่ อปท. การจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและการออม การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากงบบุคลากรภาครัฐ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้เงินกู้ และการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายลงทุน ซึ่งจากการรายงานผลการดำเนินการยังไม่สามารถนำไปสู่เป้าหมายผลสัมฤทธิ์ตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะได้ เนื่องจากบางส่วนเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาอื่นในลักษณะลูกโซ่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หรือมีข้อจำกัดด้วยเรื่องงบประมาณ อย่างไรก็ตาม เมื่อได้เริ่มดำเนินการตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไปแล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

(2) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่มีต่องบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ลดลงตามรายได้ของรัฐบาล ที่คาดว่าจะลดลง ในขณะที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ยังคงอยู่

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมชะลอตัวลง ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลที่ลดลง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 รัฐบาลจัดเก็บรายได้สุทธิจำนวน 2,394,076 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการตามเอกสารงบประมาณ 336,924 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.3 และต่ำกว่าปีก่อน 172,032 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.7

จากข้อมูลล่าสุดพบว่า การจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิในช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ตุลาคม 2563 – มิถุนายน 2564) มีจำนวน 1,738,161 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการตามเอกสารงบประมาณ 195,357 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.1 สะท้อนถึงการจัดเก็บรายได้ที่คาดว่าจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญในปี พ.ศ. 2564 และ ปี พ.ศ. 2565

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 มีกรอบวงเงินทั้งสิ้น 3,100,000 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีกรอบวงเงินที่ 3,285,962.5 จำนวน 185,962.5 ล้านบาท เป็นการตั้งงบประมาณแบบขาดดุลอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 โดยในปี พ.ศ. 2565 มีการตั้งงบประมาณแบบขาดดุลจำนวน 700,000 ล้านบาท

กรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 ที่ลดลงนั้น เป็นการลดลงจากปี พ.ศ. 2564 ทั้งในส่วนที่เป็นรายจ่ายประจำประมาณร้อยละ 7.0 และรายจ่ายลงทุนประมาณร้อยละ 3.8 คงมีแต่รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ที่จัดสรรเพิ่มขึ้นจำนวน 1,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.0 การลดลงในส่วนที่เป็นรายจ่ายประจำนั้นอาจส่งผลกระทบต่อนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจ

ฐานรากบางประการ เช่น งบประมาณของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ที่ถูกปรับลดลง 20,000 ล้านบาท ส่วนรายจ่ายลงทุนที่ลดลงนั้นอาจส่งผลถึงศักยภาพด้านการลงทุน ที่เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีจำนวนเงินลงทุนไม่มากอยู่แล้ว

โดยที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ยังมีความไม่แน่นอนสูง และอาจกระทบต่อการดำเนินแผนงาน/โครงการภายใต้ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 ให้ต้องชะลอหรือเลื่อนออกไปหรือไม่สามารถดำเนินการได้ รัฐบาลจึงควรพิจารณาปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่เข้าเงื่อนไข ในลักษณะดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้สามารถโอนงบประมาณดังกล่าวมาสมทบกับงบประมาณรายจ่าย ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID – 19 ซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัดเพียง 16,362 ล้านบาท เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 กรอบวงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งสามารถนำมาสนับสนุนภารกิจสำคัญตามที่กำหนด ในพระราชกำหนด และลดผลกระทบจากกรอบวงเงินงบประมาณที่ลดลงได้

2) สัดส่วนของงบประมาณรายจ่ายประจำต่อกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปียังคงมีอัตราสูง

แม้ว่าวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีใน ปี พ.ศ. 2565 จะลดลง แต่สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปียังคงมีอัตราสูงที่ร้อยละ 76.1 ของวงเงินงบประมาณ โดยมีงบประมาณรายจ่ายประจำรายการสำคัญที่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ที่ต้องการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น

- งบบุคลากรภาครัฐ

หากนำงบบุคลากรไปรวมกับงบกลางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายบุคลากร เช่น ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ และเงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการแล้ว พบว่า มีจำนวน 1,243,607.3 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 40.1 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยยังไม่รวมค่าใช้จ่ายบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรมีการรวบรวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่น มารวมวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรของภาครัฐที่แท้จริงด้วย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) เคยมีการระบุว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่รัฐต้องรับภาระในการจ้างงานอาจสูงถึง 20 ล้านบาทต่อข้าราชการ 1 คน อีกทั้งในระยะยาวภาระของรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบุคลากรภาครัฐยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามอายุเฉลี่ยของประชากรไทยที่เพิ่มขึ้น ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นรายจ่ายที่มีความผูกพันตามกฎหมายจึงอาจส่งผลกระทบต่อรายจ่ายภาครัฐในระยะยาวและก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการคลังในอนาคต ที่ผ่านมามีแนวโน้มว่าภาครัฐจะมีนโยบายและแนวทางปรับลดงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐลง แต่เนื่องจากเป็นเรื่องที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน และเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง จึงยังไม่เห็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม

ดังนั้น รัฐบาลควรผลักดันแนวทางและแผนปรับลดงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐลงอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เช่น ปรับโครงสร้างองค์กรภาครัฐทั้งในและต่างประเทศให้มีความกระชับด้วยการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและการทำงานเพื่อรองรับการเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital government) ในอนาคต การโอนงานบางประเภทให้เอกชนทำหรือการจ้างงานจากภายนอก (Outsourcing) รวมถึงการใช้สัญญาจ้างสำหรับอัตรากำลังทดแทนเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

- งบสวัสดิการการรักษาพยาบาล

วงเงินงบประมาณด้านค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาลของทั้ง 3 ระบบ มีจำนวนทั้งสิ้น 289,385.8 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 9.3 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยสิทธิสวัสดิการการรักษาพยาบาลของราชการ มีวงเงินงบประมาณจำนวนประมาณ 74,000 ล้านบาท สิทธิประกันสังคม มีวงเงินงบประมาณจำนวนประมาณ 16,494 ล้านบาท และสิทธิหลักประกันสุขภาพ มีวงเงินงบประมาณจำนวนประมาณ 198,891.8 ล้านบาท อีกทั้งค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาลยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ตั้งแต่ปี 2564

ดังนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนขยายบทบาทของเวชศาสตร์การป้องกัน (Preventive Medicine) ตามแนวทาง “สร้างนำซ่อม” โดยรณรงค์ให้คนไทยใส่ใจสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ ด้วยการสร้างแรงจูงใจให้เกิดกิจกรรมการออกกำลังกายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โครงการ Calories Credit ที่ภาคเอกชนและภาครัฐร่วมมือกันดำเนินการในขณะนี้ ทั้งนี้ เพื่อลดภาระงบประมาณค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาลของประชาชนในอนาคต นอกจากนี้ รัฐบาลควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการที่เอื้อต่อสภาพแวดล้อมในการออกกำลังกาย เช่น การกำหนดพื้นที่ (Zone) ที่เอื้อต่อการเดินเท้าและขี่จักรยาน การปรับปรุงภูมิทัศน์ที่มีสวนและต้นไม้ เป็นต้น

3) งบประมาณรายจ่ายลงทุนน้อย ต้องการตัวช่วย

ในปี พ.ศ. 2565 การจัดสรรวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนอยู่ที่ 624,399.9 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.1 ของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งต่ำกว่าของกรอบวินัยทางการเงินการคลัง นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายลงทุนยังมีจำนวนน้อยกว่าวงเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลที่กำหนดกรอบการกู้ยืมเงินไว้ที่ 700,000 ล้านบาท งบลงทุนมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในขณะที่มีข้อจำกัดด้านการคลัง การนำตัวช่วยที่มีอยู่จึงเป็นทางออกในการรักษาระดับการลงทุน

ตัวช่วยตัวแรก : เอกชนร่วมลงทุน (Public Private Partnership : PPP) กระทรวงการคลังได้จัดทำแผนระยะยาวของโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานไว้แล้ว โดยกำหนดแยกเป็นประเภทโครงการที่รัฐจัดทำเอง ให้เอกชนทำ และร่วมลงทุนกับเอกชน สำหรับโครงการภายใต้แผนร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน พ.ศ. 2563 – 2570 มีโครงการร่วมลงทุนแล้วทั้งสิ้น 77 โครงการ มูลค่าเงินลงทุนของเอกชนประมาณ 1 ล้านล้านบาท รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังควรเร่งทบทวนแผนงานโครงการเดิมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) จัดลำดับความสำคัญใหม่ และเร่งผลักดันโครงการเหล่านี้ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

ตัวช่วยตัวที่สอง : นำรายได้ในอนาคตมาใช้ก่อน (Thailand Infrastructure Fund : TFFIF) เนื่องจากโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก การดึงเม็ดเงินซึ่งเป็นรายได้ในอนาคตของตัวเองมาใช้ก่อนจึงเป็นการเพิ่มช่องทางในการลงทุน โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่มีรายได้สม่ำเสมอและค่อนข้างแน่นอนในอนาคต เช่น รัฐวิสาหกิจที่มีรายได้จากกิจการไฟฟ้า กิจการประปา รายได้จากค่าผ่านทาง เป็นต้น ด้วยการนำรายได้ในอนาคตมาเป็นสินทรัพย์หนุนหลัง แล้วออกตราสารหนี้เพื่อให้ได้เงินมาลงทุน ซึ่งขณะนี้ มีแผนการลงทุนของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยอยู่แล้ว 2 โครงการที่สามารถเร่งรัดให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้

ตัวเลือกสุดท้าย : เงินกู้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งซึ่งสามารถนำมาใช้ร่วมกับอีก 2 ทางเลือกข้างต้นได้

ดังนั้น ภาครัฐควรเร่งผลักดันโครงการต่าง ๆ ภายใต้การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership : PPP) และการดำเนินโครงการผ่านกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย (Thailand Infrastructure Fund : TFFIF) ให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว เพื่อรักษาระดับการลงทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วย

4) รายได้จากรัฐวิสาหกิจลดลงอย่างต่อเนื่อง

รายได้และประมาณการรายได้ที่รัฐวิสาหกิจนำเสนอครั้งในปี พ.ศ. 2563 - 2565 อยู่ที่ 188,789 159,800 และ 142,800 ล้านบาท ตามลำดับ ในขณะที่การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่รัฐวิสาหกิจก็ลดลงเช่นกัน โดยในปี พ.ศ. 2564 จัดสรรให้ 153,692.3 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2565 จัดสรรให้ 130,586.4 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4.2 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและลดลงจากปี พ.ศ. 2564 ประมาณร้อยละ 15.0 แม้ว่ารายได้จากรัฐวิสาหกิจจะยังคงมากกว่ารายจ่ายที่เป็นเงินอุดหนุนอยู่บ้าง แต่ช่องว่างระหว่างรายได้และรายจ่ายแคบลงทุกที โดยในปี พ.ศ. 2565 ประมาณการรายได้จากการนำเสนอสูงกว่ารายจ่ายประมาณ 12,214 ล้านบาท ซึ่งการนำเสนอรายได้จริงในปี พ.ศ. 2565 อาจต่ำกว่าประมาณการนำเสนอ อันเนื่องมาจากผลประกอบการปี พ.ศ. 2564 ที่คาดว่าจะชะลอลงภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ในปี พ.ศ. 2564

ดังนั้น รัฐบาลจึงควรบริหารความสมดุลระหว่างผลที่มีต่อฐานะการคลังของรัฐกับการรักษาสภาพคล่องของรัฐวิสาหกิจ โดยติดตามการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อประเมินสถานการณ์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับรัฐวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว รวมทั้งติดตามการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนและสร้างภาระทางการคลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมต่อไป

ก่อนหน้านี้ มีรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในแผนฟื้นฟูกิจการ 7 แห่ง ออกจากแผนฟื้นฟูกิจการ แล้ว 2 แห่ง คือ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีการควบรวมกิจการระหว่างบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

กับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ขณะที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พันสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจแล้ว จึงยังมีรัฐวิสาหกิจที่ยังอยู่ในแผนฟื้นฟูกิจการจำนวน 4 แห่ง รวมถึง บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่ที่เพิ่งเข้าแผนฟื้นฟูกิจการ อันเนื่องมาจากผลการดำเนินการที่ขาดทุนมากและมีแนวโน้มจะขาดทุนต่อเนื่อง รัฐบาลจึงควรเร่งหาข้อสรุปของการเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการของหน่วยงานที่เหลือ 4 แห่ง โดยเฉพาะหน่วยงานใหม่ที่ควรเร่งแก้ไขและฟื้นฟูโดยเร็ว เพื่อให้สามารถอยู่ในตลาดที่มีการแข่งขันสูงได้

5) เงินอุดหนุนที่จัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดลง ขณะที่รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองและรายได้ที่รัฐบาลเก็บให้และแบ่งให้ลดลงเช่นกัน

แม้ว่าสัดส่วนรายได้รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนจากร้อยละ 29.3 เป็นร้อยละ 29.6 ก็ตาม แต่วงเงินรายได้รวมกลับลดลงจาก 783,128 ล้านบาท เป็น 709,867 ล้านบาท นอกจากนี้ ในปี 2565 รัฐบาลอาจเผชิญกับแรงกดดันให้ผ่อนปรนมาตรการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอีก ซึ่งเมื่อรวมกับที่ผ่อนปรนมาแล้ว 2 ปีด้วยแล้ว จะเป็นรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดหายไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภารกิจในการให้บริการสาธารณะ ดังนั้น จึงควรพิจารณากำหนดมาตรการและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินสะสมมาใช้ อีกทั้งควรเร่งรัดกระบวนการจัดสรรเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 เพื่อให้มีเม็ดเงินสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากในระดับชุมชนโดยเร็ว

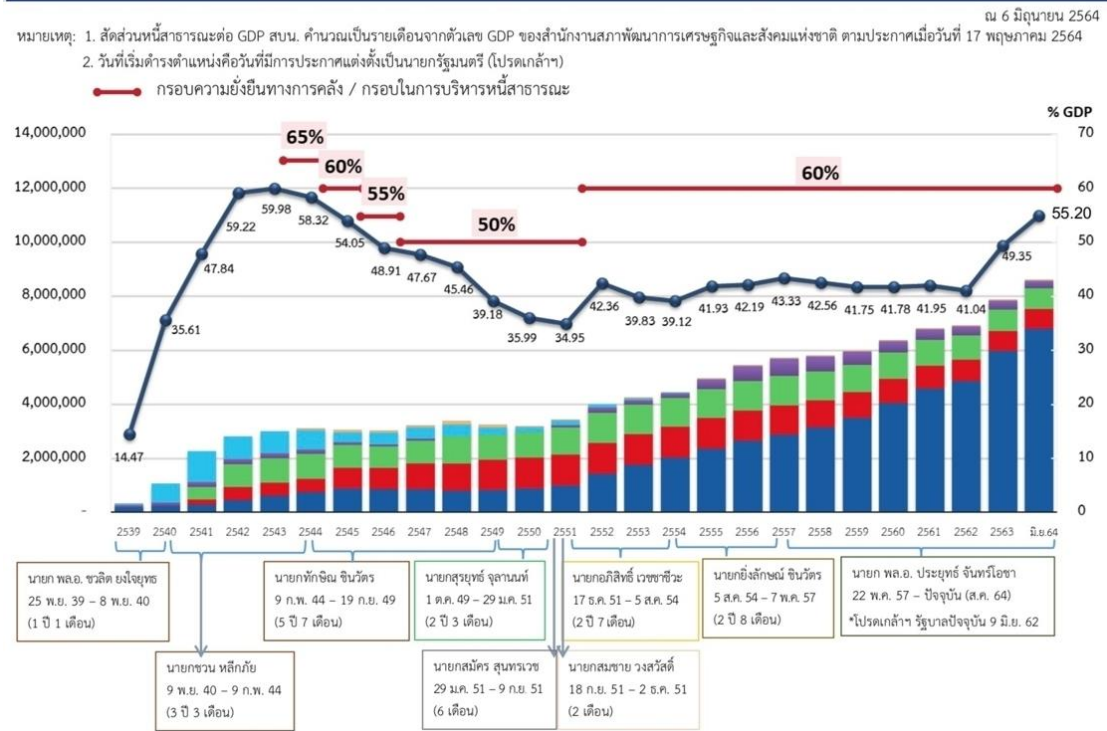
สำหรับกรณีที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดเป็นหน่วยรับงบประมาณโดยตรงนั้น สำนักงานงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อรองรับจำนวนหน่วยรับงบประมาณที่เพิ่มจำนวนอย่างก้าวกระโดดและอย่างมีนัยสำคัญ จากจำนวนหน่วยรับงบประมาณ 732 หน่วย ที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็น 8,279 หน่วยภายในปี พ.ศ. 2567 และเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเชื่อมโยงข้อมูลระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMS Thai) กับระบบฐานข้อมูลด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System: e-LAAS) เพื่อบูรณาการระบบฐานข้อมูลด้านการคลังระหว่างส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมทั้งเร่งเพิ่มศักยภาพและความรู้ของบุคลากรในด้านการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องงบประมาณและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำคู่มือ และการจัดการอบรม เป็นต้น

6) ขยายเขตแดนหนี้สาธารณะให้เหมาะสมกับสถานการณ์

สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP จะเปลี่ยนแปลงตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ทุกครั้งที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจสัดส่วนนี้จะเพิ่มขึ้นและเมื่อเศรษฐกิจกลับคืนสู่ภาวะปกติสัดส่วนดังกล่าวก็จะลดลง เช่น เมื่อคราวเกิดวิกฤตต้มยำกุ้งเมื่อปี พ.ศ. 2541 สัดส่วนหนี้สาธารณะเคยขยับขึ้นไปถึงร้อยละ 60.0 ต่อ GDP และค่อยๆ ลดลงเหลือร้อยละ 35.0 ต่อ GDP จนเมื่อเกิดวิกฤตแฮมเบอเกอร์ในปี พ.ศ. 2551 สัดส่วนดังกล่าวก็เพิ่มขึ้นไปอยู่ที่ร้อยละ 42.4 ต่อ GDP จากนั้นสัดส่วน

ก็ลดลง และเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมาในระดับต่ำกว่าร้อยละ 45.0 ต่อ GDP จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 ที่เริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็นร้อยละ 49.35 ของ GDP และล่าสุด เดือนมิถุนายน 2564 หนี้สาธารณะมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 8,825,097.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 56.1 ของ GDP อันเป็นผลสืบเนื่องจากการกู้เงินตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

หนี้สาธารณะคงค้าง & สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ปี 2539 - ปัจจุบัน

ข้อมูลจากบทวิจัยกรุงศรีพบว่า ในระยะยาว การออกจากกิจการของธุรกิจสินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ และประสิทธิภาพของแรงงานที่ลดลงจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Potential growth) ของไทยมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 3.5 ในช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 COVID – 19 เหลือร้อยละ 3.0 อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการเยียวยาภาคธุรกิจ การเยียวยาภาคครัวเรือน และมาตรการควบคุมโรค ซึ่งมีวงเงินรวมประมาณ 700,000 ล้านบาท จะช่วยให้ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนยังคงสามารถอยู่ในระบบเศรษฐกิจต่อไปได้หลังการแพร่ระบาด และจะช่วยให้ศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยสามารถประคองตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.25 สะท้อนว่าการใช้มาตรการเหล่านี้จะช่วยให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวได้ดีขึ้น และสามารถสร้างรายได้ จำนวน 860,000 ล้านบาท ในช่วง 5 ปีข้างหน้า³

³ ที่มา : บทวิจัยเรื่อง “ถอดบทเรียนโลกสู้วิกฤตโควิด สู่มาตรการเศรษฐกิจไทย” สิงหาคม 2564 โดย วิจัยกรุงศรี

ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคาดว่า เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) น้อยกว่าและจะฟื้นตัวเร็วกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค โดยจะใช้เวลา 3 ปี ในการกลับสู่ระดับก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ขณะที่ภูมิภาคเอเชียโดยรวมจะใช้เวลาไม่ถึง 2 ปี ซึ่งภาคการท่องเที่ยวจะทยอยฟื้นตัวและคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจะกลับมาเท่าระดับก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ภายหลังกปี พ.ศ. 2567 รวมทั้งยังเสนอแนะให้รัฐบาลกู้เงินเพิ่มเติมจำนวน 1 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 7 ของ GDP เพื่อเพิ่มแรงกระตุ้นทางการคลังไม่ให้วิกฤตยืดเยื้อ และช่วยให้ประชาชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ฟื้นตัวเร็วที่สุด ซึ่งจะช่วยให้สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ในระยะยาวปรับลดลงได้เร็วกว่าไม่ได้กู้เงินเพิ่ม⁴

นอกจากนี้ สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ของไทยในขณะนี้ยังถือว่าต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับของต่างประเทศ โดยญี่ปุ่น และสหรัฐฯ มีสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 221.0 และ 127.4 ตามลำดับ ขณะที่มาตรการช่วยเหลือเยียวยาของไทยมีสัดส่วนต่อ GDP เพียงร้อยละ 10.9 ต่ำกว่าของญี่ปุ่น และสหรัฐฯ ที่อยู่ที่ร้อยละ 44.8 และ 27.8 ตามลำดับ

ดังนั้น ท่ามกลางสถานการณ์ปัจจุบันที่รัฐบาลจำเป็นต้องประคองเศรษฐกิจมิให้ต่ำทรุดจนยากต่อการเยียวยา ในขณะที่ระยะเวลาของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ยังมีความไม่แน่นอนสูง รวมทั้งความจำเป็นในการรักษาศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในระยะยาว รัฐบาลจึงควรเตรียมการรับมือต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ที่อาจยืดเยื้อออกไป และจำเป็นต้องเพิ่มขนาดของมาตรการเยียวยาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์

กรณีที่มีการออกมาตรการดูแลผลกระทบรอบใหม่ ควรพิจารณาถึงกรอบวงเงินที่คาดว่าจะสามารถรับมือได้อย่างเบ็ดเสร็จ และเนื่องจากอาจมีกรอบเงินที่ค่อนข้างสูง รัฐบาลจึงควรรวบรวมแหล่งเงินอื่น ๆ ที่สามารถนำมาสนับสนุนได้ เช่น การเลื่อนหรือชะลอแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญในลำดับรองออกไป ทั้งในส่วนที่เป็นเงินนอกงบประมาณและเงินงบประมาณปี พ.ศ. 2565 เพื่อลดขนาดวงเงินกู้

7) ภาระอื่นที่มีข้อผูกพันตามกฎหมาย

ภาระอื่นที่มีข้อผูกพันตามกฎหมายเป็นข้อสังเกตเดิมที่เคยเสนอในปี ก่อนที่ขอนำมาเป็นข้อสังเกตอีกครั้งโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ประเทศเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) โดยที่พิจารณาเห็นว่าภาระผูกพันดังกล่าวเป็นข้อจำกัดที่สำคัญในการจัดทำงบประมาณในอนาคต ประการแรก คือ ภาระผูกพันข้ามปีงบประมาณที่มีจำนวนสูงถึง 1,074,741.0 ล้านบาท โดยเป็นการก่องหน้ผูกพันงบประมาณข้ามปีรายการเดิมที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วก่อนปี พ.ศ. 2565 จำนวน 971,077.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 90.4 ของวงเงินภาระผูกพันงบประมาณทั้งหมด และถือเป็นสัดส่วนที่สูงสุดในรอบ 10 ปี และ ประการที่สองคือ ภาระผูกพันจากการดำเนินนโยบายโครงการของรัฐ (Quasi-fiscal Policy) จำนวน 887,640 ล้านบาท

⁴ นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย พูดในหัวข้อ “จับอาการเศรษฐกิจ สร้างทางออกวิกฤตไทย” งาน Meet the Press เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2564

หรือคิดเป็นร้อยละ 27.7 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 (ข้อมูล ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2563) ที่แม้ว่าจะอยู่ภายใต้สัดส่วนที่คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐกำหนดให้ไม่เกิน ร้อยละ 30 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่เป็นภาระผูกพันในการจัดสรรงบประมาณเพื่อชดเชย ค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้จากการดำเนินโครงการดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินนโยบายรัฐ

ดังนั้น รัฐบาลพึงดำเนินนโยบายด้านการคลังด้วยความรอบคอบ และระมัดระวังยิ่งขึ้น ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยคัดเลือกเฉพาะโครงการที่เป็นประโยชน์ ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมต่อประชาชนอย่างแท้จริงแล้วจัดทำแผนลำดับความสำคัญ

8) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณ

- ใช้แอปพลิเคชัน (Application) ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ

งบประมาณภาครัฐซึ่งส่วนใหญ่มาจากเงินภาษี นอกจากเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว ยังเป็นเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เครื่องยนต์เศรษฐกิจตัวอื่น ๆ อยู่ในภาวะขัดข้อง มีอาการติด ๆ ดับ ๆ

หากพิจารณาเฉพาะวงเงินจัดซื้อจัดจ้างตามรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐของกรมบัญชีกลางประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า มีจำนวนถึง 1.55 ล้านล้านบาท งบประมาณครึ่งหนึ่งของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 ถือเป็นจำนวนเงินที่สูงและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นคือมักมีการกักหนัในช่วงท้าย ๆ ของปี คือ ไตรมาสที่ 3 หรือ 4 โดยไม่มีระบบตรวจสอบสถานะก่อนการกักหนัว่าอยู่ในขั้นตอนใด ส่งผลให้มีเงินจำนวนไม่น้อยที่ไม่ถูกนำไปใช้ เช่น เงินอุดหนุนทั่วไป หรือมีความล่าช้าในการนำไปใช้ดังที่กล่าวถึงข้างต้น แม้ว่าจะมีคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณหลายระดับก็ตาม

จึงเห็นควรจัดทำระบบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐผ่าน แอปพลิเคชันเพื่อติดตามสถานะการดำเนินการของแผนงาน/โครงการว่าอยู่ในขั้นตอนใดเปรียบเทียบกับแผนจัดซื้อจัดจ้าง อีกทั้งเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ข้อสำคัญจะมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ในเรื่องการใช้จ่ายเงินงบประมาณภาครัฐที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้หลายมิติ หลายหน่วยงาน ทั้งนี้ ควรมีช่องทางให้ประชาชนในพื้นที่สามารถตรวจสอบและสื่อสารกับหน่วยงานภาครัฐได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่อยู่ระหว่างการพัฒนาแอปพลิเคชัน และการใช้จ่าย ภาครัฐยังเป็นเครื่องยนต์สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานงบประมาณควรเร่งจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และทำความเข้าใจกับสำนักงบประมาณก่อน เริ่มต้นปีงบประมาณ โดยกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นแผนปฏิบัติงานและใช้เพื่อเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างให้สามารถกักหนัผูกพันได้ภายในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ

- บูรณาการการจัดซื้อ

การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์บางประเภท หากมีการบูรณาการการจัดซื้อจัดจ้างร่วมกันจะสามารถประหยัดงบประมาณได้ ที่สำคัญเป็นการเริ่มต้นสร้างฐานข้อมูล เพื่อการอ้างอิงของการจัดหาของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจนำร่องในระดับกระทรวงก่อนด้วยการสร้างระบบฐานข้อมูลกลางในระดับกระทรวงที่แสดงความต้องการประเภทของสินค้า (หรืองานบริการ) ของแต่ละหน่วยงานที่เป็นเชิงปริมาณละช่วงเวลาที่ต้องการใช้ เพื่อเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรอง

ลดค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา ที่สำคัญคือเป็นการเริ่มต้นสร้างฐานข้อมูลและเป็นแนวทางที่อาจนำไปใช้ประโยชน์กับการจัดหาประเภทอื่น ๆ ได้ด้วย

- ราคากลางกับโครงการขนาดใหญ่

ระบบการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) จะใช้งานได้ดีสำหรับงานประมูลที่มีจำนวนผู้เข้าเสนอราคาหลายรายและไม่รู้จักกัน ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานขนาดเล็กหรือขนาดกลาง

การประมูลโครงการขนาดใหญ่ส่วนมากจะเป็นงานก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งผู้เข้าร่วมประมูลจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ ๆ หลายประการเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะสามารถทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของเจ้าของโครงการ กล่าวคือจะต้องมีทุนจดทะเบียนสูง มีประสบการณ์งานขนาดใหญ่มาแล้ว มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ที่จะสามารถทำงานกับโครงการที่จะเปิดประมูลได้ มีเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ ฯลฯ ซึ่งคุณสมบัติต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดให้มีจำนวนผู้เข้าร่วมประมูลน้อยราย เป็นเหตุให้ในบางสถานการณ์มีการสู้อราคากันเกินจริง เช่น สถานการณ์ที่มีงานน้อย หรือด้วยสาเหตุเฉพาะของผู้เสนอราคา อาทิ ต้องการมีสภาพคล่องในขณะนั้น เป็นต้น แต่ในบางสถานการณ์ที่มีงานมาก อาจเป็นโอกาสที่ผู้เข้าร่วมประมูลจะตกลงแบ่งงานกัน ทำให้เกิดการสู้อราคาที่ไม่จริง

ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่มีการสู้อราคาเกินจริงหรือสู้อราคาไม่จริงก็ตาม ผลเสียย่อมตกกับทั้ง 2 ฝ่ายทั้งรัฐและเอกชน กรณีสู้อราคาเกินจริง ก็อาจทำงานไม่สำเร็จ ขาดทุนส่งมอบงานไม่ได้ มีค่าปรับตามมา และอาจถูกขึ้นบัญชีดำ ไม่สามารถอยู่ในธุรกิจนี้ได้อีกต่อไป กรณีที่มีการสู้อราคาไม่จริง ผลเสียย่อมตกแก่รัฐที่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่ควรจะเป็น **ราคากลางจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง** ในทางปฏิบัติของงานประมูลขนาดใหญ่ หน่วยงานเจ้าของโครงการจะเป็นผู้กำหนดราคากลาง ซึ่งแนวปฏิบัติก็จะจ้างบริษัทที่ปรึกษาเป็นผู้จัดทำให้ หากได้บริษัทที่ปรึกษาที่เป็นมืออาชีพมีความรู้ มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ก็เป็นเรื่องที่ดี ในทางกลับกัน ถ้ามิใช่มืออาชีพ ผลเสียย่อมตกแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการอย่างแน่นอน ภาครัฐพยายามสร้างกลไกด้วยการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity pact) โดยมีผู้สังเกตการณ์ที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว เป็นกลไกในการป้องกันการทุจริต ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง แต่ไม่เพียงพอที่จะเข้าถึงหัวใจของเรื่องนี้

รัฐบาลจึงควรเร่งสร้างกลไกในการตรวจสอบราคากลาง โดยเฉพาะกับโครงการขนาดใหญ่ โดยแสวงหาความร่วมมือกับภาคมหาวิทยาลัยและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกลไกในการตรวจสอบที่เหมาะสมต่อไป และในระหว่างที่ยังไม่มีกลไกในการตรวจสอบ ควรพิจารณาผ่อนคลายนข้อจำกัดบางประการที่ไม่จำเป็น เพื่อให้มีจำนวนผู้เสนอราคาที่มีคุณสมบัติมากขึ้น

9) การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงการพิจารณาความสอดคล้องของแผนงาน/โครงการ กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เห็นสมควรให้มีการตั้งเป็นคณะกรรมการ กำกับดูแล ติดตาม เร่งรัด และประเมินผลสัมฤทธิ์ การใช้จ่ายงบประมาณระดับกระทรวง และทุกหน่วยรับงบประมาณ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- **กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์** ตั้งแต่ชั้นการจัดทำ **งบประมาณ** ในการตรวจสอบเป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ตอบสนองต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้ครบถ้วน

- **ชั้นการบริหารงบประมาณ ดำเนินการติดตาม เร่งรัด** ให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามที่ได้เสนอไว้กับสำนักงานงบประมาณ หากมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติต้องรีบดำเนินการแก้ไขให้ทันต่อสถานการณ์

- **ชั้นการประเมินผลสัมฤทธิ์** กำกับดูแลให้มีการประเมินผลตามที่ **สำนักงานงบประมาณกำหนด** ซึ่งเป็นไปตามวิธีประเมินผลตามนัยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยรายงานผลต่อสำนักงานงบประมาณ รวมทั้ง รายงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลแผน/ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ (EvMis) ของสำนักงานงบประมาณ

นอกจากนี้ ในระดับกระทรวงที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพของแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย รวมทั้งแผนบูรณาการสมควรตั้งคณะกรรมการบูรณาการงบประมาณเพื่อการดำเนินการระหว่างกระทรวงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักต้องทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนงานที่ชัดเจนให้เป็นไปตามกำหนดเวลา รวมทั้งการบริหารงบประมาณเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

9.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำแนกตามกระทรวง หน่วยงาน และแผนงานบูรณาการ

9.2.1 สำนักงานนายกรัฐมนตรี

(1) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีควรเพิ่มประสิทธิภาพของการเป็นศูนย์กลางการบูรณาการขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเป็นเอกภาพในการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยจะต้องทำงานในเชิงรุกและสนับสนุนให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการด้านสาธารณสุขอย่างเหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์

(2) สำนักงานงบประมาณควรสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting System : SPBBS) ให้แก่หน่วยงานรับงบประมาณ เพื่อให้การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณจากเดิมที่มุ่งเน้นการควบคุมการใช้ทรัพยากรมาเป็นระบบที่มุ่งเน้นผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของงาน และควรเปลี่ยนจากคำว่า “งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน” มาเป็น “งบประมาณเพื่อมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์” โดยใช้กลไกของการประเมินผลสัมฤทธิ์มาวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การจัดทำแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัด อันจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

(3) สำนักงานประมาณการเตรียมการและประสานความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวางแผนรองรับการเปลี่ยนสถานะและจำนวนหน่วยรับงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่จะเพิ่มขึ้นให้ครบ 7,850 แห่ง โดยเร่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และอบรมทักษะที่จำเป็นในการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ให้กับผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

(4) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีควรมีการติดตาม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ว่าได้ดำเนินการไปแล้วเพียงใด ประสบความสำเร็จแล้วอย่างไร และจะดำเนินการต่อไปอย่างไรในอนาคต เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ มาตรการป้องกัน รับมือ และมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ซึ่งหากดำเนินการได้จะสามารถลดความสับสนและความตื่นตระหนกของประชาชนได้

(5) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในฐานะหน่วยงานกลาง ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคควรกำหนดมาตรการกำกับดูแลการขายสินค้าผ่านทางสื่อทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อออนไลน์ที่ต่างโฆษณาเกินจริงและหลอกลวงผู้บริโภค ขายสินค้าในราคาสูงเกินจริง และควรกำหนดเป็นตัวชี้วัดของสำนักงาน โดยบูรณาการการดำเนินการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค สิทธิในการเข้าถึงกฎหมายของประชาชน และการดำเนินคดีกับผู้ประกอบธุรกิจที่ละเมิดสิทธิของผู้บริโภค รวมทั้งดำเนินการในเชิงรุกกับสินค้าที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดดูแล

(6) กรมประชาสัมพันธ์ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการและสื่อสารข้อมูล เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่เข้าใจง่าย เนื้อหากระชับและชัดเจนให้สังคมเข้าใจโดยต้องมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และทันต่อสถานการณ์ ซึ่งปัจจุบันยังขาดการทำงานที่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนั้น ต้องให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อความจริงที่มีความต่อเนื่องทันต่อสถานการณ์ รูปแบบการสื่อสารต้องใช้รูปแบบที่มีความหลากหลายตรงกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ข้อมูลถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

(7) สำนักข่าวกรองแห่งชาติควรพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรเฉพาะหน่วย ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกผู้เข้ามาทำงานโดยคำนึงถึงคุณสมบัติสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) ความสามารถด้านเทคนิคและข้อมูล (2) มีความรู้ความสามารถด้านการข่าว (3) มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ และมีความช่างสังเกตและเฝ้าหาข้อมูล รวมถึงการป้องกันภาวะสมองไหล และปรับรูปแบบการคัดเลือกให้เหมาะสม

(8) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนรับทราบถึงแผนการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เช่น แผนการกู้เงินเพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน อันจะนำมาสู่ความร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกจากนั้น จะต้องปรับโครงสร้างภายใน

องค์กรให้มีความเหมาะสมกับปริมาณงานและภารกิจของหน่วยงาน โดยเปรียบเทียบโครงสร้างและรูปแบบการทำงานกับประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสากล ทั้งนี้ ควรปรับแผนงานที่อยู่ภายใต้การให้บริการของหน่วยงานที่เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความเหมาะสม ทั้งนี้ ไม่ควรนำภารกิจที่เป็นงานประจำไปกำหนดเป็นแผนงาน

(9) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนควรมีการกำหนดแผนงานเพื่อปรับโครงสร้างของส่วนราชการเพื่อลดกำลังบุคลากร เน้นการเพิ่มทักษะและสมรรถนะมากขึ้น ควรกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จ KPI (Key Performance Indicators) ที่ท้าทาย และกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการอย่างเหมาะสม เพียงพอ และมีความต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพ โดยควรพิจารณาถึงการจ้างงานที่ตรงตามวุฒิการศึกษาและความก้าวหน้าในอาชีพการงานด้วย (Fast Track) ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงตัวชี้วัดด้านการบริการภาคประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ (Digital Service) โดยมีแพลตฟอร์มกลาง (One Country One Platform) เพื่อความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการและทุกคนสามารถเข้าถึงได้

(10) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรมีการทบทวนภารกิจขององค์การมหาชนในปัจจุบันที่ดำเนินภารกิจเสร็จสิ้นแล้วหรือองค์กรใดที่ไม่สามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ควรมีการยุบเลิกหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินภารกิจที่จำเป็นอื่นได้ รวมทั้งประหยัดงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ และควรกำหนดเป็นเป้าหมายตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการด้วย

(11) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลภายใต้การบริหารบ้านเมืองที่ดีให้เป็นรูปธรรม การปฏิบัติงานของส่วนราชการจะต้องมีความต่อเนื่อง บริการรวดเร็ว และประชาชนเข้าถึงง่าย แต่จากการบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) พบว่าประชาชนยังไม่ได้รับการรักษาพยาบาลอย่างทั่วถึง การจัดสรรวัคซีนไม่ทั่วถึงและปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการสะท้อนถึงระบบราชการที่ขาดประสิทธิภาพในการขับเคลื่อน ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์และลดทอนความเชื่อมั่นในภาครัฐและรัฐบาล ดังนั้น จึงควรมุ่งเน้นการดำเนินการแก้ไขปัญหาก็ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลภายใต้การบริหารบ้านเมืองที่ดี เป็นรูปธรรมมีความต่อเนื่อง รวดเร็ว และทั่วถึง

(12) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนควรมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เอกชนเกิดความสนใจลงทุนในเศรษฐกิจฐานราก โดยการใช้มาตรการทางภาษี เพื่อกระจายความมั่งคั่งและความเจริญสู่ภูมิภาค ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และเติบโตอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพิจารณามาตรการส่งเสริมด้านอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษีรวมทั้งการส่งเสริมแบบเฉพาะเจาะจงแต่ละรายในอุตสาหกรรมที่เป็นเป้าหมายเพื่อแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคนี้

(13) สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ควรกำหนดแนวทางการแสวงหาความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานงานแก้ปัญหาให้ทันต่อความเดือดร้อนของเกษตรกรไม่ให้ถูกยึดที่ดินทำกิน และควรกำหนดแนวทางให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงโครงการแก้ไขปัญหาการสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยง่ายและรวดเร็ว เพื่อให้ทันต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

(14) รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เพื่อให้เป็นหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่และอำนาจในการบูรณาการในเรื่องรัฐบาลดิจิทัลอย่างแท้จริง เร่งดำเนินการให้ภาครัฐใช้ Data Platform ระบบเดียวกันโดยเร็วที่สุด โดยเสนอเป้าหมายเร่งด่วน ได้แก่ ลดขั้นตอนการทำธุรกรรมภาครัฐโดยประชาชนสารภีใช้บัตรประชาชนใบเดียว

9.2.2 กระทรวงกลาโหม

(1) กระทรวงมีงบประมาณบุคลากรในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงและมีแนวโน้มที่สูงขึ้นในปีต่อ ๆ ไป สภาพดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนากำลังและขีดความสามารถของทุกเหล่าทัพอย่างมาก จากสถานการณ์ปัจจุบันภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลง โอกาสการใช้กำลังขนาดใหญ่ในการปฏิบัติการลดลง กระทรวงกลาโหมจึงควรมีแนวทางในการปรับโครงสร้างการจัดและการลดกำลังให้สอดคล้องกับภัยคุกคามด้วยการปรับปรุงอัตรากำลังที่เหมาะสม หรืออาจจะลดการบรรจุกำลังคนจากอัตราอนุมัติลง ในขณะเดียวกันอาจใช้การชดเชยด้วยการเพิ่มศักยภาพในการจัดหายุทธโปกรณ์ที่ทันสมัย มีศักยภาพเท่าเทียมกับกองทัพของประเทศในภูมิภาค รวมทั้งมีการเตรียมแผนการบริหารความเสี่ยง โดยปรับแนวทางการจัดเตรียมกำลังที่มีใช้เพื่อรองรับความมั่นคงทางทหารเพียงอย่างเดียว แต่ต้องสามารถรองรับความมั่นคงแบบองค์รวม ซึ่งมีภัยคุกคามหลายรูปแบบได้แก่ปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างชาติดังกล่าว ปัญหาการค้ายาเสพติด รวมทั้งปัญหาจากภัยพิบัติที่มีความรุนแรง

(2) ในการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศและความพร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกมิติ ที่กองทัพไทยและทุกเหล่าทัพได้เสนอความต้องการในการจัดหายุทธโปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ที่มีอยู่ให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น กระทรวงควรให้กองทัพไทยและทุกเหล่าทัพปรับปรุงหรือทบทวนแผนในการดำเนินการดังกล่าวให้สอดคล้องกับภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลงไปและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นอาวุธยุทธโปกรณ์ทางยุทธวิธีหรือทางยุทธศาสตร์ โดยทุกเหล่าทัพมีศักยภาพทางทหารที่เพียงพอ มีอำนาจกำลังรบเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาค ทั้งนี้ให้พิจารณาความเป็นไปได้กับสถานการณ์งบประมาณของประเทศด้วย

(3) จากบทบาทของกระทรวงกลาโหมที่นอกเหนือการปฏิบัติการทางทหารแล้ว ต้องมีงานในการช่วยพัฒนาประเทศและร่วมแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมช่วยเหลืองานด้านสาธารณสุขอย่างมาก และในอนาคตหลังจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คลื่นคลายลงจะเป็นขั้นตอนการฟื้นฟูทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ในทุกพื้นที่ของประเทศ กระทรวงกลาโหมควรมีการเตรียมแผนในการสนับสนุนรัฐบาล

โดยอาจให้หน่วยทหารพัฒนาของกองทัพไทย หรือหน่วยทหารของเหล่าทัพที่อยู่ในพื้นที่ ช่วยดำเนินการตามกำลังและขีดความสามารถที่มีอยู่

(4) กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับสาธารณะ ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบ การปฏิบัติภารกิจที่สำคัญ การใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้ง เหตุผลความจำเป็นในการจัดหายุทโธปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียมไว้ในการป้องกันประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริง ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในหลาย ๆ ช่องทาง เนื่องจากปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จ สร้างความเสื่อมเสียให้กับทุกเหล่าทัพเป็นอย่างมาก

(5) สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศในภูมิภาค ตอบสนองความต้องการของกองทัพไทย และพันธมิตรอาเซียน” ในการที่จะให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว เห็นควรกำหนดให้มีแนวทางในการนำผลงานวิจัยที่เคยจัดทำไว้หรืองานวิจัยใหม่ที่เป็นความต้องการของเหล่าทัพที่ได้มีการดำเนินการ และมีผลงานเป็นนวัตกรรมที่นำไปสู่การผลิต และควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

9.2.3 กระบวนการคลัง

(1) กระบวนการตรวจสอบทานและทบทวนตัวชี้วัดของกระบวนการคลังให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ยุทธศาสตร์ชาติกำหนดไว้ ทั้งประเภทตัวชี้วัดรายปีและตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์ และควรเพิ่มความชัดเจนในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดภายใต้กรอบภารกิจของกระทรวงด้วยความ

(2) กระบวนการพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินการคลังของประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบัน และควรประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่เพิ่งมีผลใช้บังคับในช่วงระยะที่ผ่านมาว่ามีทบทวนผู้ใดที่เป็นปัญหา อุปสรรค หรือขาดความชัดเจนเพียงพอ และเป็นข้อจำกัดในการหารายได้ การจัดทำและบริหารงบประมาณรายจ่าย การก่อหนี้ การจัดซื้อจัดจ้าง การบัญชี ของหน่วยของรัฐ เช่น กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ กฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ กฎหมายว่าด้วยสถาบันการเงินประชาชน เป็นต้น เพื่ออนุวัติตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

(3) กระบวนการบริหารข้อมูลในเชิงบูรณาการ โดยการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันเพื่อสนับสนุนภารกิจในการทำงานของแต่ละหน่วยงานในภารกิจการจัดเก็บรายได้ของ 3 กรมจัดเก็บภาษี โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของหน่วยงานจัดเก็บภาษีในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี และปรับปรุงกระบวนการให้บริการแก่ผู้เสียภาษีให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ภารกิจกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจการคลังของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังควรใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่หลากหลาย รวมถึง ข้อมูลจากนโยบายสวัสดิการรัฐ ที่มีรายละเอียดจำนวนมาก ในการสร้างโมเดลทางเศรษฐกิจในมิติต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจของการกำหนดนโยบายที่แม่นยำ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงรับผิดชอบดูแลการสร้างแพลตฟอร์ม

(Platform) เพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลในฐานะข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ดังกล่าวของหน่วยงานในสังกัด

(4) กรมธนารักษ์ควรบูรณาการแพลตฟอร์ม (platform) การประเมินราคาทรัพย์สิน ให้มีความเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ควรต่อยอดพัฒนา แพลตฟอร์มที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความสามารถและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การให้บริการเบ็ดเสร็จ หนึ่ง จุดเดียว (One stop service) เพื่อความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายของประชาชนผู้ใช้บริการ เป็นต้น รวมทั้ง ควรมีการจัดทำแผนบริหารการจัดการและการใช้ทรัพย์สินในต่างประเทศร่วมกับกรมบัญชีกลาง และกระทรวงการต่างประเทศ

(5) กรมบัญชีกลางควรตรวจสอบและปรับปรุงกระบวนการอุดหนุน ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้รัดกุมและเป็นธรรมให้กับผู้ร้องเรียน เพื่อมิให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า อันจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้เกิดความถูกต้องรวดเร็วมากขึ้น นอกจากนี้ ควรจัดทำฐานข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นปัจจุบัน และเร่งรัดการกำหนดมาตรฐานของราคากลางในโครงการขนาดใหญ่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานะการตลาดในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรได้ เร่งขึ้นทะเบียนหรือจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่เข้าทำสัญญากับภาครัฐ เพื่อความสะดวกในการทำสัญญาในอนาคต รวมทั้ง เป็นการสร้างความรวดเร็วและเพิ่มทางเลือกให้แก่ภาครัฐในการเลือกคู่สัญญาที่เหมาะสม ทั้งยังส่งผลให้เกิดการสร้างการแข่งขันระหว่างภาคเอกชนอย่างมีคุณภาพและยุติธรรม

(6) กรมบัญชีกลางควรพิจารณาจัดทำแนวทางบูรณาการการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ ของส่วนราชการโดยให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานนำร่องใช้แนวทางบูรณาการการจัดซื้อจัดจ้าง วัสดุครุภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะเดียวกัน เช่น เครื่องเขียน วัสดุใช้สอย เป็นต้น โดยจัดทำแผนการจัดซื้อรวม ของกระทรวงการคลังให้สอดคล้องกับแผนการใช้งานของแต่ละส่วนราชการในกระทรวง เพื่อเป็นการ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดซื้อและการเบิกจ่ายงบประมาณ

(7) กรมศุลกากรควรมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังสินค้าผ่านแดน ที่ผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่องจริงจังและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการตรวจสอบมากขึ้น เพราะปัจจุบันมีสินค้าผิดกฎหมายเข้ามาในประเทศหรือผ่านแดนออกไปนอกประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะยาเสพติด ที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายด้านความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศไทย

(8) กรมศุลกากรควรเร่งรัดปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของระบบ National Single Window (NSW) และระบบ Single Form โดยขยายหน่วยงานความร่วมมือ ขยายประเภทสินค้า รวมถึง ขยายการให้บริการแบบ B2G เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า และลดต้นทุนแก่ผู้นำเข้าและส่งออก

(9) กรมศุลกากรควรร่วมกับกรมสรรพากรเร่งรัดการพิจารณาแนวทางและออก กฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีกับพัสดุนำเข้าที่มีราคาไม่เกิน 1,500 บาทให้เหมาะสม เนื่องจากปัจจุบันมีการ สั่งซื้อสินค้าออนไลน์จากต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมาก หากมีวิธีการจัดเก็บภาษีที่ครอบคลุม ก็อาจสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้แก่ประเทศได้ ทั้งส่วนของอากรขาเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม อีกทั้งยังสามารถสร้างกลไกการค้าที่เป็นธรรมลดผลกระทบต่อ SMEs ไทยได้ด้วย

(10) กรมสรรพสามิตควรปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตที่มุ่งเน้นด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจสีเขียวและคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับประชาชน เช่น การปรับโครงสร้างภาษีรถยนต์ให้เหมาะสมเพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในปัจจุบัน การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน การจัดเก็บภาษีความเค็มเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีแก่ประชาชนและจะช่วยส่งผลทางอ้อมในการลดภาระด้านสาธารณสุขของประเทศ เป็นต้น

(11) กรมสรรพสามิตควรปรับปรุงโครงสร้างภาษียาสูบของไทยเพื่อให้สามารถสะท้อนต้นทุนด้านสุขภาพของประชาชน และดูแลการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืนของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบด้วย

(12) กรมสรรพากรควรเพิ่มมาตรการช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เช่น การกำหนดให้สามารถนำค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มาหักเป็นค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษี การเลื่อนการยื่นและการชำระภาษีประเภทต่าง ๆ ของ SMEs เป็นต้น ซึ่งจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง

(13) กรมสรรพากรควรประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับภาษี E - Service ให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงหน้าที่การชำระภาษี เช่น กรณีการขายสินค้าออนไลน์ที่ผู้ขายจะสามารถจัดเตรียมการเพื่อชำระภาษีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน นอกจากนี้ควรมีมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของ e - commerce ด้วย

(14) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจควรเร่งส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของประเทศด้วยรูปแบบที่ลดการพึ่งพางบประมาณของรัฐบาล เช่น การร่วมลงทุนภายใต้วิธี PPP การระดมทุนผ่านกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย เป็นต้น เพื่อเร่งรัดให้เกิดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของประเทศให้ทันต่อการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ รวมทั้ง พัฒนากลไกการประเมินตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และการลงทุนของรัฐวิสาหกิจให้สะท้อนศักยภาพการดำเนินการที่ชัดเจน นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายโดยเร็ว เช่น เรื่องอัตราค่าจ้างคนเพื่อให้การขับเคลื่อนการกำกับรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(15) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจควรเพิ่มแนวทางการดูแลรัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินไม่เข้มแข็งหรืออยู่ในภาคธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง ให้มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นและมีศักยภาพทางการตลาด เพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในปัจจุบันรวมทั้ง พิจารณาควบรวมหน่วยงานที่มีการกิจใกล้เคียงกันที่อยู่ต่างกระทรวงมาอยู่ในกระทรวงเดียวกัน เช่น การไฟฟ้า 3 แห่ง เป็นต้น

(16) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะควรดูแลเรื่องการก่อหนี้สาธารณะให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจและความจำเป็นทางการคลัง เช่น ความเหมาะสมของเพดานการก่อหนี้สาธารณะและการปรับปรุงข้อกำหนดการก่อหนี้ให้สอดคล้องกัน โดยคำนึงถึงความสมดุลของความมั่นคงทางการเงินการคลังของประเทศและการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละช่วงเวลา และควรมีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวหลักเกณฑ์ในการก่อหนี้สาธารณะที่กว้างขวาง เพราะมีการเผยแพร่ข่าวเท็จเกี่ยวกับภาระหนี้สาธารณะสร้างความสับสนให้กับประชาชน

(17) สำนักงานเศรษฐกิจการคลังควรพิจารณาแนวทางการกำกับดูแลธุรกิจการเงินประเภท non bank ร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีมาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจดังกล่าว และเกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ ซึ่งอาจครอบคลุมถึงสถาบันการเงินประชาชนภายใต้การกำกับดูแลสำนักงานเศรษฐกิจการคลังด้วย นอกจากนี้ ควรพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนสถาบันการเงินเฉพาะกิจมาใช้เพื่อประโยชน์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในภาพรวมสำหรับการให้บริการประชาชนที่เป็นลูกค้า รวมทั้ง ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดทุนประกันภัยให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง รวมถึง ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านตลาดทุนและด้านการประกันภัยเพิ่มขึ้นด้วย

(18) สำนักงานเศรษฐกิจการคลังควรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งปรับปรุงฐานข้อมูลผู้มีรายได้ไม่น้อยภายใต้กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมให้เป็นปัจจุบัน และเหมาะสม โดยคำนึงถึงเกณฑ์การกำหนดรายได้ขั้นต่ำของครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย วิธีการลงทะเบียน และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในปีงบประมาณ 2565

9.2.4 กระทรวงการต่างประเทศ

(1) กระทรวงควรให้ความสำคัญและเพิ่มน้ำหนักในความร่วมมือกับต่างประเทศด้านสาธารณสุข โดยเน้นด้านการวิจัยและนวัตกรรม การแบ่งปันองค์ความรู้ ตลอดจนความร่วมมือด้านการผลิตและจัดหาวัคซีน รวมทั้ง เชิญชวนให้ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามาลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการสาธารณสุขของประเทศไทยให้สูงยิ่งขึ้น

(2) กระทรวงควรจัดทำระบบฐานข้อมูลคนไทยที่พำนักอยู่ในต่างประเทศให้ครบถ้วนและครอบคลุมมากที่สุด เพื่อรองรับการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือคนไทยที่อยู่ในต่างแดน ทั้งในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ การศึกษา การประกอบอาชีพ และผลกระทบจากภัยพิบัติและเหตุร้าย รวมทั้ง กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และการสนับสนุนการฟื้นฟูคนไทยในต่างประเทศให้กลับมามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดบรรเทาลง

(3) กระทรวงควรพัฒนาระบบและแผนการดูแลความเป็นอยู่ในการสนับสนุนติดตามและประเมินผลนักศึกษาที่ได้รับทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ไปศึกษาด้านศาสนาและวิชาอื่นในต่างประเทศอย่างเป็นทางการ โดยในแต่ละปีควรประเมินว่ามีผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์อย่างไร สามารถส่งผลต่อการสร้างความเข้าใจในพื้นที่และลดความรุนแรงของปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มากน้อยเพียงใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินโครงการดังกล่าวอย่างเหมาะสมในปีต่อ ๆ ไป

(4) กระทรวงควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงผลงานของกระทรวงให้มากขึ้น รวมถึง ผลลัพธ์ที่ได้จากการประชุมระดับนานาชาติที่ไทยเป็นเจ้าภาพ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนในประเทศตื่นตัวและเห็นถึงความสำคัญของบทบาทประเทศไทยในความร่วมมือระหว่างประเทศในกรอบต่าง ๆ

(5) กระทรวงควรมีการประสานข้อมูลความต้องการของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับโครงการนำร่องภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ (Phuket Sandbox) และสมุยพลัสโมเดล (Samui Plus Model) เพื่อประมวลผลส่งให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนโครงการให้สำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ ที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

9.2.5 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(1) กระทรวงควรพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและจัดระบบการดำเนินงาน รวมทั้ง การแบ่งภารกิจของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงให้เหมาะสม เพื่อให้เห็นภาพการดำเนินการที่ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกันทั้งในด้านการท่องเที่ยวและด้านการศึกษา

(2) กระทรวงควรบูรณาการแผนงานของกระทรวงที่ซ้ำซ้อนกับแผนงานที่ Big Rock กำหนดโดยทบทวนและวางแผนการดำเนินงาน และจัดลำดับขับเคลื่อนแผนงานตาม Big Rock ที่มีความสำคัญเร่งด่วนก่อน เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการอย่างเหมาะสม รวมถึงสร้างความสมดุลระหว่างการกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของการขับเคลื่อนแผนงานด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับด้านกีฬา และไม่ควรเน้นด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป

(3) กระทรวงควรจัดทำฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเปิดโอกาสให้ภาคท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนช่วยบูรณาการฐานข้อมูลด้วย เพราะปัจจุบันยังมีแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว รวมถึง ทำให้ฐานข้อมูลดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวมากขึ้น

(4) ห้วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศไทยพึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างมาก เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ส่งผลให้การท่องเที่ยวจากต่างชาติลดลง ดังนั้น ควรหาแนวทางปรับเปลี่ยนรูปแบบ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศได้อย่างปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นภายในประเทศ โดยอาจทำแบบสำรวจความต้องการของประชาชนด้านการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นนโยบายและโครงการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(5) กระทรวงควรมีนโยบายหรือมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เช่น การตั้งกองทุนช่วยเหลือร้านอาหารครอบคลุมทุกมิติ เพราะประเทศไทยมีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ การจ้างงานมีเป็นจำนวนมาก เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะได้รับผลกระทบเป็นลำดับแรก เมื่อผู้ประกอบการจำเป็นต้องปิดกิจการลงและเลิกจ้างแรงงานเป็นระยะเวลานาน หากสถานการณ์คลี่คลายจะไม่สามารถจ้างแรงงานใหม่ที่มีคุณภาพเดิมในระยะเวลาที่รวดเร็ว ซึ่งอาจส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

(6) ในปัจจุบันการกีฬามุ่งเน้นในเชิงพาณิชย์มากขึ้น เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาครัฐที่มีจำนวนลดลง ดังนั้น ภาคการกีฬาควรลดการพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ โดยเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในการพัฒนาการกีฬาให้มากขึ้นในรูปแบบการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) นอกจากนี้ ยังมีกองทุนพัฒนาการกีฬาที่ควรนำมาใช้ในขอบเขตที่กว้างกว่าในปัจจุบัน

(7) กรมการท่องเที่ยวควรเน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในเชิงนันทวิถีในพื้นที่ชุมชน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยชุมชนท้องถิ่นในการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลชุมชนที่มีความเข้มแข็งและช่วยส่งเสริมวิธีการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างยั่งยืนสำหรับรองรับการท่องเที่ยวเมื่อมีการเปิดประเทศอีกครั้ง

(8) กรมพลศึกษาควรส่งเสริมโครงการเกี่ยวกับการเพิ่มจำนวนอาสาสมัครกีฬา และผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) เพื่อสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งกำหนดให้บุคคลที่มีความพร้อมความเหมาะสมมาทำหน้าที่อาสาสมัคร โดยไม่จำเป็นต้องมาจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และให้สามารถกำหนดรูปแบบได้หลากหลายตามความแตกต่างในแต่ละพื้นที่ได้ โครงการส่งเสริมอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกายมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นโครงการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ โดยช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประเทศด้านสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม หากดำเนินการได้ทั่วประเทศจะเป็นห่วงโซ่คุณค่าที่ต่อเนื่องสำคัญในการส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านการกีฬา

9.2.6 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(1) กระทรวงควรเข้าไปมีส่วนร่วมในแผนงานบูรณาการเศรษฐกิจฐานราก เนื่องจากกระทรวงมีภารกิจในการดูแลประชากรในทุกช่วงวัยอีก ทั้งเป็นการสนับสนุนส่งเสริมกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงให้มีความเข้มแข็งในเชิงเศรษฐกิจและเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว เมื่อครอบครัวมีความมั่นคงด้านรายได้จะทำให้ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้

(2) กระทรวงควรกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่ชัดเจนในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในแต่ละโครงการของทุกหน่วยงานเพื่อไม่ให้เกิดปัญหากลุ่มเป้าหมายซ้ำกัน ซึ่งจะทำให้กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการช่วยเหลือมีความครอบคลุมและทั่วถึง นอกจากนี้ จะต้องบูรณาการฐานข้อมูล

ขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อยกระดับเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวง เพื่อให้มีการจัดและบริหารสวัสดิการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ลดความซ้ำซ้อน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(3) กรมกิจการเด็กและเยาวชนควรมีการประเมินมาตรฐานความสำเร็จของสภาเด็กและเยาวชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อให้เห็นถึงมาตรฐานความสำเร็จและความเข้มแข็งของแต่ละพื้นที่ซึ่งจะมีบริบททางสังคม แต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันไป และนำผลการประเมินมาพัฒนาสภาเด็กและเยาวชนให้มีความเข้มแข็ง

(4) กรมกิจการเด็กและเยาวชนควรมีแผนงานเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่ต้องสูญเสียครอบครัวหรือบิดามารดา เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีผู้ดูแลและได้รับการศึกษาต่อไป รวมถึง เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดและเยาวชนต้องเป็นปัญหาของสังคมในอนาคต

(5) กรมกิจการผู้สูงอายุควรมีนวัตกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อมิให้เป็นภาระแก่ครอบครัว โดยให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตอย่างมีเกียรติและมีหลักประกันทางสังคม รวมถึง ต้องประสานงานกับภาคเอกชนในการจัดหางานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและศักยภาพทางกายภาพของผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมและจะต้องมีการประเมินการปฏิบัติงานของผู้สูงอายุดังกล่าวด้วย

(6) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวควรส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของสตรีให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการเสริมสร้างสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้การบริหารและการดำเนินการด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาสังคมและประชาชน นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน การสนับสนุน และการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ รวมถึง ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น

(7) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการควรเข้าไปดูแลกลุ่มคนเปราะบางและคนเร่ร่อนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพราะสถานการณ์ดังกล่าวอาจทำให้เกิดกลุ่มคนเปราะบางและคนเร่ร่อนเพิ่มมากขึ้น โดยจะต้องนำบุคคลดังกล่าวเข้าสู่ระบบเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือและดูแลอย่างเหมาะสมต่อไป

(8) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน) ควรบูรณาการการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายด้านสังคมระดับพื้นที่โดยเฉพาะนโยบายสาธารณะที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมที่จะต้องเกิดจากภาคประชาชน ภาคเอกชน ชุมชนและสังคม รวมทั้ง ต้องเป็นนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ สถาบันควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากด้วย

9.2.7 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

1. ภาพรวมด้านการอุดมศึกษา

(1) กระทรวงควรมุ่งเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการอุดมศึกษาให้ มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ รวมถึงจัดทำแผนการผลิตบุคลากรและสำรวจความต้องการแรงงาน เพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา ทั้งนี้ การพัฒนากำลังคนจะต้องตอบโจทย์ความต้องการของประเทศมีความสำคัญมากในการพัฒนาประเทศ ไปสู่ Thailand 4.0 และเป็นไปตามความต้องการบุคคลทั้งในและนอกโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ด้วย

(2) กระทรวงควรบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และช่วยอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนการปฏิรูป โดยเฉพาะบูรณาการการดำเนินงานระหว่างคณะกรรมการการอุดมศึกษา กับคณะกรรมการอำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (คก. สกสว.) เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และลดเงินงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ เพื่อให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งที่สำคัญควรมีนโยบายแบบบนสู่ล่าง (Top-down Policy) และมุ่งเน้นให้ความสำคัญ กับการกระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานราก

(3) จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการเรียนการสอนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่ยากกว่าการสอนแบบที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ในห้องเรียนร่วมกัน (face to face) การเรียนออนไลน์ทำให้ความตั้งใจและสมาธิต่อการเรียนลดน้อยลง เนื่องจากผู้เรียนขาดวินัยในตนเอง (Self - Discipline) เป็นพลังขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กระทรวงควรกำหนดมาตรการ กำกับดูแลมาตรฐานของการเรียนการสอนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาตรฐานการประเมินผล และควรเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนให้มากขึ้น ทั้งในส่วนของการเรียนการสอนแบบผู้สอนและผู้เรียน อยู่ในห้องเรียนร่วมกันและการเรียนการสอนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(4) กระทรวงควรเปลี่ยนจากการมุ่งเน้นที่วัตถุประสงค์ ใส่ใจกระบวนการ (Process Oriented) มาเป็นการวัดผลลัพธ์ในการเรียนรู้ (Learner Outcome) โดยมีการตรวจสอบประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluating learning Outcome) มีการเก็บข้อมูลการดำเนินงานว่าตรงกับสาขาที่จบการศึกษาหรือไม่เนื่องจากพบว่าข้อมูลส่วนใหญ่มีแต่ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานทำได้ แต่ยังไม่มีรายละเอียดว่าสามารถ ทำงานได้ตรงกับหลักสูตรที่จบการศึกษามาหรือไม่ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ โดยเฉพาะหลักสูตรปริญญาเอกต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมก่อนเปิดหลักสูตรใหม่ทุกครั้งและการพิจารณาตรวจงานวิจัยจะต้องมีความรอบคอบ และมีกระบวนการควบคุมตรวจสอบ การลอกเลียนผลงานวิจัย เพื่อให้ได้ผู้จบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ นอกจากนี้ การเลื่อน ตำแหน่งของคณาจารย์จะต้องโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันการเข้าสู่ตำแหน่งโดยมิชอบ

(5) กระทรวงควรดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรู้เน้นรูปแบบการปฏิบัติ (Active Learning) ซึ่งต้องเป็นนโยบายเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาไทย โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ครูควรปรับบทบาทในการสอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ฝึกการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง

(6) กระทรวงควรมุ่งเน้นการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย ให้มีเศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ในรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ 1) การผลิตสินค้าต้องศึกษาความต้องการของผู้บริโภคและสินค้านั้น ๆ ก่อนพัฒนาสินค้าต้องพิจารณาถึงความต้องการของตลาด โดยทำการวิจัยถึงความต้องการของผู้บริโภคและตลาด โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าของชุมชน 2) การแปรรูปต้องเน้นคุณภาพและมาตรฐาน เช่น ได้มาตรฐานองค์การอาหารและยา (อย.) และการบรรจุหีบห่อของผลิตภัณฑ์ต้องออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 3) การตลาดควรพิจารณาตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ตั้งแต่การผลิต กระบวนการผลิตและความต้องการของผู้บริโภค โดยมีการประเมินตรวจสอบเพื่อนำมาปรับแก้ไขให้เหมาะสม และ 4) ต้องยกระดับเกษตรกรชุมชนเป็นการพัฒนาด้านเกษตรและอาหารของชุมชนในรูปแบบของเกษตรกรสมัยใหม่ ((Smart Farmer) โดยประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงระบบสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาธุรกิจแบบใหม่ในรูปแบบออนไลน์ (e - Commerce)

ซึ่งรูปแบบดังกล่าว กระทรวงฯ ได้มีการดำเนินการในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ หรือ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (U2T)) ที่ควรนำมาต่อยอดและขยายผลการดำเนินการในทุกมิติดังกล่าวข้างต้น ให้ครอบคลุมทุกตำบล

1.1 กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

(1) เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ บนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีทักษะวิชาชีพเฉพาะทางที่ตอบโจทย์ 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณฝึกทักษะวิชาชีพเฉพาะทางซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษามีทักษะและมีความเชี่ยวชาญลดลง รวมถึงการฝึกปฏิบัติพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนส่งนักศึกษาเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและชุมชน นอกจากนี้ การพัฒนาเพื่อเข้าสู่กลุ่มมหาวิทยาลัยเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานเพียงพอต่อการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติมืออาชีพชั้นสูง ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรปรับแผนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนโยบายรัฐบาล ได้แก่ BCG, Re - inventing University เป็นต้น โดยคำนึงถึงภารกิจมหาวิทยาลัย ความต้องการในพื้นที่ ให้มีการกระจายงบประมาณอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ประหยัด และเกิดประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณสูงสุด รวมถึงการบริหารงบประมาณในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) มหาวิทยาลัยควรปรับรูปแบบการจัดโครงการและกิจกรรมให้เหมาะสม เพราะอาจจะส่งผลให้การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนงบประมาณที่กำหนดไว้

(2) กระทรวงควรมีการปรับทิศทางของยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยภายใต้ภาวะความเปลี่ยนแปลง และผลกระทบจากโรคติดเชื้อโควิด 19 (COVID-19) และควรมีการเชื่อมโยงหลักสูตรกับต่างประเทศ เพื่อให้เป็นสากล และสอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ 11 (S - Curve 11) ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นประเด็นสำคัญหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)

(3) กระทรวงควรเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นไปตามยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การเรียนรู้ในยุคปัจจุบันต้องปรับไปตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น ทุกสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา จึงควรให้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความชอบของตนเองได้ ทั้งยังเป็นการรวมองค์ความรู้ในหลากหลายศาสตร์ให้นักศึกษารอบรู้อย่างครบเครื่อง เช่น หลักสูตรเกี่ยวกับหุ่นยนต์ไฟฟ้า หลักสูตรเกี่ยวกับเทคโนโลยีรถไฟความเร็วสูง หลักสูตรการแพทย์ครบวงจร เพื่อให้สามารถรองรับกับความต้องการของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)

1.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

(1) มหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ได้รับจัดสรรงบประมาณค่อนข้างสูง แต่มหาวิทยาลัยราชภัฏบางแห่งได้รับจัดสรรไม่ถึงร้อยละ 20 ของมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ งบประมาณด้านวิจัย ได้รับการจัดสรรค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ รวมถึงไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณในแผนงานบูรณาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยมีแผนงานโครงการที่จะดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรวางแผนการใช้งบประมาณในแผนงานบูรณาการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ นอกจากนี้ ควรดำเนินโครงการที่เห็นผลหรือการพัฒนาพื้นที่ในระยะเร่งรัด (Quick Win) ควบคู่กันไปด้วย หรือควรพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือแผนงานที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนี้อย่างละเอียดรอบคอบ มีตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม และคำนึงถึงข้อจำกัดในการอนุมัติงบประมาณด้วย

(2) ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จึงควรมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตในพื้นที่ให้มีคุณภาพ พร้อมกับการปลูกฝังให้เกิดทุนและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ จงรักภักดี และมีปณิธานตั้งมั่นที่จะประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรบูรณาการการบริหารจัดการหลักสูตรร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตในพื้นที่มีอาชีพ มีงานทำ ด้วยการจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและเน้นปฏิบัติที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนติดตามประเมินภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา การทำงานตรงสาขา และเพิ่มพูนทักษะให้บัณฑิตที่ยังอยู่ระหว่างหางาน

(3) มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งอาจมีความพร้อมที่แตกต่างกัน จึงควรประเมินศักยภาพและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนและการเปิดหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาที่มีความเข้มแข็ง หรือบูรณาการศักยภาพร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏด้วยกัน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

(4) มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งได้สร้างผลงานในพื้นที่ของตนให้เกิดผลสำเร็จเป็นจำนวนมาก โดยแต่ละแห่งมีพื้นที่รับผิดชอบของตน ซึ่งเมื่อรวมมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งทำให้เกิดผลกระทบขึ้นทั่วประเทศ แต่ยังไม่เป็นที่รับรู้รับทราบเท่าที่ควร มหาวิทยาลัยราชภัฏควรร่วมกันประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญที่เกิดผลกระทบให้กับประชาชนให้ได้รับรู้กันอย่างกว้างขวาง

1.3 กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

- ด้วยข้อจำกัดด้านการคลังของประเทศ เป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างยิ่ง ดังนั้น การพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย (Re – Inventing University) จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อสถานการณ์นี้ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยควรปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานหลัก (Core - Process) มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการระดับ World Class ในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญ (อาจมีหลายสาขาก็ได้) การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ และมีความยืดหยุ่นในการจัดการหรือพัฒนามนุษย์ในทุกช่วงวัย รวมถึง ศึกษานำเงินรายได้สะสมมาร่วมพัฒนา มหาวิทยาลัย จึงจะทำให้สถาบันอุดมศึกษามีความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

2. ด้านวิจัยและนวัตกรรม

(1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีการปรับแผนการดำเนินการให้สามารถดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรมขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ให้มากขึ้น และควรมีการกำหนดมาตรฐานงานวิจัยให้เป็นสากลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการนำผลิตภัณฑ์ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เพราะบัญชีนวัตกรรมไทยมีความสำคัญในทุก ๆ ด้าน เช่น การวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุขควรจะมีการเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ด้านความสามารถในการแข่งขัน ควรต้องติดตามอย่างใกล้ชิด มิติเชิงพื้นที่ วิถีชีวิต (livelihood) การเกษตร อาหารการแปรรูปในธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs) หรือในระดับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม ยั่งยืน รวมถึงทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแปรรูปในระดับท้องถิ่นหรือระดับพื้นที่ และสิ่งแวดล้อม

(2) ควรกำหนดสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากงานวิจัยให้ชัดเจน และควรมีกกลไกสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนลงทุนด้านวิจัยเพิ่มมากขึ้นและเน้นการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้มากขึ้นเพราะพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. จะเป็นกลไกสร้างแรงจูงใจได้มากขึ้น ซึ่งการได้รับผลประโยชน์จากการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมมีความสำคัญมาก ผลลัพธ์ของการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมคือการมีผลงานวิจัยที่ดีมากพอ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม คือเกิดความยั่งยืน ซึ่งกระบวนการนี้จะผลิตกำลังคนไปด้วยทำให้มีนักวิจัยเพิ่มขึ้น และมีโครงสร้างพื้นฐานที่จะรองรับการวิจัยและต่อยอดการวิจัย

(3) ควรมุ่งเน้นส่งเสริมและเสริมสร้างและผลักดันอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันในตลาดการค้า และสนับสนุนให้อุตสาหกรรมขนาดเล็ก และวิสาหกิจชุมชนเหล่านั้นมีความเข้มแข็ง เพื่อประโยชน์ของประชาชนในแต่ละพื้นที่

(4) ควรส่งเสริมการวิจัยเชิงอนาคต “Futures Research” ซึ่งเป็นการศึกษาแนวโน้มเหตุการณ์ในอนาคตที่มีความเป็นไปได้ เป็นการคาดการณ์หรือทำนายผลอย่างใดอย่างหนึ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต แล้วนำสรุปผลข้อมูลไปพิจารณาหาวิธีการ เพื่อรองรับความต้องการใช้ประโยชน์ในอนาคตหรือป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ รวมถึงลงลึกไปถึงระดับวิสาหกิจชุมชนด้วย

3. กลุ่มหน่วยงานของรัฐ

(1) สำนักงานปลัดกระทรวงควรกำหนดนโยบายเพื่อผลักดันให้มหาวิทยาลัยทำงานร่วมกัน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนช่วยสนับสนุน ซึ่งจะทำให้เกิดการผลักดันการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่ม ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ และสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแผนงานสำคัญ (Flagship) และควรร่วมกับกระทรวงแรงงาน ภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจ จัดทำระบบฐานข้อมูล เช่น ข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษาและการทำงานในแต่ละสาขาและแต่ละอาชีพ เพื่อเชื่อมโยงความต้องการ (Demand) แรงงานไปสู่การปฏิบัติที่สามารถผลิตแรงงานอย่างไร้รอยต่อ ซึ่งจะช่วยลดการใช้ทรัพยากรที่ซ้ำซ้อนและยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกๆ ระดับ รวมทั้งควรพิจารณาเสนอกระทรวงการคลังเพื่อให้สิทธิประโยชน์บางอย่างกับภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว

(2) สถาบันวิทยาลัยชุมชนควรมุ่งเน้นการฝึกอบรมเพื่อสร้างอาชีพให้กับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองได้ โดยควรมีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรปริญญา ตลอดจนจัดทำหลักสูตรที่เป็นการสะสมหน่วยกิต (Credit Bank) โดยเชื่อมโยงการเก็บหน่วยกิตร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว

9.2.8 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(1) ควรกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และควรปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์และตัวชี้วัดเพื่อให้สามารถดำเนินการตามเป้าหมายและแผนต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาให้กับภาคการเกษตร ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่กำหนดต้องเป็นตัวชี้วัดที่สังเคราะห์ออกมาจากภาพรวมทั้งหมดที่ชัดเจน เพื่อให้การนำงบประมาณไปใช้แก้ไขปัญหาเป็นไปได้อย่างตรงจุด

(2) ควรบูรณาการภายในองค์กร 4 กลุ่มภารกิจ เพื่อช่วยเหลือภาคการเกษตรภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) คลี่คลาย โดยเฉพาะการบริหารจัดการด้านการผลิตควรมีการพิจารณางบประมาณให้หน่วยงานที่ยังได้รับงบประมาณน้อยอย่างเหมาะสม เพื่อให้การบริหารจัดการแบบบูรณาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาจนำแนวทางที่ธนาคารโลกเสนอในการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 มาปรับใช้ เช่น การแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ อาชีพเกษตรมูลค่าสูง อาชีพนอกไร่ร่นา กองทุนเงินกู้ อาชีพนอกระบบ โดยการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน

(3) ควรเพิ่มการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปเป็นการเกษตรสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อน (Agritech) มากขึ้น โดยกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเรื่องดังกล่าว เพื่อผลักดันให้เกษตรกรไทยก้าวเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อนโดยเร็ว

(4) ควรมีการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการตลาดดิจิทัล (Digital Market) ผ่านการจัดทำฐานข้อมูลด้านการเกษตร เน้นเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) และการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มุ่งสู่ระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ เพราะจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตให้กับภาคการเกษตรหรือเกษตรกรมากขึ้น โดยอาจบูรณาการร่วมกับกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ควรกำหนดแผนรองรับชีวิตวิถีใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากตลาดท้องถิ่น (Local Market) เป็นตลาดดิจิทัล (Digital Market)

(5) กระทรวงมีสัดส่วนงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรสูงถึงร้อยละ 70 แต่งบประมาณในแผนงานที่เป็นภารกิจหลักมีสัดส่วนที่ต่ำ อาจทำให้การดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงไม่บรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิผลเท่าที่ควร ดังนั้น ควรนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อให้เกิดการบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น

(6) ผลจากการที่แรงงานถูกเลิกจ้างในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้แรงงานดังกล่าวไปกระจุกตัวในภาคการเกษตร ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดีในการพัฒนาภาคเกษตร แต่อย่างไรก็ตามแผนงานที่กำหนดไว้ยังมีได้สังเคราะห์และวิเคราะห์ในเชิงมิติด้านแรงงานที่เคลื่อนย้ายจากภาคต่าง ๆ มาสู่ภาคเกษตร กระทรวงควรกำหนดแนวทางการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และควรยกระดับโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) รองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่ภาคการเกษตร

(7) ควรส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทำเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้ง เร่งขยายเขตชลประทานเพื่อการจัดสรรและการส่งน้ำถึงระดับไร่นาอย่างเพียงพอ และกำหนดทิศทางหรือแนวทางการดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการน้ำซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานการทำเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่นอกเขตชลประทานอย่างชัดเจน

(8) กรมการข้าวและกรมวิชาการเกษตรควรกำหนดแนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันข้าวไทย เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชและกำหนดมาตรการเพื่อรองรับข้อตกลงทางการค้า (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership : CPTPP) ด้วย

(9) กรมการข้าวควรมีแผนการดำเนินการเรื่องพันธุ์ข้าวให้เป็นรูปธรรมและครบวงจร โดยบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และเกษตรกร เพื่อให้ระบบการผลิตและระบบจำหน่ายมีความสมดุลและแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ

(10) กรมชลประทานควรเพิ่มการกำหนดเป้าหมายของหน่วยงานในการจัดพื้นที่เขตชลประทานให้ครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้น โดยเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งน้ำให้มากที่สุด และควรนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำจากข้อมูลที่มีอยู่บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ และควรกำหนดตัวชี้วัดและประโยชน์ที่ได้รับของครัวเรือนเกษตรกรโดยแสดงเป็นรายได้ต่อคนหรือรายได้ต่อครัวเรือน

(11) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรวางแผนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่เป็น Young Smart Farmer ให้สามารถวิเคราะห์ต้นทุน ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตได้ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้หรือให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยในการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ในด้านดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม

(12) กรมประมงควรกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดให้มีความท้าทายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของตัวชี้วัดอัตราการบริโภคอาหารทะเล รวมทั้ง จะต้องเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กระทรวงการคลังกำหนด

(13) กรมปศุสัตว์ควรให้ความสำคัญในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคระบาดสัตว์ ที่เป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ และโรคระบาดสัตว์ที่อุบัติใหม่ รวมทั้ง ควรดำเนินการติดตามวิเคราะห์ และประเมินผลเกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน จะทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง ควรมีการติดตามสภาพปัญหาต่าง ๆ เพื่อสามารถเตรียมแผนเผชิญเหตุได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(14) กรมพัฒนาที่ดินควรนำผลการดำเนินงานของหมอดินมาเป็นหลักเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพการใช้ที่ดินอย่างคุ้มค่ามากกว่าการวัดจากจำนวนหมอดิน รวมทั้ง ควรมีการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาเป็นพื้นที่การผลิตที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าตามหลัก Agri-map อย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้การผลิตภาคเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามองค์ความรู้ด้านวิชาการที่ถูกต้อง

(15) กรมวิชาการเกษตรควรมีแนวทางป้องกันการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์พืชของเกษตรกร และควรดำเนินการปรับปรุงศูนย์ที่มีหน้าที่และอำนาจบริหารจัดการเมล็ดพันธุ์พืช รวมถึง ควรปรับปรุงข้อมูลด้านต่าง ๆ ให้มีความถูกต้อง (Accuracy) เพื่อให้สามารถนำเอาไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่ความเป็นอิสระด้านการเกษตร และควรดำเนินการศึกษาวิจัยและกำหนดแผนการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับ “สารทดแทน” ที่นำมาใช้แทนสารเคมีการเกษตรที่ถูกจำกัดการใช้จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ พาราควอต ไกลโฟเซต และคลอร์ไพริฟอส ซึ่งสารทดแทนนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพมากกว่าหรือเท่าเทียม และมีราคาที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้

(16) กรมวิชาการเกษตรควรทำ Digital Platform Agriculture ที่รวบรวมข้อมูลด้านเกษตรต่าง ๆ เพื่อการบริหารจัดการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและการวิจัยต่อยอดเชิงพาณิชย์ในอนาคต นอกจากนี้ ควรเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานนอกกระทรวงเกี่ยวกับการดำเนินการขอใบอนุญาตและหลักเกณฑ์เงื่อนไขต่าง ๆ

(17) กรมส่งเสริมการเกษตรควรมีการบริหารจัดการให้วิสาหกิจชุมชนที่ขึ้นทะเบียนไว้แล้วได้รับการพัฒนา และแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนได้อย่างจริงจัง และสามารถขับเคลื่อนงานด้านนี้ให้เข้มแข็งมากขึ้น รวมทั้ง ควรส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อยกระดับภาคการเกษตรโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมเกษตรปลอดสารพิษให้มีความสำคัญกับการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรไปสู่สากล สร้างสินค้าที่สุดยอด (Product Champion)

(18) กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรมีการพิจารณาปรับแนวทางการพัฒนาระบบสหกรณ์ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับภารกิจในการขับเคลื่อนการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงหลังจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบ รวมทั้ง สนับสนุนให้มีการบริหารจัดการอุปการณ์การตลาดของสหกรณ์กับสหกรณ์ข้างเคียงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากร

(19) กรมหม่อนไหมควรปรับปรุงวิสัยทัศน์ด้านการส่งเสริมให้ผ้าไหมไทยเป็นผ้าไหมระดับโลก ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าหม่อนไหมให้มากขึ้น ผลิตผ้าไหมให้มีคุณภาพสูงทั้งในระดับอุตสาหกรรมและระดับหัตถกรรม รวมถึง ควรจัดทำสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ของลายผ้าไหม ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนไหมสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก

(20) การมอบเอกสารสิทธิให้แก่เกษตรกร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมควรพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานควบคู่ไปด้วย เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินได้อย่างเต็มที่และควรยกระดับหนังสือครอบครองการทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก.4-01 ให้สามารถเข้าสู่ระบบแปลงสินทรัพย์เป็นทุนได้

(21) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรควรเร่งจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรที่มีความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงาน และปรับปรุงระบบการพยากรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึง การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมมาพยากรณ์เพื่อความแม่นยำ นอกจากนี้ ควรบูรณาการระบบข้อมูลทะเบียนเกษตรกรและจัดทำข้อมูลทางด้านการเกษตรแบบเปิดเชื่อมโยงกับศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Farmer ONE)

(22) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ควรสร้างเครือข่ายการทำงานวิจัยร่วมกัน โดยบูรณาการการดำเนินการร่วมกันกับมหาวิทยาลัยเฉพาะทางทั้งในด้านเมล็ดพันธุ์และการแปรรูป รวมถึง งานวิจัยด้านนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

9.2.9 กระทรวงคมนาคม

(1) กระทรวงควรปรับปรุงวิสัยทัศน์ของกระทรวงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องการบูรณาการการขนส่ง การปรับปรุงกฎหมาย มีมาตรฐานทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถนำไปใช้ขับเคลื่อนในทางปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมต่อประชาชน และกำหนดเป้าหมายการพัฒนาและการยกระดับประสิทธิภาพการขนส่งตามมาตรฐานดัชนีชี้วัดของธนาคารโลก (World Bank) ยกระดับความปลอดภัยบนท้องถนน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยมุ่งเน้นในมิติเชิงคุณภาพ

(2) กระทรวงควรมีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับความปลอดภัยบนถนน เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ซึ่งจำนวนการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยมีอัตราค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับในระดับสากล โดยเพิ่มแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยทางถนนตามตัวชี้วัดเป้าหมายระดับโลกด้านความปลอดภัยทางถนน (12 Global Road Safety Targets) ขององค์การสหประชาชาติที่มุ่งหมายให้ประเทศสมาชิกบรรลุเป้าหมายดังกล่าวในปี 2573

(3) กระทรวงควรผลักดันโครงสร้างพื้นฐานทุกรูปแบบการขนส่งครบทุกมิติ คือ ทางบก ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศ โดยเฉพาะการเชื่อมต่อโครงการให้สอดคล้องกับการศึกษาโครงข่ายทางพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (MR-MAP) เพื่อพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานที่ประกอบด้วยถนนและรถไฟ นอกจากนี้ ควรมีข้อมูลภาพรวมของสถานีขนส่งสินค้าหลักทั้งทางบก ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรบูรณาการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับค่าปรับจราจรและการต่อทะเบียน ควรประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการขนส่งอย่างปลอดภัย ทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านความปลอดภัย และบูรณาการองค์ความรู้ร่วมกับมหาวิทยาลัยที่มีองค์ความรู้เฉพาะทางในด้านการขนส่งแต่ละประเภท และควรพิจารณาการก่อสร้างศูนย์การขนส่งชายแดน ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งในการขนส่งและการพักถ่ายสินค้า

(4) กระทรวงควรให้ความสำคัญกับโครงการศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการผลิตคนประจำเรือทุกระดับชั้นให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวีของประเทศ ตลอดจนพัฒนา ฝึกอบรม เพื่อเพิ่มวิทยฐานะคนประจำเรือทุกระดับชั้นให้ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับข้อกำหนดในอนุสัญญาว่าด้วยมาตรฐานการฝึกอบรม

(5) กระทรวงควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้กับหน่วยงานอื่นภายในกระทรวง นำระบบบริหารแผนงาน (PlanNET) ซึ่งเป็นระบบสารสนเทศที่ทำงานแบบออนไลน์ เพื่อรองรับการทำงานของเจ้าหน้าที่ในด้านต่าง ๆ เช่น การติดตามความก้าวหน้าโครงการ การแสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการในรูปแบบแผนที่สารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และควรเชื่อมโยงระบบบริหารแผนงาน (PlanNET) ยังเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลภายนอก

(6) กรมการขนส่งทางบกควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาค่าสูงรถบรรทุกสำหรับบรรทุกรถยนต์ Car Carrier และ High Cube โดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรยกระดับการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ขับขี่รถบรรทุก เพื่อให้มีสมรรถนะสูง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ และสามารถทำงานด้วยความปลอดภัย รวมทั้งควรเตรียมการรองรับนโยบายของคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ (บอร์ด EV) ในประเด็นการลดค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) การจดทะเบียนและเสียภาษียานยนต์ไฟฟ้า รวมถึง การบริหารจัดการรถยนต์ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพด้วย

(7) สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง กรมการขนส่งทางราง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ศึกษา วิจัย เปรียบเทียบเทคโนโลยีระบบราง และประเมินความต้องการด้านเทคโนโลยีระบบรางเพื่อใช้วางยุทธศาสตร์ของประเทศ ควรกำหนดแผนงานที่ชัดเจนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรม ระบบโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการสร้างรายได้ให้ประเทศในอนาคต นอกจากนี้ ควรพิจารณาคควบคุมดูแลค่าโดยสารของรถไฟฟ้าหรือรถไฟให้สอดคล้องกับรายได้ขั้นต่ำหรือค่าครองชีพของประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการคมนาคม

(8) กรมเจ้าท่าควรเร่งรัดดำเนินโครงการพัฒนาการเชื่อมโยง Data Logistic Chain ด้วยระบบ Port Community System (PCS) ที่นำเทคโนโลยี Digital มาบริหารจัดการข้อมูลด้านการขนส่งทางน้ำทั้งภาครัฐและเอกชน โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงข้อมูลแบบบูรณาการ ในกิจกรรมโลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าทางน้ำตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ รวมถึง การเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ National Single Window (NSW) ในลักษณะของ e-Logistics Platform ที่เป็นมาตรฐานสากลและทุกหน่วยงานที่อยู่ต่างระบบสามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้อัตโนมัติแบบไร้รอยต่อ (Seamless Operation) รวมถึง ระบบแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลระหว่างประเทศของไทย (Thailand National Digital Trade Platform : NDTP)

(9) กรมเจ้าท่าควรเร่งขับเคลื่อนแผนชุดลอกแม่น้ำ คูคลอง เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนจากความตื้นเขินของแม่น้ำ คูคลองจากตะกอนทรายและวัชพืช เพิ่มพื้นที่การกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรในฤดูแล้งที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่ใช้น้ำในการทำเกษตรกรรม อุปโภค และบริโภค นอกจากนี้ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนให้หน่วยงานท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารจัดการเรื่องดังกล่าวมากขึ้นโดยต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ติดตามตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ชายฝั่ง โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์

(10) กรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทควรรับความต้องการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดในการซ่อมแซมหรือปรับปรุงถนนที่เป็นทางหลวง ทางหลวงชนบท ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นถนนที่อยู่ในเขตชุมชน หรือเป็นเส้นทางที่ประชาชนจำนวนมากใช้ในการสัญจร ที่ได้เกิดการชำรุดโดยในขั้นตอนการเสนอความต้องการเห็นควรให้ กระทรวงมหาดไทย รวบรวมความต้องการจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อส่งให้กระทรวงคมนาคม ในห้วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้กรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบท สามารถจัดทำแผนการดำเนินการได้ก่อนห้วงเวลาที่ส่วนราชการต้องส่งค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปยังรัฐบาล

(11) กรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทควรมีข้อมูลการจัดทำถนนตามรายภาคและรายจังหวัด และกำหนดมาตรการในการใช้ทางอย่างเข้มงวด เพื่อเพิ่มความปลอดภัย ลดความเสียหายของถนน รวมทั้ง การซ่อมบำรุง การติดตั้งแสงไฟฟ้าส่องสว่าง การติดตั้งป้ายจราจร ให้ครอบคลุมทั้งด้านมิติกายภาพ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เกิดความเป็นธรรมในการกระจายโครงการทางหลวงและความเชื่อมโยงโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาอื่น

(12) กรมท่าอากาศยานควรเร่งปรับปรุงมาตรฐานสากลด้านความปลอดภัยให้ เป็นไปตามหลักความปลอดภัยขององค์การการบินของสหภาพยุโรป (European Aviation Safety Agency - EASA) ภายใต้โครงการมาตรฐานความปลอดภัยเหนือ (Safety Beyond Compliance) โดยเร็ว เพิ่มขีดความสามารถคนไทยในอาชีพอุตสาหกรรมการบิน โครงการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัย Safety Beyond Compliance คือแนวคิดความปลอดภัยแบบบูรณาการ มีหลักการทั้งหมด 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ มาตรฐาน บุคลากร และเทคโนโลยีที่จะต้องพัฒนาระดับของความปลอดภัยควบคู่ กันไปด้านบุคลากร โดยควรมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น กลุ่มการศึกษาระดับ อาชีววะ กลุ่มการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

(13) กรมท่าอากาศยานควรกำหนดแนวทางลดความคับคั่งทางจราจร ของท่าอากาศยานดอนเมือง (Don Mueang International Airport : DMK) และสนามบินต่าง ๆ เร่งดำเนินการซ่อมแซมปรับปรุงพื้นผิวทางขับ (Taxiway) ทางขับเข้าสู่หลุมจอด (Taxilane) และหัวทางวิ่ง (Runway) เพื่อให้สามารถรองรับอากาศยานได้เต็มประสิทธิภาพ ในส่วนของงบประมาณ ค่าจ้างที่ปรึกษาในการออกแบบมีจำนวนค่อนข้างสูง จึงควรพิจารณาเปลี่ยนจากการจ้างที่ปรึกษา เป็นการจ้างบุคคล กลุ่มบุคคล และบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มทักษะให้กับ บุคลากรภายในองค์กรและลดงบประมาณของประเทศ นอกจากนี้ ควรพิจารณาหาแนวทางบริหารจัดการพื้นที่เหลือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มรายได้ต่อพื้นที่ในเชิงพาณิชย์

(14) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งจราจรควรเร่งดำเนินการจัดทำ ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยให้มีข้อมูลครอบคลุมถึงเส้นทางระบบขนส่ง ผังเมือง เส้นทางจราจรที่เกี่ยวข้อง และการขนส่งในประเทศเพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันต่อสถานการณ์ ข้อมูลด้านโลจิสติกส์ทั้งการส่งออกการนำเข้า เพื่อให้การบริหาร จัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในด้านการแข่งขันของประเทศ

9.2.10 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(1) การผลักดันไปสู่นโยบายไทยแลนด์ 4.0 กระทรวงควรบูรณาการการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้มากขึ้น รวมถึง ควรมีบทบาทนำในการเสนอชุดข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล (Data Analytics) เพื่อให้ภาครัฐและภาคเอกชนสามารถนำไปประกอบการพิจารณาเชิงนโยบายหรือวางแผนเผชิญเหตุ (Planning Process and Incident Action. Plan: IAP) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนควรมีการพัฒนาดิจิทัลและเทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้มีความเหมาะสมอย่างน้อยในระดับเดียวกับประเทศเพื่อนบ้าน

(2) กระทรวงควรเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน/ ภาครัฐ โดยมีโครงการอินเทอร์เน็ตประชาชนเป็นแกนหลักสำหรับนำไปใช้ลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต ตลอดจนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม และควรนำการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดย World Competitiveness Center ของ International Institute for Management Development หรือ IMD มากำหนดเป็นเป้าหมายหรือตัวชี้วัด เพื่อผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าของกระทรวงด้วย

(3) กระทรวงควรให้ความสำคัญต่อการจัดสรรงบประมาณด้านการดูแลรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ซึ่งจะเป็นภัยคุกคาม (Threat) ที่มีผลกระทบรุนแรงในอนาคตด้วย ทั้งนี้ กระทรวงควรมีการจัดเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการรองรับภัยคุกคามหรืออาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crime) ระดับประเทศ รวมทั้งควรสร้างเสริมศักยภาพของศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม (Anti-Fake News Center Thailand) ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสกัดและยับยั้งข่าวปลอมอย่างรวดเร็วและชัดเจน ตลอดจนการสร้างการรู้เท่าทันข่าวปลอม และสร้างทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ให้ประชาชนด้วย

(4) กระทรวงควรเร่งผลักดันการจัดทำแพลตฟอร์มด้านสาธารณสุขที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติพบว่า มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายสารสนเทศทางการแพทย์ระดับชาติให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว โดยกำหนดนโยบายหรือแผนงานที่เหมาะสม

(5) กรมอุตุนิยมวิทยาควรมีส่วนช่วยสนับสนุนข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เช่น การจัดเตรียมและวิเคราะห์ข้อมูลความแม่นยำเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ (Weather Forecast) รวมถึง สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสร้างความรู้ความเข้าใจทางเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) ของประเทศ โดยอาจบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในด้านดิจิทัลให้แก่เกษตรกรและประชาชนในท้องถิ่น รวมถึง การวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล Big data ที่กระทรวงมีอยู่ด้วย เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

(6) สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมควรเร่งรัดและผลักดันโครงการพัฒนาระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (Government Data Center and Cloud service : GDCC) โดยมีวิธีการจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าวด้วย

(7) สำนักงานสถิติแห่งชาติควรมีบทบาทสำคัญในการจัดทำข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย และควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันให้การใช้ข้อมูลเชิงสถิติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึง ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

(8) สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ควรเร่งผลักดันการยืนยันตัวตนรูปแบบดิจิทัล (National Digital ID : NDID) โดยเร็ว เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และในการทำธุรกรรมกับหน่วยงานของรัฐ

(9) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลควรพิจารณาเทคโนโลยีคลาวด์เป็นหลักโดยควรนำรูปแบบที่ประสบความสำเร็จมาเป็นต้นแบบและจัดทำเป็นแผนงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการสร้างมูลค่าให้กับประเทศอย่างยั่งยืน

9.2.11 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) กระทรวงควรกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดจากผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ที่เกิดขึ้นว่ากลุ่มเป้าหมาย คือ ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง เช่น ประชาชนมีน้ำอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอ มิใช่กำหนดไว้แต่เพียงผลผลิต (Output) และการดำเนินการควรคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์จากการใช้งบประมาณที่เป็นรูปธรรมด้วย เช่น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่กำหนดเป้าหมายในปีงบประมาณ 2565 ให้มีพื้นที่สีเขียวร้อยละ 44 และเป้าหมายปี 2580 ให้มีพื้นที่สีเขียวร้อยละ 55 ซึ่งที่ผ่านมามีการใช้งบประมาณดำเนินการไปแล้วกว่า 80,000 ล้านบาท เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมตามเป้าหมายแล้วอย่างไร นอกจากนี้ กระทรวงควรกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับสากลหรือระดับโลกไว้ในตัวชี้วัดของหน่วยงานด้วย อาทิ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นต้น โดยตัวชี้วัดในระดับสากลจะมีอันดับดีขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องในผลการดำเนินการด้วย

(2) ควรเร่งดำเนินการให้มีการกักเก็บน้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติควบคู่ไปกับการใช้น้ำใต้ดินอย่างได้สัดส่วนกัน บริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ จะต้องเร่งดำเนินการช่วยเหลือดูแลกรณีปัญหาการบริหารจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็กที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปัญหาแหล่งน้ำหรือบ่อน้ำขรุขระถึงร้อยละ 70 แต่ไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซม

(3) กรมควบคุมมลพิษควรกำหนดวิสัยทัศน์ให้มีความเหมาะสม วิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นองค์กรหลักพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน” ค่อนข้างกว้างและมีลักษณะเป็นนามธรรม ขับเคลื่อนได้ยาก และปรับเปลี่ยนวิธีการจัดทำงบประมาณโดยแยกภารกิจการปฏิบัติในเรื่องที่สำคัญให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ เช่น ปัญหาขยะ น้ำเสีย คุณภาพอากาศ เป็นต้น รวมทั้งพิจารณาการลงทุนร่วมระหว่างรัฐและเอกชน เช่น การติดตั้งการวัดมลพิษต่าง ๆ ในรถบริการสาธารณะ รถไฟฟ้าหรืออาคารสูง เป็นต้น เพื่อประโยชน์ต่อการเก็บข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์และวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ นอกจากนี้ ควรเสนอให้มีการจัดตั้ง

หน่วยงานมลพิษแห่งชาติหรือคณะกรรมการระดับชาติมาดูแลเรื่องมลพิษโดยเฉพาะ เพื่อให้งานด้านการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศมีเอกภาพ

(4) กรมควบคุมมลพิษควรมีแผนงานแก้ไขปัญหามลพิษอย่างจริงจัง โดยเฉพาะปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) และปัญหามลภาวะทางอากาศที่เกิดจากหมอกควันไฟป่า ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมากกว่า 20 ปี ดังนั้น การแก้ไขปัญหามลพิษควรพิจารณาถึงสาเหตุแล้วควรมีแนวทางการแก้ปัญหาต้นเหตุอย่างเป็นระบบมีเอกภาพ และจัดสรรงบประมาณด้านอุปกรณ์และบุคลากรให้เพียงพอ

(5) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งควรบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนงาน เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำ ปะการังและสาหร่ายแพลงก์ตอน รวมทั้ง ควรกำหนดแผนความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย รวมทั้ง ควรสนับสนุนการปักไม้ไผ่เพื่อชะลอคลื่นทะเล จะเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณ และจากผลการวิจัยพบว่าหลังจากการปักไม้ไผ่เพื่อชะลอคลื่นทะเล จะทำให้ดินตะกอนชายฝั่งเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้สามารถปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติมได้ ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้ ควรบูรณาการงานแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมโยธาธิการและผังเมืองเพื่อหาวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน

(6) กรมทรัพยากรธรณีควรปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้มีความชัดเจนเพื่อสร้างพลังในการขับเคลื่อน เนื่องจากการกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นนามธรรมอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่กำหนดในวิสัยทัศน์ได้ยาก เกิดปัญหาในการสื่อสารไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามภารกิจต่าง ๆ รวมถึง ควรเน้นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการจัดลำดับความสำคัญในผลผลิตเป้าหมายเป็นลำดับแรก มีระบบการติดตามและประเมินผลที่ครบถ้วน ทันสมัยและมีการจัดเก็บประมวลฐานข้อมูลที่เข้มแข็ง และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการทำงาน

(7) กรมทรัพยากรธรณีควรพิจารณากำหนดแนวทางส่งเสริมให้นำพื้นที่รกร้างจากการทำเหมืองแร่ไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตรให้มากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบจุดตั้งแคมป์ (Campsite) ที่ได้มาตรฐานสากล และกำหนดแนวทางการจัดเก็บรายได้จากการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวให้เหมาะสม

(8) กรมทรัพยากรน้ำควรประเมินผลการดำเนินการ ผลลัพธ์ ผลกระทบต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และการใช้งบประมาณในโครงการนำเทคโนโลยีทางด้านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) มาสำรวจแหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำธรรมชาติ เนื่องจากเป็นโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่อนข้างมากในแต่ละปี โดยโครงการสำรวจแหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำธรรมชาติจะต้องพิจารณาถึงความยั่งยืนของโครงการว่าสามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาวหรือไม่ มีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นภายใต้กระทรวงเพื่อลดภาระด้านงบประมาณ และควรบูรณาการฐานข้อมูล (Database) กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA โดยเฉพาะด้านการเกษตรและการจัดหาแหล่งน้ำ

เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในกิจการของหน่วยงานและให้ภาคเอกชนได้นำข้อมูลไปใช้ได้ด้วย ซึ่งถือเป็นการเพิ่มความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณด้วย

(9) กรมทรัพยากรน้ำควรตั้งงบประมาณสอดคล้องกับภารกิจที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำของประชาชน โดยพิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการใช้น้ำของประชาชนในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ กรมทรัพยากรน้ำควรบริหารจัดการน้ำจะต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งระบบยังมีช่องว่างในพื้นที่นอกเขตชลประทานและชัดเจนทันต่อสถานการณ์ในแต่ละช่วงด้วย

(10) กรมทรัพยากรน้ำบาดาลควรมีข้อมูลแหล่งน้ำใต้ดินที่ชัดเจนเกี่ยวกับการลงทุน การใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของประชาชน กับยุทธศาสตร์ชาติด้วย และควรบูรณาการการขุดเจาะน้ำบาดาลกับกระทรวงมหาดไทยและกองทัพบกเพื่อประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการบริหารจัดการแผนงานและการแบ่งพื้นที่ ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการได้

(11) กรมป่าไม้ควรทบทวนและหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเพื่อจัดสรรอัตราบุคลากรให้มีความเหมาะสม ควรเน้นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการจัดลำดับความสำคัญในผลผลิตเป้าหมายเป็นลำดับแรก มีระบบการติดตามและประเมินผลที่ครบถ้วนอย่างทันสมัย และมีการจัดเก็บฐานข้อมูลที่เข้มแข็ง เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานตามบทบาทของกระทรวงที่มีความสำคัญต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างโอกาสและคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ทุกหน่วยงานควรประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานด้วย

(12) กรมป่าไม้ควรศึกษาวิจัย รวบรวม และวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาสาเหตุการเกิดไฟป่าในภาคเหนือ เพื่อหาแนวทางหรือจัดทำแผนงานแก้ไขไฟป่าอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเป็นรูปธรรม รวมทั้ง ช่วยเหลือและสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นเหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ควรมีโครงการปลูกจิตสำนึกตั้งแต่ในระดับโรงเรียน ทั้งในเขตชุมชนเมืองและในพื้นที่ป่า โดยหน่วยงานต้องเข้าไปสร้างกิจกรรม ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาป่าเพื่อปลูกจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน และปลูกจิตสำนึกผู้ปกครองในพื้นที่ และกรมป่าไม้ควรหาทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าร่วมกับประชาชน สร้างความเข้าใจแก่ประชาชน และกำหนดเป้าหมายในมิติระยะเวลา และผลลัพธ์ในการพัฒนาและฟื้นฟูป่าให้มีความชัดเจน และเน้นการกำหนดคุณภาพป่าไม้ สัตว์ป่าทั่วไป และสัตว์ป่าหายากโดยกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดอย่างเหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหาให้ทันสถานการณ์ โดยเร่งด่วน

(13) กรมป่าไม้ควรรณรงค์สนับสนุนให้ประชาชนปลูกกล้าไม้เศรษฐกิจหรือไม่มีค่า เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยปรับยุทธศาสตร์ให้ประชาชนในพื้นที่และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง รวมถึง การสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัยให้รักหวงแหน และดูแลรักษาป่าไม้ ผ่านกิจกรรมในการเรียนรู้จากการสัมผัสจริง เพื่อให้เกิดการซึมซับ นอกจากนี้ในการดำเนินการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน

(14) กรมป่าไม้ควรกำหนดแนวทางลดขั้นตอนการขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าในการทำประโยชน์ของส่วนราชการ ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในพื้นที่ห่างไกล เช่น การมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่เป็นผู้พิจารณาอนุญาต เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น

(15) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมควรปรับปรุงแก้ไขวิสัยทัศน์ให้เหมาะสม เนื่องจากการวิสัยทัศน์ของหน่วยงานที่ค่อนข้างกว้างและเป็นนามธรรม ส่งผลต่อการดำเนินการตามเป้าหมายที่เห็นผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมได้ยาก นอกจากนี้ หน่วยงานมีหน้าที่หลักในด้านการสร้างความรับรู้ แต่ไม่ปรากฏงบประมาณในด้านดังกล่าว อาทิ งบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น และการกำหนดตัวชี้วัดยังคงเป็นแบบเดิม

(16) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมควรดำเนินการเชิงรุกโดยเข้าไปพื้นที่วิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดจากการนำกลับมาปรับปรุงใช้ใหม่ (Recycle/Re-Used) โดยนำโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาใช้ เพื่อให้การพัฒนาด้านเศรษฐกิจก้าวไปควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

(17) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมควรมีโครงการหรือมาตรการสร้างความตระหนักรู้หรือมาตรการลงโทษ เพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการจัดการคัดแยกขยะภายในหน่วยงานได้อย่างแท้จริง

(18) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชควรให้ความสำคัญกับอาสาสมัครพิทักษ์ป่าซึ่งเป็นคนในพื้นที่ โดยให้ความดูแล สนับสนุน และฝึกอบรมอาสาสมัครดังกล่าว เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างความปลอดภัย และควรมีแนวทางช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ซึ่งขาดรายได้จากการท่องเที่ยว อันเป็นผลมาจากการปิดอุทยานแห่งชาติในพื้นที่ โดยการพิจารณาหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกันกับประชาชน

(19) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีการส่งเสริมหรือมีมาตรการจูงใจในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ผ้าที่ทำจากพลาสติกรีไซเคิล การย้อมผ้าโดยไม่ใช้น้ำ เป็นต้น โดยเสนอขอรับงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมด้วย

(20) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีการนำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้ในการ วิเคราะห์และการแสดงผลข้อมูลให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การใช้งาน และเปิดเผยผลการวิเคราะห์ให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้วย

(21) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ควรนำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อนำไปสู่การขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปีที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในปีต่อ ๆ ไป

(22) องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ควรแสวงหาวิธีการใหม่ในการชักชวนทุกภาคส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ อาทิ โครงการปลูกต้นไม้ใหญ่ ที่สามารถร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดำเนินการ

รวมถึง โครงการธนาคารต้นไม้ภาคประชาชน ซึ่งสามารถนำไปเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ในการลดก๊าซเรือนกระจกได้

9.2.12 กระทรวงพลังงาน

(1) กระทรวงควรเร่งรัดเสนอการรวมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กระทรวงพลังงาน) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กระทรวงมหาดไทย) และการไฟฟ้านครหลวง (กระทรวงมหาดไทย) เพื่อให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงานที่ต้องการบูรณาการหน่วยงานด้านไฟฟ้าของประเทศให้เป็นหน่วยงานเดียว ซึ่งจะทำให้สามารถลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเกิดความยั่งยืนทางพลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย ทั้งนี้ การรวมดังกล่าวยังเป็นไปตามมติในช่วงการจัดตั้งกระทรวงพลังงานเมื่อปี 2545 ที่ให้การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงมหาดไทยไปพรากก่อนแล้ว จึงถ่ายโอนไปกระทรวงพลังงานต่อไป ภายในกรอบเวลา 2 ปี

(2) กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้รักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ในกรณีที่เกิดวิกฤติการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อเป็นการบรรเทาต่อการดำรงชีพของประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ และคงหลักการสะท้อนมูลค่าที่แท้จริง หลีกเลี่ยงการกระทบต่อกลไกตลาดเสรี ดังนั้น ควรมีการทบทวนแผนรองรับวิกฤติการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2563 – 2567 ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2563 ในเรื่องหลักเกณฑ์การบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมต่อสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีประสิทธิภาพในการบริหารให้มากยิ่งขึ้นหรือควรมีการพิจารณาทบทวนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงว่าในสถานการณ์ปัจจุบันยังมีความจำเป็นอยู่หรือไม่

(3) กรณีปัญหาระหว่างไทยและกัมพูชาในพื้นที่ทับซ้อนบริเวณอ่าวไทย ซึ่งมีการพบก๊าซธรรมชาติ ปัจจุบันยังไม่สามารถแบ่งเขตแดนได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ทั้งสองประเทศไม่สามารถขุดก๊าซธรรมชาติเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้น กระทรวงควรผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาการสำรวจและขุดเจาะก๊าซธรรมชาติและน้ำมันในพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทย – กัมพูชา (Overlapping Claims Area : OCA) อย่างเร่งด่วน

(4) กระทรวงควรปรับปรุงโครงการ/แผนงาน จากเดิมที่เน้นให้ความรู้เชิงทฤษฎีมาเป็นการให้ความรู้เชิงปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจจากการฝึกทดลองจริง อันจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีมากกว่า ทั้งในแง่ของประสิทธิภาพและความคุ้มค่า

(5) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานควรประสานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จัดทำแผนการลงทุนด้านระบบ SMART Grid ให้สามารถรองรับพลังงานหมุนเวียนที่จะเข้ามาในระบบไฟฟ้ามากขึ้น รวมทั้งการใช้ SMART Meter กับผู้ใช้ไฟฟ้าในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านพลังงาน

(6) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานควรส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ สร้างองค์ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกร ประชาชนในท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้พลังงานทางเลือก เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเป็นการลดใช้พลังงานฟอสซิลลง รวมทั้ง ควรมีการประสานงานและบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น

(7) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการอนุรักษ์พลังงานให้แก่ประชาชน เกษตรกรและคนในท้องถิ่น อาทิ การใช้หลอดไฟ LED การใช้เตาชีวมวลประยุกต์ โดยให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างความตระหนักและถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(8) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ควรส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนหรือพลังงานสะอาดอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากพลังงานดังกล่าวมีความสำคัญในอนาคต และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในต่างจังหวัดโดยหาแนวทางนำพลังงานทดแทนมาใช้กับเครื่องมือทางการเกษตร เช่น การนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้สูบน้ำเพื่อการเกษตร การใช้โดมพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อใช้ในการอบแห้งและการใช้อุปกรณ์ IOT (Internet of Thing) มาใช้เพื่อพัฒนาการเกษตรให้เป็น Smart Farm

(9) สำนักงานบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานควรมีการเผยแพร่ ขอบเขตการทำงานของกองทุนให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัดเพื่อให้เข้าใจและสามารถขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

9.2.13 กระทรวงพาณิชย์

(1) กระทรวงควรกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ตอบโจทย์ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และควรพิจารณาทบทวนลักษณะงานประเภทต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของแผนงาน พื้นฐานและแผนงานยุทธศาสตร์ โดยการปรับลดหรือควบรวมเป็นแผนงานเดียวกัน เพื่อใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(2) กระทรวงควรพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานการค้าในระบบเศรษฐกิจดิจิทัลและเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (Platform economy) เพื่อรับมือกับผลกระทบจากวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ต่อการค้ารูปแบบปกติในระบบดั้งเดิมสู่การค้าที่สนองตอบต่อชีวิตวิถีใหม่ เพื่อส่งเสริมและสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการรายย่อยและผู้ประกอบการฐานรากให้มีโอกาสขยายตลาดสร้างรายได้และฟื้นตัวจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยเร็วและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน

(3) กระทรวงควรเร่งรัดการพิจารณาจัดตั้งกองทุนเพื่อเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมแรกเริ่มซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงโดย กองทุนที่จะตั้งขึ้นนั้นจะต้องกำหนดเป้าหมายและการประเมินผลที่ชัดเจน สามารถช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบได้อย่างเป็นรูปธรรม

(4) กระทรวงควรประสานงานกับภาคเอกชนและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างใกล้ชิดเพื่อเร่งดำเนินการอำนวยความสะดวก และแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในด้านการค้าระหว่างประเทศให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ตลอดจนเร่งปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศผ่านระบบออนไลน์ให้มากขึ้นเพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่การเดินทางระหว่างประเทศยังมีข้อจำกัด รวมถึงเร่งพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถทำธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

(5) กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศควรผลักดัน ส่งเสริม และสนับสนุนสินค้าทางการแพทย์ที่ผลิตโดยบริษัทเอกชนของไทยให้เป็นที่รู้จักในตลาดโลก รวมทั้ง ควรส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าที่จำหน่ายในตลาดสินค้าอาหารฮาลาลหรือตลาดมุสลิม เนื่องจากกลุ่มลูกค้ามุสลิมกำลังขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและมีมูลค่าสูง โดยควรจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ชัดเจนว่ามีการส่งเสริมสินค้านี้ดังกล่าว

(6) กรมการค้าภายในควรกำหนดยุทธศาสตร์หรือมาตรการช่วยเหลือประชาชนและผู้บริโภคที่ยั่งยืนและระยะยาว ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศการแข่งขันที่เป็นธรรม มีแนวทางป้องกันการเอาเปรียบทั้งต่อผู้ประกอบการรายย่อยและผู้บริโภค

(7) กรมการค้าภายในควรดำเนินการเชิงรุก โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับเจ้าของตลาดสด และตลาดกลางสินค้าเกษตร ในการส่งเสริมให้ตลาดมีความสะอาด มีมาตรฐานความปลอดภัยที่ดี มีมาตรการป้องกันและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ค้าและผู้ซื้อสินค้าในตลาดให้ปลอดภัยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

(8) กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศควรร่วมกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พัฒนาและส่งเสริมกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เนื่องจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้รับงบประมาณในการพัฒนาและส่งเสริมกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่นเดียวกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ดังนั้น จึงอาจใช้งบประมาณดังกล่าวในการพัฒนากลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจดังกล่าวร่วมกันซึ่งจะเกิดประโยชน์ในภาพรวมมากกว่า

(9) กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรทำงานเชิงรุกมากขึ้น กล่าวคือ ควรตรวจสอบรายการสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของไทยที่จะต้องจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้การช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตให้สามารถจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มมากขึ้น รวมถึงควรนำนวัตกรรมมาช่วยในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลากระบวนการตรวจสอบลง

(10) กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพในเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับรัฐบาลและภาคเอกชนต่างประเทศ พร้อมทั้งบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของระบบทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศในมุมมองของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย รวมทั้ง ผลักดันให้สหรัฐฯ ถอดไทยออกจากบัญชีประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch list: WL) ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา 301 พิเศษ

(11) กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรพิจารณาแนวทางการปรับองค์กรไปสู่รูปแบบการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศ และสภาพการเปลี่ยนแปลงของระบบทรัพย์สินทางปัญญาในระดับระหว่างประเทศ ซึ่งอาจรวมถึงการปรับเป็นหน่วยงานพึ่งพาตนเองให้สามารถบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากร ตลอดจนกำหนดนโยบายด้านทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

(12) กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรส่งเสริมและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจพื้นบ้านให้มีคุณภาพเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้สามารถแข่งขันในระดับประเทศหรือระดับสากลได้ รวมทั้ง ควรกำหนดดัชนีวัดความยากง่ายในการประกอบธุรกิจซึ่งจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบการช่วยส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนจากผู้ประกอบการต่างประเทศ

(13) สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าควรเร่งดำเนินการให้การค้าของประเทศไทยเป็นการค้าเสรี เนื่องจากปัจจุบันการค้าของประเทศไทยยังไม่เป็นการค้าเสรีเท่าที่ควร พบว่ายังเน้นการกำกับดูแลจากภาครัฐ ละเลยการบริหารจัดการด้านการตลาด ขาดความเชื่อมโยงกับเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) รวมทั้ง ธุรกิจบางประเภทยังถูกผูกขาดจากภาครัฐด้วย ทั้งนี้ ข้อมูลจากงานวิจัยพบว่าตลาดห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ที่เชื่อมโยงการค้าในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าปลายทางทั้งในด้านสินค้าและบริการนั้น ผู้ผลิตสินค้าในท้องถิ่นจะได้กำไรเพียงร้อยละ 2 - 5 จากราคาสินค้า ส่วนกำไรที่เหลือเป็นของคนกลาง ดังนั้น สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าควรกำหนดแนวทางช่วยเหลือผู้ผลิตสินค้าในท้องถิ่นให้สามารถเป็นผู้ประกอบการได้มากขึ้น เพิ่มทักษะการแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตร การลดต้นทุนวัตถุดิบ การเพิ่มมูลค่าสินค้า การสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เป็นต้น

(14) สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าควรนำระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) หรือการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data analytics) มาใช้บริหารจัดการข้อมูลภายในกระทรวงซึ่งจะช่วยทำให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้ม ภาพรวมทิศทางของตลาดในประเทศและตลาดโลก อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการมีความเหมาะสมมากขึ้น

(15) สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (ชื่อเดิมศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ) (องค์การมหาชน) ควรกำหนด แนวทางหรือมาตรการในการลดคนกลางเพื่อเพิ่มรายได้แก่ผู้ผลิต

(16) สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) ควรมีกรอบแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาผลิตภาพของแรงงานไทยให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างมูลค่าในอนาคตได้

9.2.14 กระทรวงมหาดไทย

(1) วิสัยทัศน์ของกระทรวงที่ผ่านมากำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจนแล้วแต่เนื่องจากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะวิกฤติจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และเมื่อถึงหัวระยะเวลาการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ควรเน้นไปที่เศรษฐกิจฐานรากด้วย เพราะประชาชนที่อยู่พื้นที่ส่วนใหญ่หลังวิกฤติจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจฐานราก จึงควรมุ่งเน้นปรับปรุงแก้ไขเรื่องนี้อย่างรวดเร็ว

(2) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยควรทำหน้าที่ในการช่วยเหลือให้เกิดการบูรณาการแผนพัฒนาในระดับพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้เชื่อมโยงและบูรณาการกับแผนระดับนโยบายโดยอาศัยกลไกการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาในพื้นที่ระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ผ่านแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อให้แผนดังกล่าวมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับจนเกิดเป็นแผนเดียวกัน (One Plan) รวมถึง พิจารณาจัดทำงบประมาณตามแผนที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงอันจะช่วยตอบสนองต่อสภาพของปัญหาและความต้องการของประชาชนให้ได้มากที่สุด

(3) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยควรประสานหน่วยเกี่ยวข้องร่วมกำหนดสัดส่วนรายจ่ายงบดำเนินการและงบลงทุนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้สมดุลและเป็นไปตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ เนื่องจากจังหวัดมีภารกิจที่จะต้องดูแลความสงบเรียบร้อย แก้ไขปัญหาและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของประชาชนในเชิงพื้นที่ที่เกิดขึ้น มากกว่าการให้ความสำคัญที่รายจ่ายลงทุนในการซ่อมแซมปรับปรุงถนนและไฟฟ้าหรือเขื่อนป้องกันตลิ่งพังซึ่งเป็นลักษณะงานที่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินการของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหลักอยู่แล้ว

(4) กรมการปกครองควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาคนไร้สัญชาติและเร่งรัดการให้สถานะแก่บุคคลดังกล่าวโดยการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนและเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามกรอบภารกิจ และต้องประสานงานกับสำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

(5) กรมการพัฒนาชุมชนควรมุ่งเน้นดำเนินแผนงานตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบเศรษฐกิจและทุนชุมชนที่มั่นคง สามารถพึ่งตนเอง และจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งควรดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก การพัฒนาให้เป็นเกษตรคุณภาพสูง การพัฒนาอาชีพนอกไร่นา แก้ไขปัญหาสินเชื่อกองทุนต่าง ๆ ในพื้นที่ และการส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชน (วิสาหกิจชุมชน) รวมถึงควรมีแพลตฟอร์มกลาง (One Country One Platform) เพื่อความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการและทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ระบบยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ (Digital ID) และจัดทำเป็นระบบที่ช่วยในการสร้างและเผยแพร่ ในรูปแบบระบบออนไลน์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต (E – Portfolio)

(6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการเงินงบประมาณเพื่อให้การบริการสาธารณะเกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกรมได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณน้อยลง โดยควรจัดลำดับแผนงานหรือโครงการที่มีความสำคัญไว้เป็นลำดับแรก ยกกระตือรือร้นข้อมูลในการวิเคราะห์และต่อยอดเพื่อแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง กำหนดมาตรการควบคุมตรวจสอบการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตที่เกิดขึ้นในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ การตรวจประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ที่กำหนดตัวชี้วัด 5 ประการ พบว่าเป็นตัวชี้วัดที่เน้นกระบวนการไม่ได้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์การบริหารท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

(7) กรมที่ดินควรยกระดับและพัฒนาแพลตฟอร์มให้สามารถบริการแบบเบ็ดเสร็จในระบบออนไลน์โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อลดขั้นตอนการให้บริการและประชาชนได้รับความสะดวก เช่น นำระบบคั่นหารูปแปลงที่ดิน (LandsMaps) ที่ถูกต้องและเป็นมาตรฐานมาใช้ประโยชน์ในการลดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น รวมถึง ควรรวมศูนย์ข้อมูลไว้ทีเดียว เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการใช้ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณและต้องมีการจัดทำระบบป้องกันการโจมตีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดินที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อมิให้มีการลักลอบเข้าถึงระบบที่ดินและเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงซึ่งจะส่งผลเสียหายต่อภาพรวมการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทย

(8) กรมที่ดินควรกำหนดมาตรการเชิงป้องกันเกี่ยวกับการออกโฉนดโดยมิชอบและการปลอมแปลงเอกสารสิทธิอย่างจริงจังและเห็นผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากปัจจุบันพบว่ายังมีการทุจริตเกี่ยวกับการออกโฉนดและการปลอมแปลงเอกสารสิทธิ ซึ่งหากปล่อยให้เกิดปัญหาในลักษณะนี้เป็นเวลานานก็จะส่งผลกระทบต่อผู้สุจริตที่รับเอกสารสิทธิปลอมนั้นอีกเป็นจำนวนมาก และนอกจากการป้องกันแล้วกรมจะต้องกำหนดแนวทางจัดการแก้ปัญหาภัยกับกรณีดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

(9) กรมโยธาธิการและผังเมืองควรเน้นการดำเนินการในเรื่องการบริการจุดเดียว (One Stop Service) ในด้านการผังเมือง และเพิ่มการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการยกระดับการทำงานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมถึง ควรมีการนำข้อมูลไปสู่ระบบการวิเคราะห์เชิงลึก (Data Analytic) เพื่อการวิเคราะห์ระบบผังเมือง การบริหารจัดการระบบผังเมืองในทุกมิติ โดยมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริการประชาชนในรูปแบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ทั้งนี้ ไม่ควรวางงบประมาณเกิน 2 ปี เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

9.2.15 กระทรวงยุติธรรม

(1) กระทรวงควรมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย โดยเฉพาะประเด็นที่มีการขอคำปรึกษาเป็นจำนวนมาก เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการเยียวยา อันจะเกิดประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของประเทศ

(2) กระทรวงควรเป็นหน่วยงานหลักด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในการแก้ไขหนี้สินในภาคครัวเรือนของไทย หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เนื่องจากระดับหนี้ครัวเรือนเป็นปัญหาต่อเศรษฐกิจไทยในระยะยาวและมี

ความอ่อนไหว ซึ่งในระยะยาวจะมีการผิณฑชำระหนี้ ส่งผลให้เกิดการฟ้องร้อง บังคับคดี และมีการยึดทรัพย์

(3) การพัฒนาฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเพื่อคืนสู่สังคมของกรมราชทัณฑ์และกรมคุมประพฤติ ควรมีการให้ความสำคัญกับการฝึกอาชีพและมีการรับรองผ่านใบรับรองหรือประกาศนียบัตร เพื่อให้ผู้กระทำผิดที่พ้นโทษหรือพักโทษได้มีอาชีพรองรับ โดยควรมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานทางด้านการศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาคอุตสาหกรรมหรือภาคเอกชนอื่น ๆ ด้วย

(4) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และการเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น และควรมีแนวทางการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับภาคสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยมีการนำนวัตกรรมรูปแบบใหม่มาใช้ เพื่อสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

(5) กระทรวงควรร่วมมือกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กำหนดแนวทางการเจรจาและประนีประนอมกับบรรดาลูกหนี้เพื่อแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนมากกว่าการใช้มาตรการทางกฎหมาย เนื่องจากเป็นเงินกู้ที่นำมาใช้ เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ และควรหาแนวทางจูงใจที่จะให้บรรดาลูกหนี้กลับเข้าสู่ระบบการชำระปกติและมีความรับผิดชอบมากขึ้น

(6) กรมบังคับคดีควรออกกฎระเบียบมารองรับเพื่อให้สามารถซื้อทรัพย์สินขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขายทอดตลาดในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

(7) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรมีการสร้างเครือข่าย (Networking) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์องค์กรภาคสังคม เพื่อเชื่อมโยงกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มองค์กรเพื่อใช้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน

(8) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรมุ่งเน้นปรับปรุงระบบการศึกษาของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนที่พ้นออกไปแล้วกระทำผิดซ้ำ ทั้งนี้ ควรดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเฉพาะการฝึกอบรมวิชาชีพทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และบูรณาการการดำเนินการร่วมกันกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในระบบการศึกษาทางไกล (Distance Education) รวมถึง ต้องพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เหมาะสมร่วมกับการใช้วิธีที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ ควรบูรณาการการดำเนินการกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาแหล่งมั่วสุม และขจัดปัญหาความยากจนเพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และพัฒนาตัวเองจนไม่ต้องกลับไปทำผิดซ้ำอีก และสามารถกลับไปใช้ชีวิตกับสังคมอย่างปกติ

(9) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรให้ความสำคัญกับระบบ “ทะเบียนประวัติอาชญากร” โดยจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ระหว่างประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย ไม่ให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของสุจริตชนในสังคม และประโยชน์ของคนมีประวัติที่กลับตัวกลับใจพร้อมเริ่มต้นใหม่ให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้เป็นปกติ ทั้งนี้ ควรกำหนดเงื่อนไขในการลบล้างทะเบียนประวัติอาชญากรอย่างชัดเจน

(10) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ควรบูรณาการระบบฐานข้อมูลการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล (Biometrics) ให้เป็นมาตรฐานที่ยอมรับทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยพัฒนาระบบค้นหาและเปรียบเทียบอัตลักษณ์บุคคลให้รองรับจำนวนข้อมูลอัตลักษณ์บุคคล ได้แก่ ลายพิมพ์นิ้วมือหรือลายพิมพ์นิ้วมือแฝง ภาพใบหน้าภาพม่านตา ลักษณะฟัน รูปแบบสารพันธุกรรม (DNA Profile) เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

(11) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดควรมีการเก็บข้อมูลงานวิจัยในเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเชิงระบบต่อไป

(12) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีรอบรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และการเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นอย่างเป็นรูปธรรม และควรมีแนวทางการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับภาคสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยมีการนำนวัตกรรมรูปแบบใหม่มาใช้ เพื่อสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นหลักการที่สำคัญคือ “หลักนิติธรรม” (Rule of Law) เพราะเป็นหลักของสังคมที่จะทำให้สังคมมีความเจริญรุ่งเรืองและสงบสุข การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน อันจะเป็นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาวะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ประชาชนมีความมั่นใจในกระบวนการยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และลดความขัดแย้งในสังคม

(13) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ควรมุ่งเน้นโครงการปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย (Operation Safe Mekong) ซึ่งเป็นมาตรการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกัน ในพื้นที่ที่มีปัญหาการลักลอบผลิตและลำเลียงยาเสพติด ที่ได้มีการปฏิบัติร่วมกันของ 6 ประเทศ คือ จีน ลาว เมียนมา ไทย กัมพูชา และเวียดนาม โดยจัดทำเป็นแผนให้มีความต่อเนื่องระยะยาว เพื่อให้เป็นแผนยุทธศาสตร์ในภูมิภาคนี้อย่างแท้จริง

9.2.16 กระทรวงแรงงาน

(1) กระทรวงควรนำข้อมูลความต้องการแรงงานในแต่ละประเภทมาวิเคราะห์ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการและการอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง

(2) กระทรวงควรติดตามตรวจสอบข้อมูลแรงงานผิดกฎหมายในประเทศไทย แรงงานนอกระบบ และแรงงานต่างด้าวซึ่งมีจำนวนมากกว่าแรงงานของไทย นอกจากนี้ ควรหาแนวทางในการลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว โดยหาแนวทางสร้างความสมดุลในการบริหารจัดการแรงงานให้มีการใช้แรงงานของไทยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีองค์ความรู้ด้านแรงงาน โดยเฉพาะนักเศรษฐศาสตร์ด้านแรงงาน เพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเศรษฐศาสตร์ เช่น ทิศทางหรือแนวโน้มตลาดแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งจะมีผลต่อการกำหนดหรือวางนโยบายในการพัฒนาแรงงานในอนาคต แนวโน้มธุรกิจที่จะเกิดขึ้นใหม่ภายใต้บริบทใหม่ แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทย เป็นต้น

ซึ่งมีผลต่อการบริหารจัดการด้านแรงงานให้หลากหลายขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงานอันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ต่อไปในอนาคต

(3) กระทรวงควรกำหนดวิสัยทัศน์ในเชิงรุกและกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในระดับที่ท้าทาย เพื่อเป็นแรงผลักดันและสร้างแรงจูงใจที่มีผลต่อการขับเคลื่อนภารกิจของหน่วยงานให้บรรลุผลสำเร็จ รวมถึง ประเด็นการกำหนดผลสัมฤทธิ์ซึ่งอาจจะต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่จะต้องดำเนินงานภายใต้บริบทใหม่ (New Normal) นอกจากนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ของหน่วยงานภายใต้กระทรวงที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยได้นำภารกิจหน้าที่ประจำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์เห็นว่ายังไม่ถูกต้อง เนื่องจากวิสัยทัศน์จะต้องเป็นการพิจารณาไปข้างหน้าเพื่อบรรลุเป้าหมายตามภารกิจขององค์กร เช่น กรณีสัดส่วนแรงงานฝีมือ (skilled labor) ที่มีค่อนข้างต่ำ สามารถนำประเด็นนี้มากำหนดเพื่อตั้งเป็นวิสัยทัศน์ได้ ดังนั้น จึงควรมีการปรับวิสัยทัศน์และโครงสร้างการทำงานให้เหมาะสม

(4) ประเด็นเกี่ยวกับการจัดระบบอบรมแรงงานผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งเนื้อหาในการฝึกอบรมที่เตรียมไว้อาจมีอยู่อย่างจำกัด ไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคตลาดแรงงานที่แท้จริงดังนั้น กระทรวงควรกำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อให้ภาคแรงงานสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยต้องมีเนื้อหาที่หลากหลายและกว้างขวาง เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะหรือฟื้นฟูทักษะและสมรรถนะที่ต้องการของแรงงาน รวมถึง จะต้องมียุทธศาสตร์รองรับการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

(5) ข้อมูลปัจจุบันพบว่าแรงงานด้านการเกษตรมีผลิตภาพต่ำกว่าแรงงานด้านอุตสาหกรรม กระทรวงควรมีการลงทุนเพิ่มเติมในด้านที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และบุคลากร นอกจากนี้ พบว่าทิศทางของโลกปัจจุบันที่มีความต้องการแรงงานซึ่งมีทักษะและสมรรถนะสูง แต่แรงงานไทยกระจุกตัวอยู่ในกิจการบางประเภทที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ด้านการท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น ดังนั้น กระทรวงควรมีข้อมูลดังกล่าว เพื่อนำมาวิเคราะห์และวางแผนความต้องการกำลังแรงงานของประเทศอย่างเหมาะสม อันจะส่งผลให้แรงงานไทยสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

(6) แนวโน้มสถานการณ์แรงงานในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก เมื่อพิจารณาตัวชี้วัด ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้พบว่า ยังไม่สอดคล้องกับแนวโน้มหรือทิศทางของสถานการณ์แรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึง ข้อมูลสถานการณ์แรงงานรายไตรมาส ซึ่งบ่งชี้ถึงแนวโน้มของแรงงานที่ถดถอย อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น อัตราการเลิกจ้างเพิ่มขึ้น และชั่วโมงการทำงานลดลง ดังนั้น กระทรวงควรมีแผนงานหรือโครงการที่จะรับมือต่อสถานการณ์แรงงานถดถอยดังกล่าวด้วย รวมถึง ประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดตัวชี้วัดพบว่า ตัวชี้วัดค่อนข้างเท่ากันทุกปีและมีแนวโน้มลดลงในปีถัดไปจึงควรกำหนดตัวชี้วัดให้เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

(7) จากสถานการณ์สงครามการค้าระหว่างจีนและอเมริกาส่งผลให้นโยบายบางส่วนเกิดผลกระทบต่อการทำงานของกระทรวง เช่น การค้ามนุษย์ การใช้แรงงานเด็ก เป็นต้น ซึ่งอาจมีภาพลักษณ์บางอย่างของไทยที่สร้างความกังวลต่อต่างประเทศ ดังนั้น กระทรวงควรเตรียมการในส่วนที่เป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ด้านแรงงานของไทย การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว การ

ยกระดับมาตรฐานการดูแลแรงงาน โดยดำเนินการร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตำรวจ กลุ่มประชาสังคม เป็นต้น รวมถึง เพิ่มเรื่องการประชาสัมพันธ์สิ่งที่หน่วยงานของไทยได้ดำเนินการในเชิงบวกเพื่อให้ต่างประเทศได้รับทราบและป้องกันมิให้เกิดปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกรณีถูกกีดกันทางการค้าจากประเทศยุโรปหรืออเมริกาในอนาคต

(8) กระทรวงควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมายประกันสังคมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกันตนของสถานประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อม (SMEs) ที่อยู่ในระบบประกันสังคมสามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนประกันสังคมมาใช้จ่ายเพื่อบรรเทาปัญหาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยกระทรวงควรกำหนดมาตรการระเบียบที่เกี่ยวข้องและกำหนดให้มีระบบผ่อนชำระ ซึ่งจะยังเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์ดังกล่าว

(9) แผนงานของกรมการจัดหางานและกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีลักษณะที่สลับกัน กระทรวงควรพิจารณาแผนงานของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้กลุ่มที่ลงทุนสูง ควรเป็นแรงงานอัจฉริยะเชื่อมโยงกับกระทรวงอุตสาหกรรม ส่วนแรงงานในประเทศควรเป็นกลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้ได้รับโอกาสในการทำงานก่อนเป็นลำดับแรก

(10) กระทรวงควรมีระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) ที่มีการเชื่อมโยงไปยังหน่วยผลิต ได้แก่ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา และการพัฒนาทักษะแรงงานที่เหมาะสมในการทำงานตามความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและในอนาคต รวมถึง ควรมีแผนการช่วยเหลือคนที่ไม่ทำงานทำให้สามารถพัฒนาทักษะแรงงานด้วยการแบ่งปันทรัพยากรที่มีร่วมกันข้ามหน่วยงาน เพื่อลดปัญหาที่เกิดจากข้อจำกัดด้านงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน เช่น การเชื่อมโยงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและอาชีวศึกษาในพื้นที่หรือภูมิภาคต่าง ๆ ที่มีบุคลากรและเครื่องมือในการทำงาน นอกจากนี้ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรออกใบอนุญาตให้แรงงานที่มีการพัฒนาทักษะและสมรรถนะสามารถเทียบวุฒิเพื่อใช้สมัครงาน และค่าจ้างแรงงานต้องชัดเจนตามใบอนุญาตที่ออกไว้ให้ ซึ่งจะยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแรงงานในภาพรวม ทั้งนี้ ระบบฐานข้อมูลควรเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้ทุกหน่วยงานรับทราบถึงความต้องการกำลังแรงงานของประเทศในด้านต่าง ๆ การผลิตหรือการพัฒนา กำลังแรงงานที่ตรงกับความต้องการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(11) จากข้อมูลพบว่าในประชากรรากหญ้าจำนวนกว่า 27 ล้านคน ซึ่งมีประชากรประมาณ 10 ล้านคนในวัยทำงานที่ไม่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังนั้น กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรมีแนวทางการพิจารณาแผนงานหรือโครงการที่รองรับ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวให้มากขึ้น อันเป็นกลไกหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

(12) กรมการจัดหางานควรเน้นให้สัดส่วนงบประมาณด้านบุคลากรกับงบประมาณสำหรับใช้ในการขับเคลื่อนงานตามภารกิจ ให้มีสัดส่วนเท่า ๆ กัน เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนงานตามภารกิจของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อประกอบการพิจารณาใน

การจัดทำคำขอรับการจัดสรรงบประมาณในปีต่อ ๆ ไป เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 หน่วยงาน มีงบประมาณด้านบุคลากรกว่าร้อยละ 70 แต่งบประมาณสำหรับใช้ในการขับเคลื่อนงานตามภารกิจ มีไม่มากนัก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน

(13) กรมการจัดหางานควรมีแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลแรงงานเพื่อให้สามารถนำระบบฐานข้อมูลแรงงานมาใช้ได้มีประสิทธิภาพในทุกมิติของการพัฒนาประเทศ ซึ่งกรณีนี้ ในประเทศเวียดนามมีการปรับระบบฐานข้อมูลแรงงานให้อยู่ในกระทรวงศึกษาและเชื่อมโยงกับแผนการพัฒนาแรงงานที่จะสามารถทำให้ทราบความต้องการแรงงานของประเทศอย่างเหมาะสม

(14) กรมการจัดหางานและกรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรร่วมกันกำหนด ยุทธศาสตร์โดยมุ่งเน้นการพัฒนาฝีมือคนในประเทศเป็นเป้าหมายหลัก ซึ่งสามารถที่จะเชื่อมโยงหรือ บูรณาการร่วมกับภาคการศึกษา ซึ่งมีความพร้อมทั้งด้านเครื่องมือและบุคลากรในการดำเนินการ เช่น มหาวิทยาลัย ในสาขาอาชีพที่ขาดแคลน หรือสถาบันอาชีวศึกษาโดยเน้นการต่อยอดสายอาชีพตั้งแต่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จนถึงระดับปริญญาตรี เพื่อพัฒนาแรงงานสายอาชีพให้มีสมรรถนะสูง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแรงงานให้มีศักยภาพ มีทักษะฝีมือ ได้รับค่าแรงหรือค่าตอบแทนที่สูงขึ้นตามลำดับ และจะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตกำลังแรงงาน และพัฒนาแรงงานในประเทศ ก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียนหรือตลาดโลกได้ในระยะยาว

(15) ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความรู้ บางอย่างซึ่งใช้ในการประกอบอาชีพหมดความจำเป็นลง ดังนั้น กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรมีแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถแรงงานไทยให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน ในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะต้องแปรผันตามความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป

(16) กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรเน้นการพัฒนาแรงงานมากกว่าการเยียวยา แรงงาน โดยภารกิจหลักของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรเป็นการพัฒนากำลังแรงงานที่มีทักษะ มีฝีมือสูง และมีสมรรถนะที่ดีส่วนการยกระดับอาชีพแรงงานไทยและการพัฒนาแรงงาน ควรไปสู่ระบบ ใบอนุญาตตามทักษะและสมรรถนะเฉพาะด้าน รวมถึง พัฒนาฝีมือแรงงานไทยไปสู่อาเซียนด้วย ดังนั้น จึงควรประสานความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันศึกษา เพื่อให้การพัฒนาแรงงาน เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

9.2.17 กระทรวงวัฒนธรรม

(1) กระทรวงควรพิจารณาทบทวนว่าในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา การปลูกฝัง ในเชิงวัฒนธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนประสบปัญหาในลักษณะใด และควรพิจารณาหาแนวทางในการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการสร้างองค์ความรู้และค่านิยมให้เด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดความรัก และหวงแหนชาติผ่านกลไกด้านวัฒนธรรมที่ได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับยุคสมัยอย่างเหมาะสม และควรเปิดโอกาสให้กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจให้กับ คนรุ่นใหม่ในการสื่อสารข้อมูลประเด็นต่าง ๆ เพื่อสร้างความรับรู้ที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการควร กำหนดเป็นวาระเร่งด่วนและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจ

ของกระทรวงในส่วนที่เป็นการส่งเสริมและปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) กระทรวงควรนำวัฒนธรรมอันดีงามในพื้นที่ไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เสริมรายได้ให้กับประชาชน รวมถึง ส่งเสริมอัตลักษณ์ที่ดีงามของบุคคลหรือชุมชนเพิ่มมากขึ้นผ่านสื่อต่าง ๆ และสนับสนุนการจัดทำสื่อที่มีสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม รวมถึง พิจารณาทบทวนผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง หากโครงการใดไม่สัมฤทธิ์ผลก็ควรยกเลิกโครงการดังกล่าว

(3) ภายใต้อาณัติของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ส่งผลให้ประชาชนประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการดำรงชีพ ทำให้การดำเนินโครงการเมืองนำอยู่ตามภารกิจของกระทรวงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ดังนั้น กระทรวงควรมีแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณที่เหมาะสม ตลอดจนการใช้กลไกและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวง เพื่อให้มีการดำเนินการในเชิงรุกร่วมกับหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่อนข้างมาก โดยอาจกำหนดเป้าหมายการดำเนินการโครงการเมืองนำอยู่เป็นรายปี อาทิ การกำหนดเป้าหมายปีละ 10 จังหวัด โดยจำแนกการดำเนินการเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 พิจารณาแนวคิดในเชิงยุทธศาสตร์ว่า ประเด็นใดสามารถดำเนินการในเขตพื้นที่เมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นจึงขยายไปในกลุ่มที่ 2 โดยขยายไปยังย่านการค้าในเขตพื้นที่เป้าหมายและหาแนวร่วมในพื้นที่ดำเนินการร่วมกันในเชิงการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ แล้วขยายต่อไปในกลุ่มที่ 3 กลุ่มชาติพันธุ์หรือประชาชนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมดำเนินการ

(4) กระทรวงควรให้ความสำคัญกับรักษาไว้ซึ่งวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน เนื่องจากในกรณีนี้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน อาจทำให้เด็กหรือเยาวชนในชุมชนรับเอาวัฒนธรรมโดยการเลียนแบบนักท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมใหม่อันเกิดขึ้นจากการเลียนแบบและเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิม ดังนั้น กรณีดังกล่าวจึงควรมีแนวทางหรือมาตรการปกป้องวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนให้เข้มแข็ง

(5) การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่มีการใช้ระบบสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ กระทรวงควรมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมุ่งเน้นการส่งเสริมกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการสร้างจิตสาธารณะให้มากขึ้น

(6) กรมการศาสนาควรมีนโยบายหรือแผนการดำเนินงานภายใต้อาณัติของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ชัดเจน เนื่องจากกรมการศาสนาเป็นกรมเดียวในกระทรวงที่ไม่มีงบลงทุน โดยงบดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องการจัดกิจกรรมให้ความรู้ เช่น การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและความเป็นไทย โครงการสร้างความร่วมมือด้านศาสนาเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยสู่สากล ซึ่งอาจดำเนินการได้ลำบากหรือต้องชะลอการดำเนินงานออกไปจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น

(7) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ควรมีการทบทวนงบประมาณที่ใช้ในโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โครงการเรียนฟรี

15 ปี) ซึ่งอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายนักเรียนที่ลดลง

(8) ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ควรประสานความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) โดยกำหนดแผนงาน กิจกรรม หรือกลไกในการปลูกฝังให้คนรุ่นใหม่เข้าใจและยอมรับว่า การทุจริต (Corruption) เป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ เพื่อนำไปสู่การเกิดกลุ่มเครือข่ายในการผลักดันสังคมไทยให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

(9) ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ควรนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาวิเคราะห์และดำเนินการขยายผลให้เป็นรูปธรรม โดยจัดทำเป็นบทเรียนสอดแทรกในเนื้อหาการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เป็นวิชาบังคับของทุกชั้นเรียนในการสะสมหน่วยกิต ซึ่งจะเป็นการสร้างจิตสำนึกและสร้างความน่าเชื่อถือเชิงสังคม (social credit) รวมถึง เป็นข้อมูลประกอบการสมัครงาน และอื่น ๆ

(10) หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ควรจัดทำและเผยแพร่เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอันดีงาม คุณธรรม และเนื้อหาหรือประเด็นในเชิงบวก ผ่านแอปพลิเคชันที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน อาทิ แอปพลิเคชัน tiktok เพื่อกระจายเนื้อหาเชิงบวกไปสู่ประชาชนหรือกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

9.2.18 กระทรวงศึกษาธิการ

(1) กระทรวงควรเร่งรัดดำเนินการจัดทำโครงการหรือแผนงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดว่า “พัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีคุณธรรม มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามความสามารถของพหุปัญญา” โดยโครงการหรือแผนงานที่จะกำหนดนั้นจะต้องระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกรอบระยะเวลาอย่างชัดเจนในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ ในการดำเนินโครงการดังกล่าวควรนำโครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (Inter University Network) หรือเครือข่าย “UniNet” เข้ามาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย

(2) กระทรวงควรกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณด้านการศึกษาอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันพบว่า รัฐบาลได้มีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเท่าที่ควร โดยมีข้อสังเกตว่าการจัดการศึกษาควรต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ (1) การศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ สร้างบัณฑิตให้คิดเป็น (Education for Wisdom) (2) การศึกษาเพื่อพัฒนาการประกอบอาชีพ (Education for Work) รวมถึง ควรมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์สองประการดังกล่าว

(3) กระทรวงควรมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กที่เข้าเรียนในระบบการศึกษาไทย เช่น 1) คุณภาพการศึกษาพื้นฐาน 2) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และ 3) มุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการใช้จ่ายงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมุ่งเน้นการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา

แก่ประชาชนทุกคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงานและผู้สูงวัย โดยเฉพาะวัยเรียน ต้องสามารถเข้าถึงและได้รับโอกาสในการรับการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(4) กระทรวงควรกำหนดแผนการเพื่อแก้ปัญหาด้านงบประมาณของ สถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกลอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน เพื่อเป็นการสร้างโอกาสและการเข้าถึง การศึกษาให้นักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน

(5) กระทรวงควรเพิ่มแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับ Universal Platform ควบคู่กับการดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อเชื่อมโยง ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ระหว่างนักเรียนและครูให้เหมาะสมในแต่ละบริบท และเตรียมความพร้อมรองรับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) การสร้างเป็นแพลตฟอร์มกลางนั้นจะช่วยลดปัญหา และอุปสรรคจากการเรียนการสอน ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา ให้มีการถ่ายทอดความรู้ ไปยังผู้เรียนอย่างทั่วถึง (knowledge sharing stage) รวมทั้ง ยังเป็นการบริหารงบประมาณ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ โดยในการดำเนินการควรจะต้องสำรวจความพร้อมของครู และนักเรียน ครอบคลุมในพื้นที่ต่างจังหวัดในการเรียนรู้แต่ละระดับด้วย

(6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันเด็กนักเรียนให้เพียงพอ ครอบคลุม ถึงโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้ง นักเรียนแฝงซึ่งไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

(7) โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ควรพิจารณาจัดสรรและใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยมุ่งเน้นการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดว่า “เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำ ระดับนานาชาติจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ให้สามารถเป็นนักวิจัยและนักประดิษฐ์คิดค้นที่มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นผู้นำ และมุ่งมั่นพัฒนาประเทศชาติ” ซึ่งการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จะต้องพิจารณาใน 2 เรื่องสำคัญ คือ 1) ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นปัจจัย ที่ส่งผลต่อซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และ 2) กระบวนการติดตามนักเรียน ที่จบการศึกษาแล้ว เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ โดยจะต้องปรึกษาหารือในเรื่อง การศึกษาต่อกับสถาบันอุดมศึกษาด้วย

(8) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรพัฒนาการศึกษาอาชีวศึกษา ใน 3 ประการ คือ 1) เร่งรัดสอบบรรจุครูที่มีตำแหน่งว่างให้ครบตามกรอบอัตรากำลังในสาขาวิชาหลัก 2) ยกกระดับและพัฒนาสมรรถนะครู อย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและนวัตกรรม 3) ควรประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อการต่อยอดการพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและสามารถ แข่งขันได้ในระดับสากลสอดคล้องกับอุตสาหกรรมของประเทศในอนาคต

(9) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควรกำหนดแผนงานหรือนโยบาย เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม กำหนด มาตรฐานการศึกษาและการประเมินสมรรถนะนักเรียนให้เป็นมาตรฐานสากล รวมถึง ต้องมีการ กำหนดนโยบายรองรับเพื่อแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการเรียนออนไลน์

(10) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควรกำหนดการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสูงเพื่อเป็นฐานรองรับการพัฒนา สร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างและพัฒนาประเทศ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 และใช้การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ และพัฒนาระบบบริหารจัดการทุนให้สอดคล้องกับยุค New normal นอกจากนี้ ควรปรับปรุงอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการศึกษานในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้คะแนนค่าเฉลี่ยของเด็กไทยสูงกว่าค่าเฉลี่ยสากล และมีแผนการยกระดับค่าเฉลี่ยให้ก้าวกระโดด และงบประมาณที่ใช้ไปนั้นควรมีความคุ้มค่ากับผลสัมฤทธิ์

(11) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการประเมินผู้ได้รับใบประกอบวิชาชีพเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษามาตรฐานของครูและมาตรฐานการสอน

(12) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาควรหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้หรือลดภาระหนี้สินของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้อย่างยั่งยืน เพื่อให้ครูทำหน้าที่ครูได้อย่างเต็มที่ไม่ต้องกังวลเรื่องหนี้สินที่เกิดขึ้น โดยปลูกฝังแนวคิดการดำเนินชีวิตตามหลักการพอเพียงให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

9.2.19 กระทรวงสาธารณสุข

(1) กระทรวงควรปรับวิสัยทัศน์ของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมและความเสมอภาคให้สามารถสะท้อนถึงมุมมองที่มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญและการใส่ใจด้านสุขภาพของประชาชน นอกจากนี้ควรปรับตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดว่า “ให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ” เนื่องจากไม่ใช่เป็นความรับผิดชอบของกระทรวงแต่เพียงอย่างเดียวแต่ต้องเป็นการดำเนินการร่วมกับหลายภาคส่วน

(2) กระทรวงควรเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากงบประมาณด้านสาธารณสุขถือเป็นพื้นฐานหลักที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและความมั่นคงของประเทศอาจสะท้อนให้เห็นว่า กระทรวงมิได้ให้ความสำคัญกับแผนงานหรือโครงการเท่าที่ควร นอกจากนี้ กระทรวงมีเงินนอกงบประมาณและเงินกู้ซึ่งการเบิกจ่ายยังเป็นไปอย่างล่าช้าเช่นกัน

(3) กระทรวงควรพิจารณาและมีแนวทางปรับงบประมาณในส่วนแผนงานพื้นฐานให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เนื่องจากงบประมาณที่ใช้ในแผนงานพื้นฐานมีจำนวนค่อนข้างจำกัดไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้น การกำหนดตัวชี้วัดที่กำหนดเป้าหมายให้ประชาชนมีความรู้ในเรื่องโรคอุบัติใหม่จำนวนร้อยละ 5 น่าจะไม่เพียงพอในการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) กระทรวงควรพิจารณาถึงแนวทางและกลไกการแก้ไขปัญหาการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2561 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2561 โดยควรพิจารณาและเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอยกเว้นการปฏิบัติเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้สามารถใช้จ่ายงบประมาณใน

การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(5) กระทรวงควรมีระบบงบประมาณสนับสนุนเร่งด่วนไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์และการปรับปรุงพื้นที่เพื่อการรักษาพยาบาลในการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคอุบัติใหม่ที่รุนแรงที่เกิดขึ้น โดยไม่ต้องให้หน่วยรักษาพยาบาลต้องขอการบริจาคจากประชาชนจำนวนมากเช่นที่ปรากฏ ทั้งนี้ควรให้ครอบคลุมกับหน่วยรักษาพยาบาลในสังกัดอื่นนอกกระทรวงสาธารณสุขด้วย

(6) กระทรวงและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ควรพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณที่ต้องใช้สำหรับการดำเนินการของโรงพยาบาลที่อาจลดลงเนื่องจากงบประมาณเหมาจ่ายที่ส่วนหนึ่งต้องนำไปใช้ในบุคลากรที่ได้รับการบรรจุในปีนี้อาจจำนวนมากจากการแก้ไขปัญหาโควิด

(7) กระทรวงและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ควรพัฒนาระบบสาธารณสุขเมืองใหญ่ให้มีความเข้มแข็ง โดยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมระบบสาธารณสุขปฐมภูมิให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากพบว่า การแก้ไขปัญหาการสาธารณสุขชุมชนในเมืองใหญ่โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครค่อนข้างเป็นไปอย่างล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์

(8) กระทรวงควรกำหนดนโยบายเพื่อการนำไปสู่นวัตกรรมด้านสุขภาพและการใช้เทคโนโลยีสำหรับสุขภาพ (Digital Health) เพื่อให้การประสานงานเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมและพัฒนาให้เทคโนโลยีสำหรับสุขภาพ (Digital Health) และโทรเวชกรรม (Telemedicine) เชื่อมโยงไปยังพื้นที่ห่างไกลอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและพื้นที่ชายแดน

(9) กระทรวงควรมีการบริการบูรณาการร่วมกันอย่างจริงจัง กับหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณที่สำคัญ คือ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สำนักงานประกันสังคม สำนักงานนโยบายสุขภาพแห่งชาติ ให้มียุทธศาสตร์ร่วมกัน แก้ไขปัญหาโรค NCD ที่สำคัญ คือ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือด ที่นำไปสู่ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจำนวนมากของประเทศ รวมถึง การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีการผลิตและขยายตัวของผู้บริโภคจำนวนมากอย่างรวดเร็วในแต่ละปี

(10) กระทรวงควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ให้มีความเป็นเอกภาพ มีความชัดเจนในรายละเอียดของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อาทิ การบริหารจัดการวัคซีนรวมทั้ง ควรมีแผนงานการติดตาม ต่อต้าน ตอบัติการบิดเบือนข่าวสาร (fake news) โดยให้บุคลากรที่ดำเนินการในด้านดังกล่าวโดยเฉพาะสื่อสารไปยังประชาชนโดยตรง

(11) กระทรวงควรกำหนดแผนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลในช่วง 3 - 5 ปีข้างหน้า สำหรับรองรับภารกิจด้านการสาธารณสุขอย่างเพียงพอ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่รองรับการแก้ไขสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) นอกจากนี้ในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนเฉพาะหน้าและมีข้อจำกัดด้านบุคลากร ควรมีการปรับกระบวนการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับยุทธวิธีโดยใช้กลไก

กองกำลังสำรองทางการแพทย์ อาทิจากบุคลากรทางการแพทย์ที่เกษียณอายุแล้ว หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ได้รับการเพิ่มองค์ความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(12) กระทรวงควรพิจารณาให้ความสำคัญต่อปัญหาสุขภาพช่องปากของคนไทยให้มากขึ้นเพื่อสนับสนุนแผนงานปฏิรูปฉบับล่าสุดในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ จากสถิติพบว่าคนไทยมีปัญหาสุขภาพฟันอย่างมาก เมื่อเทียบกับมาตรฐานโลก และอัตราการเข้าถึงการดูแลรักษาอยู่ในระดับต่ำมากมาเป็นเวลานาน ขอให้กระทรวงพิจารณา 1. ปรับโครงสร้างหน่วยงานรับผิดชอบให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 2. ปรับแผนงบประมาณการดำเนินการของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการด้านทันตสุขภาพ 3. พิจารณารูปแบบการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และกองทุนประกันสังคมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม 4. กำหนดนโยบายให้หน่วยงานทันตกรรมในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคมีบทบาทให้มากขึ้นทั้งการป้องกันและการรักษา 5. เพิ่มจำนวนทันตภิบาล และทันตอนามัยให้เพียงพอ

(13) กระทรวงควรมีการพิจารณาสนับสนุนตามลำดับความสำคัญในการเสนอของบประมาณให้กรมการแพทย์แผนไทยฯ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้สมุนไพรสามารถนำมาใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้นทั้งในด้านจำนวน ชนิด และข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ รวมทั้งติดตามให้เกิดงานวิจัยที่มีรูปธรรมจากในเรื่องดังกล่าวจากหน่วยงานอื่น และสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบการผลิต และการจำหน่ายอย่างครบวงจร ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าตัวเลขงบประมาณที่ผ่านมาในช่วงสามปีมีการลดลงตามลำดับ แทนที่จะเพิ่มขึ้น

(14) สำนักงานปลัดกระทรวงควรร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ของประเทศอย่างครบวงจร ทั้งในการให้ทุนวิจัยการผลิตงานวิจัย การรองรับมาตรฐานของผลงาน จนถึง ช่องทางการตลาดอย่างจริงจัง เพื่อให้มีการขยายตัวของงานวิจัยนวัตกรรมทางการแพทย์ให้มากขึ้น ในปัจจุบันมีการผลิตนวัตกรรมดังกล่าวที่สามารถนำมาใช้น้อยมาก ทำให้ต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นมูลค่ามหาศาล

(15) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกควรนำภารกิจหลักมากำหนดเป็นผลสัมฤทธิ์ อาทิ ภารกิจหลักเรื่องการพัฒนาและการยกมาตรฐานแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยเพื่อให้เห็นถึงความสอดคล้องในบทบาทและภารกิจหลักของหน่วยงาน นอกจากนั้นควรยกระดับบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพประเภทนวดแผนไทยและสปาไทย ให้เป็นแบรนด์หรือสัญลักษณ์ของประเทศไทย รวมถึง ผลักดันการนวดแผนไทยขึ้นเป็นมรดกโลกด้านวัฒนธรรม อันจะเป็นจุดแข็งเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจ สร้างรายได้จากธุรกิจบริการสุขภาพในตลาดโลก

(16) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลการใช้สมุนไพรให้มีความถูกต้อง โดยเฉพาะการใช้สมุนไพรฟ้าทะลายโจรในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และควรปรับปรุงกำหนดแนวทางเพื่อสร้างให้เกิดการตื่นตัวในการศึกษาค้นคว้าการใช้ยาและนำการแพทย์แผนไทยมาใช้มากขึ้น ตลอดจนเตรียมความพร้อมรองรับปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(17) กรมควบคุมโรคควรมีการสื่อสารข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับวัคซีน และการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) อย่างมีเอกภาพ ชัดเจน และมีความต่อเนื่องในการสร้างความรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชน และควร บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการควบคุมการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

(18) กรมอนามัยควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการตลาดสดให้มีความ ปลอดภัยและไม่เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนทาง หรือต้นแบบแนวปฏิบัติในการดูแลป้องกันการระบาดในพื้นที่ตลาดต่าง ๆ ทั้งในส่วนของผู้ค้าขาย และผู้ซื้อ นอกเหนือจากมาตรการพื้นฐานต่าง ๆ

(19) กรมสุขภาพจิตควรเพิ่มตัวชี้วัดเกี่ยวกับการรักษาโรคซึมเศร้าหรือโรคจิต เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ส่งผลต่อ ความเครียดและความกังวลของประชาชนในประเทศอย่างมาก และควรกำหนดแผนงานหรือโครงการ และจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

(20) สถาบันพระบรมราชชนกควรเน้นการดำเนินงานสำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย 1) การให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนาบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุข การดำเนินการคัดเลือกคนในพื้นที่หรือภูมิภาคเข้ามาศึกษาไม่ควรมุ่งเน้นการแข่งขันเป็นหลัก แต่เน้นการให้โอกาสแก่คนในพื้นที่ต่าง ๆ และควรมีสถานที่ฝึกอบรมกระจายในแต่ละพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เมื่อบุคลากรได้รับการฝึกอบรมจบหลักสูตรแล้วจึงจะส่งบุคลากรดังกล่าวไปทำงานในพื้นที่ ภูมิภาคและในชนบทห่างไกล 2) การผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข ควรมุ่งเน้นบุคลากรสำหรับการทำงานในพื้นที่ ภูมิภาคและในชนบทห่างไกล 3) การกำหนดแผนหรือแนวทางการดำเนินการเพื่อรองรับต่อการ เปลี่ยนแปลงให้สามารถจัดการศึกษาให้กับบุคลากรในด้านสาธารณสุขได้สามารถเรียนรู้ได้ทุกช่วงวัย และ 4) การมุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อวิชาชีพพยาบาลและวิชาชีพด้านสาธารณสุขที่เป็นฐานสำคัญ อย่างเหมาะสม

(21) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควรศึกษาแนวทางการ ดำเนินการที่จะส่งผลให้องค์กรมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน มีความเป็นอิสระในด้านการบริหาร บุคลากรและงบประมาณให้เป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อการแข่งขันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่ จะส่งผลให้การดำเนินการไม่ยึดติดกับระบบราชการมากเกินไป เช่นเดียวกับสำนักงาน คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัยหรือ คปภ. ที่เคยเป็นกรมประกันภัย แล้วแยกตัว ออกมาจากกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้สามารถแจ้ง และสร้างบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ สามารถ ให้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐ ตลอดจนการ ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้

(22) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรศึกษาวิจัยแนวทางการ ดำเนินการของประเทศต่าง ๆ โดยบูรณาการร่วมกับกรมทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับแนวทางและ กระบวนการพิจารณาอนุญาตเพื่อใช้ระยะเวลาการดำเนินการที่เหมาะสม ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ของโลกและลักษณะของสินค้าต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

(23) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรประชาสัมพันธ์และชี้แจงกระบวนการและขั้นตอนการ “ขึ้นทะเบียน” ผลิตภัณฑ์ “วัคซีนโควิด 19” ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ทั้งในประเด็นความล่าช้าและด้านอื่น ๆ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน รวมทั้ง ควรพิจารณาการจดทะเบียนวัคซีนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

(24) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติควรจัดให้มีระบบปฏิบัติการฉุกเฉินในการตอบสนองเพื่อให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง บูรณาการบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว

(25) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขควรมีแนวทางการวิเคราะห์ วิจัย สังเคราะห์ และประเมินผลระบบสุขภาพทั้งระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรวมอำนาจหรือการกระจายอำนาจแก่เขตเมืองและเขตชนบท การปฏิรูประบบสุขภาพในแต่ละส่วน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศไทยโดยรวม และเพื่อพัฒนาไปสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระบบสาธารณสุขต่อไป

(26) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติควรให้ความสำคัญกับการผลักดันกองทุนสุขภาพแห่งชาติให้เป็นรูปแบบการกระจายอำนาจรูปแบบใหม่ที่ทำให้ชุมชนดำเนินการและจัดการกันด้วยตนเองให้กว้างขวางมากขึ้นต่อไป

(27) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติควรพิจารณากำหนดแนวทางการบริหารจัดการสาธารณสุขชุมชนระดับปฐมภูมิที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้มีความเข้มแข็งขึ้น

(28) สถาบันวัคซีนแห่งชาติควรพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการทั้งในส่วนการผลิต การส่งเสริมการผลิต การจัดหาวัคซีนเร่งด่วนให้ทันสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และควรชี้แจงสถานการณ์วัคซีนที่เป็นปัจจุบันให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง และการกำหนดเป้าหมายการดำเนินการเพื่อให้มีวัคซีนอย่างยั่งยืนนั้น รวมทั้ง ควรมีการกำหนดแผนการดำเนินการจัดหาวัคซีนให้ทันต่อสถานการณ์ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดให้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาที่มีอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ควรแก้ไขปัญหาการขาดเอกภาพในการจัดเตรียม จัดหา และการกระจายการฉีดวัคซีนอย่างเป็นระบบ

(29) โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) ควรพิจารณาถึงความสอดคล้องในการดำเนินการกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยการกำหนดเป้าหมายการดำเนินการที่มีทิศทางที่ชัดเจน และกำหนดแผนการดำเนินการในระยะยาว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้บริการด้านสาธารณสุขของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีระบบรักษาพยาบาลที่สามารถนำมาใช้เป็นต้นแบบบริการเบ็ดเสร็จ ลดความแออัดในโรงพยาบาล ทั้งนี้ รูปแบบที่พัฒนาดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขควรนำไปเป็นแนวทางในการปรับใช้กับหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

9.2.20 กระทรวงอุตสาหกรรม

(1) กระทรวงควรเร่งขับเคลื่อนนโยบาย BCG Economy หรือเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสหประชาชาติ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติด้วย โดยมีหน่วยงานที่ดูแลนโยบายในภาพรวมและกำหนดแผนงานสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ให้ชัดเจน ซึ่งในงบประมาณปี 2565 ของกระทรวงจะปรากฏมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับ BCG อยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นโครงการที่กระจุกกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ งบประมาณที่ขอรับจัดสรรมีค่อนข้างน้อย ทำให้ไม่เห็นภาพการบูรณาการและการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในด้าน BCG ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

(2) กระทรวงควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คำนึงถึงความคุ้มค่า และประสิทธิผลในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพราะจากเอกสารงบประมาณ (เล่มขาวคาดแดง) พบว่า งบประมาณของกระทรวงอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นงบรายจ่ายประจำประมาณร้อยละ 88 ส่วนงบรายจ่ายลงทุนมีจำนวนน้อยมาก จนอาจส่งผลให้หน่วยงานขาดงบประมาณในการดำเนินการด้านอื่น ๆ นอกจากนั้น กระทรวงควรมีแผนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดทั้งในระดับหน่วยงานและระดับกระทรวง เพราะจากงบประมาณที่ลดลงทำให้หน่วยงานภายในกระทรวงปรับลดงบประมาณในแผนงานต่าง ๆ ลงทั้งแผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ แต่กลับพบว่าสัดส่วนงบประมาณในแผนงานบุคลากรภาครัฐมีอัตราที่เพิ่มขึ้น

(3) กระทรวงควรเร่งรัดหาแนวทางในการฟื้นฟูและส่งเสริมภาคการผลิตผ่านแนวคิด Industrial critical supply chain เพื่อสร้างความมีเสถียรภาพและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ยืดเยื้อยาวนาน และสถานการณ์อื่น ๆ เช่น การปรับตัวในการใช้เทคโนโลยี สงครามการค้า เป็นต้น

(4) กระทรวงควรพิจารณาทบทวนโครงสร้างของหน่วยงานและภารกิจงาน เพื่อให้ทราบถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้บุคลากรจ้างเหมา เพราะในช่วงสามปีที่ผ่านมากระทรวงมีค่าจ้างเหมาบริการและค่าจ้างเหมาบุคลากรช่วยปฏิบัติงานเฉลี่ยต่อปีสูงมาก ดังนั้น แม้การจ้างเอกชนดำเนินงานในลักษณะการจ้างเหมาจะสามารถดำเนินการได้โดยดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการแต่ก็ต้องพิจารณาตามความจำเป็น ประหยัด และเบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงด้วย

(5) กระทรวงควรดำเนินนโยบายเกษตรอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องโดยลักษณะงานต้องคำนึงถึงขนาด จำนวน และปริมาณของผลประโยชน์ที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเกษตรกรที่อยู่ต้นทางของห่วงโซ่อุปทานมากกว่าการเน้นเฉพาะการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป การตลาด หรือผู้ประกอบการเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดตัวชี้วัดความมุ่งไปที่ผลกระทบ (Impact) ของเกษตรกรมากกว่าการให้ความสำคัญกับการพัฒนาช่องทางหรือปลายทางของห่วงโซ่อุปทานเท่านั้น

(6) SMEs เป็นผู้ประกอบการกลุ่มใหญ่ที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) หากแต่งบประมาณที่กระทรวงและหน่วยงานในกำกับได้รับการจัดสรรยังไม่สะท้อนถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะ

การดูแลเกี่ยวกับปัญหาสภาพคล่อง การปิดกิจการของโรงงาน การหยุดงาน การฟื้นฟูกิจการ แต่จากเป้าหมายและรูปแบบการดำเนินงานที่หน่วยงานวางแผนไว้จะเห็นได้ว่ายังมีลักษณะการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการอบรมสัมมนา แม้จะมีการปรับรูปแบบไปสู่ดิจิทัลบ้างแล้วก็ตาม นอกจากนี้กระทรวงควรมุ่งเน้นการกระจายการพัฒนา SMEs ในพื้นที่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทั้งในด้านเทคโนโลยี ด้านการพัฒนากระบวนการผลิต และการพัฒนาบุคลากร

(7) กรมโรงงานอุตสาหกรรมควรมีระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความปลอดภัยของโรงงาน รวมถึง การแก้ไขกฎระเบียบเพื่อให้กำหนดมาตรการรองรับ เพื่อคุ้มครองและป้องกันความปลอดภัย รวมทั้ง การเยียวยาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นที่โรงงานตั้งอยู่ในกรณีที่เกิดเหตุไม่คาดคิดขึ้น และควรร่วมมือกับกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนดแผนการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจนกรณีที่มีโรงงานอยู่ในเขตชุมชนไม่ว่าจะเป็นกรณีที่โรงงานสร้างก่อนแล้วเกิดชุมชนภายหลังหรือโรงงานสร้างภายหลังชุมชน

(8) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ควรเพิ่มตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลลัพธ์จากการดำเนินงานและผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เพราะที่ผ่านมาตัวชี้วัดในบางโครงการมีลักษณะเป็นเพียงผลผลิต (Output) เช่น โครงการบริหารจัดการวัตถุพิษและพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่ระบุตัวชี้วัดเพียงจำนวนผู้ประกอบการและบุคลากรอุตสาหกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการวัตถุพิษเท่านั้น ไม่ได้สะท้อนให้เห็นผลการดำเนินการที่เป็นผลลัพธ์หรือประโยชน์ที่ทำให้สถานประกอบการมีศักยภาพในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

(9) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ควรวางนโยบายในภาพรวม และแผนงานของเศรษฐกิจหมุนเวียนในภาคอุตสาหกรรมแบบครบวงจร ตั้งแต่การแสวงหาและการใช้ทรัพยากร การพัฒนาวัตถุดิบ และจัดการของเสียและซากผลิตภัณฑ์ รวมถึง การส่งเสริมการนำกลับมาใช้ซ้ำ (recycle) ผ่านโครงการทำเหมืองในเมือง (urban mining) หรือแปรรูปขยะหรือสินค้าที่ไม่ใช้แล้วมาเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน รวมทั้ง การพัฒนามาตรฐานสำหรับวัสดุทดแทน เพื่อให้การประกอบเป็นไปตามมาตรฐาน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยมลภาวะต่าง ๆ รวมทั้ง ก๊าซเรือนกระจกเพื่อลดภาวะโลกร้อนตามตัวชี้วัด SDG ส่วนที่กระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบ

(10) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายควรเร่งหาแนวทางหรือมาตรการต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้ง การกำหนดมาตรฐานการผลิตและวัตถุดิบเพื่อให้ระบบการส่งเสริมอ้อยและน้ำตาลทรายมีความมั่นคงและยุติธรรมกับทุกฝ่าย รวมถึง ความมีเสถียรภาพของกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย

(11) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายควรปรับบทบาทของสำนักงานในการเป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมชีวภาพตามแผนการปรับโครงสร้างกระทรวงที่กำหนดให้เป็นหน่วยงานดูแลนโยบายอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยอาจเริ่มจากอุตสาหกรรมชีวภาพที่มาจากอ้อยก่อน

(12) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่หรือที่รู้จักกันในชื่อการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ ณ อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา โครงการนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ส่วนทดสอบยางล้อตามมาตรฐาน UN R117 และระยะที่ 2 ส่วนทดสอบยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งในระยะที่ 1 ได้ก่อสร้างเสร็จและเปิดดำเนินการแล้วตั้งแต่ปี 2563 ที่ผ่านมา ทั้งนี้ โครงการนี้มีกรอบเงินทั้งโครงการประมาณ 3,705 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 8 ปี (2560 – 2567) จนถึงปัจจุบันเบิกจ่ายไปประมาณ 1,388 ล้านบาท และได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี 2565 เพียง 362 ล้านบาท ดังนั้น กระทรวงจึงควรเร่งหารือกับสำนักงบประมาณและคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรงบประมาณเพื่อเร่งดำเนินการโครงการนี้ให้สำเร็จให้เร็วที่สุดเนื่องจากกระแสยานยนต์ไฟฟ้าที่มีแนวโน้มจะมาเร็วขึ้นกว่าที่คาดไว้ เพราะไม่เช่นนั้นเป้าของการเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทยในภูมิภาคนี้อาจสูญเสียให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นไป

(13) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ซึ่งเป็นเจ้าภาพงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม S-Curve ควรเร่งขับเคลื่อนอุตสาหกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนที่ได้รับความเห็นชอบจากมติคณะรัฐมนตรีมาแล้ว อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ ฯลฯ ซึ่งมีภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีมาดำเนินการนั้น กระทรวงควรมีการติดตามการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามแผน รวมทั้ง รายงานคณะรัฐมนตรีอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคเอกชนในการพัฒนาและลงทุน

9.2.21 ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี

(1) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรให้ความสำคัญกับการกระจายงบประมาณ สร้างงาน และกระจายรายได้ให้ทั่วถึง เพื่อดำเนินการให้เกิดความเสมอภาคความเท่าเทียมกัน ลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ และสร้างความเป็นธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและนำสันติสุขสู่ชายแดนใต้อย่างยั่งยืน ประชากรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(2) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีการจัดเก็บข้อมูลการพัฒนาเป็นระดับรายพื้นที่ตามเขตที่รับผิดชอบ เช่น ระดับตำบลหรือระดับหมู่บ้าน โดยวิเคราะห์ถึงความต้องการของประชาชนในตำบลหรือหมู่บ้าน โดยจะต้องพิจารณาถึงตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเป็นระดับรายพื้นที่ประกอบด้วย เช่น การศึกษา ความยากจน ปัญหาสุขภาพ การประกอบอาชีพ เป็นต้น

(3) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐควรมีการปฏิรูประบบฐานข้อมูลที่จะสามารถทำให้ประชาชนทราบงบประมาณที่นำไปใช้ในพื้นที่ของตน รวมทั้ง กำหนดแนวทางเปิดเผยข้อมูลงบประมาณที่ใช้ในแต่ละพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและติดตามร่วมกันของภาคประชาสังคม นอกจากนี้ ควรมีระบบการประเมินผลการใช้งบประมาณในเชิงวิชาการอย่างจริงจังเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและติดตามโครงการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ โดยให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการเป็นเจ้าของงบประมาณเพื่อเพิ่มระดับการตรวจสอบและป้องกันการทุจริต

(4) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินควรเร่งรัดแก้ไขปัญหาระบบการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดไปจากสังคมไทยโดยเร็ว โดยมุ่งเน้นมาตรการป้องกันและการบังคับใช้กฎหมายที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ กำหนดวิธีการตรวจสอบที่เป็นกลาง รวมทั้ง มีฐานข้อมูลที่ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ในการนำมาใช้งาน นอกจากนี้ ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการดำเนินการเพื่อลดปริมาณบุคลากรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทหรือบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

(5) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรกำหนดพันธกิจที่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อแปลงเป็นแผนงานและโครงการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงภาพลักษณ์ขององค์กร เนื่องจากปัจจุบันสังคมมักจะมองภาพลักษณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในทางลบทั้งในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการเลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา การสืบสวนสอบสวนคดีสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นที่สนใจของประชาชนแต่ใช้เวลานาน โดยไม่ได้อธิบายเหตุผลให้สังคมทราบ นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดโดยเฉพาะงบลงทุน เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(6) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรกำหนดแผนงานเพิ่มการเผยแพร่วิชาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น โดยให้พระสงฆ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับในชุมชนหรือหมู่บ้านมีส่วนร่วมทำหน้าที่ให้ความรู้ สร้างสังคมให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในลักษณะ “บวร” คือ บ้าน วัด และโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการปลูกฝังความรู้ด้านพระพุทธศาสนามากขึ้น ในส่วนของตัวชี้วัดการดำเนินงานที่สำนักงานกำหนดส่วนใหญ่จะ วัดผลสัมฤทธิ์ได้ยาก เนื่องจากมีลักษณะเป็นนามธรรม จึงควรแก้ไขให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น

(7) สำนักงานราชบัณฑิตยสภาควรมีการระดมความคิดของราชบัณฑิตสาขาต่าง ๆ เพื่อเสนอแนวทางสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ และฟื้นฟูประเทศ เพราะสำนักงานราชบัณฑิตยสภาถือเป็นศูนย์รวมของภูมิปัญญาที่ประกอบด้วยราชบัณฑิตผู้มีความรู้ความสามารถ และผ่านประสบการณ์ชีวิตมาแล้วจำนวนมาก สำหรับในภารกิจงานที่ต้องทำเร่งด่วน คือ ควรเร่งแก้ไขปัญหาคำใช้ภาษาไทยของกลุ่มวัยรุ่นโดยเร็ว เนื่องจากไม่สามารถใช้ภาษาไทยได้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร มีการใช้ถ้อยคำที่หยาบคาย และใช้คำพูดผิดกาลเทศะ

(8) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกควรให้ความสำคัญกับการกำหนดแนวทางการดึงดูดนักลงทุนที่มีศักยภาพสูงเข้ามาร่วมลงทุนในพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่ (New S-Curve) โดยเน้นเรื่องการวิจัยอวกาศและอุตสาหกรรมดิจิทัลที่เป็นแรงขับเคลื่อนใหม่ให้กับเศรษฐกิจไทยในอนาคต นอกจากนี้ จะต้องมีการวางแผนรองรับที่ชัดเจนในการเตรียมบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทาง รวมทั้ง แรงงานที่ภาคธุรกิจมีความต้องการเพื่อรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ และต้องกระตุ้นให้เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างชุมชนเข้มแข็งยั่งยืนต่อไป

(9) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมควรกำหนดผลการดำเนินงานให้ชัดเจนว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องใด ลดปัญหาสังคมได้อย่างไร เช่น ลดพื้นที่เพาะปลูกพืชเสพติด ช่วยผู้เปราะบางให้มีงานทำ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องต่อเป้าหมายของสำนักงานในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่เป็นธรรมและยั่งยืนผ่านกลไกวิสาหกิจเพื่อสังคมและเครือข่ายผู้ประกอบการสังคมที่

หลากหลายและมีคุณภาพ รวมถึง ควรเสนอสัดส่วนวิสาหกิจเพื่อสังคมว่าก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้มากน้อยเพียงใด และควรมีการประสานความร่วมมือกับวิสาหกิจเพื่อสังคมระหว่างประเทศควบคู่ไปด้วย

9.2.22 จังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(1) ด้วยงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ได้รับจัดสรรในจำนวนจำกัด แต่ที่ผ่านมาจังหวัดได้นำความต้องการในการซ่อมแซมและปรับปรุงถนนที่เป็นทางหลวงและทางหลวงชนบท ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบท มาขอตั้งงบประมาณของจังหวัด เนื่องจากถ้าจะขอไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบก็ไม่ได้รับการตอบสนอง สาเหตุเกิดจากห้วงเวลาของการเสนอความต้องการของจังหวัดที่เสนอไปยังกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท เกินเวลาที่หน่วยได้จัดทำความต้องการในการซ่อมแซมปรับปรุงถนนเพื่อขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เสนอไปยังกระทรวงคมนาคมแล้ว หากจะให้กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท ดำเนินการก็จะต้องไปขอตั้งงบประมาณในปีถัดไปจึงมีข้อเสนอว่า สมควรให้กระทรวงมหาดไทย ประสานห้วงเวลาในการเสนอความต้องการการซ่อมแซมปรับปรุงถนนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดกับกระทรวงคมนาคม เพื่อให้ความต้องการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในการซ่อมแซมปรับปรุงถนนทางหลวงและทางหลวงชนบท ที่อยู่ในเขตชุมชนหรืออยู่ในที่มีประชาชนจำนวนมากใช้สัญจร ได้รับการเสนอความต้องการในการดำเนินการ โดยใช้งบประมาณของกระทรวงคมนาคม

(2) กระทรวงควรให้ความสำคัญและประสานการจัดทำแผนงาน/โครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการบูรณาการงบประมาณ 3 มิติ ได้แก่ มิติยุทธศาสตร์ (Agenda) มิติหน่วยงาน (Function) และมิติพื้นที่ (Area) ประกอบกับบางจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีโครงการที่สามารถตอบสนองและหรือสนับสนุนเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนแม่บทและแผนย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นอีก 5 ด้านด้วย อาทิ การก่อสร้างพัฒนาทางและโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่งผลต่อเป้าหมาย/ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หรือการสนับสนุนด้านการศึกษา/การกีฬา/สาธารณสุข ตอบสนองต่อเป้าหมาย/ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้วย อีกทางหนึ่ง เป็นต้น ดังนั้น การจัดทำแผนงาน/โครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในลักษณะบูรณาการ 3 มิติดังกล่าว จะทำให้การใช้จ่ายงบประมาณเกิดความคุ้มค่าภายใต้สถานการณ์การเงินการคลังที่จำกัดในปัจจุบัน

(3) ควรนำปัญหาความเหลื่อมล้ำมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส หรือจังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ก็ได้รับในจำนวนที่ลดน้อยลง ดังนั้น เมื่อเทียบกับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ที่มีฐานการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดีแม้จะได้รับการงบประมาณลดลงก็ยังคงเป็นจำนวนที่สูงเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำขึ้น ซึ่งหากคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) นำเรื่องความเหลื่อมล้ำมาพิจารณากำหนด

นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดก็จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ได้ระดับหนึ่ง

(4) ควรมีการติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภายหลังจากการได้รับจัดสรรงบประมาณว่ามีผลการดำเนินการเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ รวมทั้ง ต้องสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเพื่อเป็นการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ

(5) การจัดสรรงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดพบว่ายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในพื้นที่เท่าที่ควร ทั้งที่ทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ การพัฒนาและการรักษาทรัพยากรมนุษย์ให้ทำงานให้กับองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ล้วนต้องอาศัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ดี ดังนั้น จังหวัดและกลุ่มจังหวัดควรมีการตั้งงบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นด้วยในปีงบประมาณต่อไป

(6) เพื่อให้จังหวัดสามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ชุกฉุน ที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชน ควรพิจารณาทบทวนเพื่อขยายขอบเขตของเงื่อนไขและวงเงินทดลองราชการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาอย่างเหมาะสมต่อไป

(7) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ควรมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าการเกษตรปลอดสารพิษ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ และเตรียมความพร้อมเพื่อมุ่งสู่การเป็นครัวโลกอย่างสมบูรณ์ โดยควรพิจารณาอัตลักษณ์สินค้าในแต่ละท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ ควรเร่งรัดโครงการไทยแลนด์ริเวียร่า เพื่อเป็นการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ตอนบนของไทย หรือถนนเลียบชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทย (The Royal Coast หรือ Thailand Riviera) ในการดึงดูดเม็ดเงินการลงทุนเข้ามาในพื้นที่ เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวในพื้นที่เหล่านี้สู่ระดับนานาชาติ

(8) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยควรพิจารณามุ่งเน้นการพัฒนาในเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งเป็นหลัก เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา (Goal) เป็น “ศูนย์กลางการเกษตรการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวนานาชาติ โลจิสติกส์ที่สมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมยั่งยืนและสังคมคุณภาพ” มีลักษณะเป็นเป้าหมายที่กว้างเกินไปและอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายรวมทั้ง ควรเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตของกลุ่มจังหวัดโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมด้านการปศุสัตว์เพื่อเพิ่มทางเลือก โดยอาจกำหนดเป็นโครงการนำร่องในจังหวัดที่มีความพร้อมก่อนแล้วค่อยขยายไปยังจังหวัดอื่น นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดมีผลผลิตทางการเกษตรเป็นจำนวนมากที่บ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น จึงควรสนับสนุนและส่งเสริมให้สร้างแบรนด์ (Brand) และยกระดับสินค้าให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคและเป็นการสร้างตลาดสินค้าเกษตรให้แก่กลุ่มจังหวัด พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ (logistics) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นเกษตรอัตลักษณ์

(9) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันควรคำนึงถึงเป้าหมายการพัฒนาในด้านอื่นควบคู่ไปกับเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่กำหนดว่า “การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลก บนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน” อาทิ เป้าหมายการเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Education Hub) และเป้าหมายสุขภาพครบวงจร (Health Hub) เนื่องจากการตั้งเป้าหมายการพัฒนาในเรื่องการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว หากมีเหตุการณ์ในลักษณะ

ของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ทำให้การท่องเที่ยวหยุดชะงัก จะสร้างความเสียหายแก่เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดในวงกว้างและการฟื้นตัวจะทำได้ลำบาก

(10) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันควรบูรณาการการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง และจังหวัดสตูล โดยมุ่งเน้นให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการเพื่อให้เป็นทิศทางเดียวกันและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สามารถเสริมกันระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง

(11) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนควรกำหนดนโยบายการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อรองรับการพัฒนาเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” สู่การปฏิบัติอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาสให้เป็นเมืองต้นแบบการค้าชายแดน ส่วนจังหวัดยะลา ให้เป็นต้นแบบการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่หลายโครงการในพื้นที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์หลายโครงการ โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา มีผลผลิตทางการเกษตรที่บ่งชี้ถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น โดยเฉพาะทุเรียนที่ถือได้ว่าเป็นสินค้าอัตลักษณ์ของพื้นที่แต่เป็นที่รู้จักและรับรู้เฉพาะในท้องถิ่น และยังไม่มีการสนับสนุนอย่างจริงจัง จึงควรสนับสนุนและส่งเสริมให้สร้างแบรนด์ (Band) และยกระดับสินค้าให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั่วไป และตลาดสินค้าเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นเกษตรอัตลักษณ์

(12) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนควรประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่กำหนดแผนงานโครงการในการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง สามารถเพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนได้จริง และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ เนื่องจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับจังหวัดในภาคอื่น ๆ อีกทั้งได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลงและเป็นงบประมาณที่กระจุกกระจาย

(13) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1 ควรสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินการพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อนำไปสู่การเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular-Green Economy : BCG) ซึ่งเป็นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดว่า “พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน” รวมถึง ควรพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งหรือโลจิสติกส์ (Logistic Hub) พร้อมกับพิจารณาถึงแนวทางการกำหนดอัตราค่าขนส่งและวิธีการขนส่งอย่างเหมาะสม

(14) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ควรมุ่งเน้นการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการเป็นเมืองแห่งคุณภาพชีวิต ศูนย์กลางการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและนิเวศ แหล่งผลไม้ และครัวสุขภาพไทย โดยการสะท้อนถึงอัตลักษณ์ของแต่ละจังหวัดให้เห็นถึงในมิติเมืองหลวงแห่งไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพร

(15) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ควรประสานความร่วมมือกับจังหวัดในกลุ่มจังหวัดเพื่อพิจารณาถึงจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละจังหวัด และกำหนดแนวทางเพื่อให้สามารถช่วยเหลือหรือส่งเสริมซึ่งกันและกันในลักษณะของการเกื้อหนุนกันของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และควรให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร และกำหนดมาตรการแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตร

ในแผนพัฒนาจังหวัด และกำหนดมาตรการเพื่อให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน

(16) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์และเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากทุกจังหวัดมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้นการพัฒนาในด้านการเกษตรเป็นหลักอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ต้องเพิ่มการสนับสนุนให้เกิดเกษตรสมัยใหม่ในพื้นที่ด้วย เพราะภาคเกษตรในพื้นที่ยังคงเป็นแบบเดิมเน้นพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักไม่สามารถขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจครัวเรือนโตขึ้นได้ นอกจากนี้ ยังต้องเพิ่มการบูรณาการและการเชื่อมโยงสินค้าการเกษตรในพื้นที่ด้วย เพื่อให้มีการสร้างศูนย์กลางด้านการขนส่งสินค้าการเกษตรสร้างความสามารถในด้านการแข่งขัน

(17) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และ 2 ควรมีการต่อยอดและขยายผลโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้การดำเนินการเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม พิจารณาปรับเปลี่ยนไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับโครงการที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว โดยยึดโครงการโคก หนอง นา โมเดล เป็นต้นแบบ

(18) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ตอนล่าง 1 และ 2 ควรมีแนวทางการสนับสนุนเกษตรสมุนไพร เน้นให้เกิดการรวมกลุ่มพัฒนาองค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์ และช่องทางการตลาดให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่มีความหลากหลายเชิงเกษตรโดยเฉพาะพืชสมุนไพร โดยบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นต้น เพื่อช่วยส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มองค์ความรู้ในการพัฒนาสินค้า

(19) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 และ 2 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควัน ควรดำเนินการแก้ไขปัญหามอกควันไฟฟ้าที่ต้นเหตุ คือ เชื้อเพลิงและความร้อน โดยการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เช่น โดรน ซึ่งช่วยให้สามารถมองเห็นสภาพความเสียหายได้ในมุมสูง แสดงผลได้อย่างรวดเร็ว ช่วยให้สามารถวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น หรือระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทางภูมิศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงจุดความร้อนที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ซึ่งมีไฟฟ้า เป็นต้น

(20) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยเฉพาะจังหวัดน่านควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เช่น ผ้าไหม ผ้าทอ และเครื่องเงิน อันเป็นอัตลักษณ์ชุมชนและมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมอยู่แล้ว และด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ด้านการตลาดอาจจัดเป็นช่องทางออนไลน์ที่สามารถเข้าชมได้จากทั่วโลก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยในกลุ่มจังหวัดเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

(21) กลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 มีโครงการของรัฐบาลขนาดใหญ่ในพื้นที่ คือ โครงการรถไฟทางคู่เด่นชัย - เชียงราย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาพรวมของทั้งกลุ่มจังหวัดที่ทางรถไฟผ่าน ได้แก่ จังหวัดแพร่ จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะพื้นที่สถานีรถไฟซึ่งมีจำนวนมาก จึงควรพิจารณาวางแผนงบประมาณกลุ่มจังหวัดเพื่อจัดทำโครงการที่ช่วยสามารถบูรณาการ

และเชื่อมต่อการพัฒนากับโครงการขนาดใหญ่ของรัฐบาลได้ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภายในกลุ่มจังหวัด ในอนาคตได้

9.2.23 รัฐวิสาหกิจ

(1) ควรเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจเพื่อให้สามารถแสวงหารายได้ให้มากพอที่จะสามารถเลี้ยงตัวเอง เพราะรัฐวิสาหกิจถือเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการขับเคลื่อนประเทศ ทั้งงานบริการด้านสาธารณูปโภคในพื้นฐานและบริการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงของประเทศ ประสิทธิภาพและรูปแบบการบริหารรัฐวิสาหกิจจึงถือเป็นงานสำคัญลำดับต้น ๆ แต่พบว่ารัฐวิสาหกิจในปัจจุบันยังมีผลประกอบการที่ขาดทุน หรือมีรายได้ไม่พอค่าใช้จ่าย

(2) การทางพิเศษแห่งประเทศไทยควรพัฒนาพื้นที่ใต้ทางด่วนโดยออกแบบ ให้มีพื้นที่สีเขียวมากขึ้นเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี โดยทั้งนี้การออกแบบโครงการจะต้องออกแบบให้ เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้พื้นที่ด้วย

(3) การทางพิเศษแห่งประเทศไทยควรบูรณาการความเชื่อมโยงการขนส่ง ในแต่ละเส้นทาง เพื่อให้ประชาชนได้เลือกใช้บริการขนส่งสาธารณะมากกว่าการใช้รถยนต์ของตน เพื่อลดปัญหาการจราจรติดขัด โดยควรกำหนดค่าบริการอย่างเหมาะสมและไม่เป็นภาระกับประชาชน มากเกินไป

(4) การทางพิเศษแห่งประเทศไทยควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการการ จ่ายเงินคืนกองทุนโดยเร่งด่วน เพื่อให้การใช้เงินกองทุนดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจาก โครงการที่ 2 ยังไม่ได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างแต่กลับต้องมีภาระดอกเบี้ยจ่ายคืนกองทุนทุกวัน

(5) การประปานครหลวงและการประปาส่วนภูมิภาคควรมีโครงการน้ำประปา ที่มีคุณภาพ สามารถดื่มได้ในราคาที่เหมาะสม และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID - 19) ควรกำหนดแนวทางช่วยลดภาระค่าน้ำประปาให้กับประชาชน โดยใช้กระบวนการผกผันที่ได้รับประโยชน์จากการลดการสูญเสียน้ำมาใช้เป็นส่วนลด หรือลดภาระ ค่าน้ำประปาให้แก่ประชาชน

(6) การยางแห่งประเทศไทยควรปรับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และการกำหนดผลสัมฤทธิ์ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับภารกิจที่หน่วยงานต้องดำเนินการ ในส่วนภารกิจที่ปฏิบัติควรมีการศึกษาวิจัยการแปรรูปหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่ายางพารา และแก้ปัญหายางพาราล้นตลาด เช่น การแปรรูปยางพาราสำหรับการปูพื้นผิวถนน และควรกำหนด นโยบายหรือมาตรการช่วยเหลือ เพื่อผลักดันการแก้ปัญหายางพาราล้นตลาด รวมถึง ควรเพิ่มศักยภาพ การทำสวนยางทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์ในด้านการส่งออก การจ้างงาน ที่เป็นธรรม การจ้างงานในพื้นที่ ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความสามารถในการแข่งขันของ เกษตรกรชาวสวนยางให้เป็นรูปธรรมและมีความชัดเจน

(7) การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยควรพิจารณาความเชื่อมโยงการ เดินทางของรถไฟฟ้าแต่ละสายให้ถึงสถานีตรงเวลา และควรลดค่าเช่าที่จอดรถเพื่อให้มีการใช้บริการ ที่จอดรถเพิ่มมากขึ้น โดยบูรณาการการทำงานกับองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ ต่อการแก้ไขปัญหาการจราจรในระยะยาวและลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง

(8) การรถไฟแห่งประเทศไทยควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยตามวิสัยทัศน์จะเห็นเป้าหมายใดและสิ่งใดคือตัวชี้วัดความสำเร็จ

(9) การรถไฟแห่งประเทศไทยควรตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์กันทางรถไฟให้สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือจัดทำระบบสับรางรถไฟอัตโนมัติ และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ดินบริเวณโดยรอบสถานี เพื่อสร้างความต้องการเดินทางมาที่พื้นที่รอบสถานี ทำให้เกิดรายได้มาหล่อเลี้ยงธุรกิจของรถไฟ รวมถึง ควรดำเนินการก่อสร้างข้ามทางรถไฟสำหรับคนสูงอายุและคนพิการ นอกจากนี้ ควรประสานความร่วมมือในการเชื่อมต่อเส้นทางระหว่างรถไฟกับรถไฟความเร็วสูง

(10) กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยส่งงบการเงินของหน่วยงานล่าช้า ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินของการรถไฟแห่งประเทศไทย ดังนั้น ควรมีการตรวจสอบและเร่งรัดแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างรวดเร็วและเหมาะสมต่อไป เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยในอนาคต รวมถึง ควรปรับเปลี่ยนการดำเนินการที่เกี่ยวกับงบการเงินให้มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันการทุจริตและทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

(11) การรถไฟแห่งประเทศไทยควรมีแผนการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการขนส่งระบบราง เช่น การผลิต การวิจัย โดยมีการเชื่อมโยงบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อาชีวศึกษา อุดมศึกษา ภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

(12) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรปรับปรุงแก้ไขวิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ และควรเสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านการเงิน (Financial literacy) ให้แก่ประชาชน ลูกค้ำของธนาคาร และเกษตรกรในท้องที่ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถบริหารการเงินส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม

(13) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรมีระบบติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค และสาเหตุของการเป็นหนี้ เพื่อให้ธนาคารสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างตรงประเด็นจากต้นเหตุของปัญหามากที่สุด รวมทั้ง มีโครงการช่วยเหลือประชาชนในการบริหารจัดการชั้นปลายน้ำ (การจำหน่าย) เช่น โครงการเกี่ยวกับการเพิ่มกำลังซื้อให้กับประชาชน โครงการส่งเสริมการตลาดในสินค้า เป็นต้น

(14) ธนาคารออมสินควรมีโครงการรวมหนี้ไว้ที่เดียว กล่าวคือ ให้สามารถรวมหนี้ทุกสัญญาให้เหลือเป็น 1 ครัวเรือนต่อ 1 สัญญา เพื่อให้ธนาคารช่วยในการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างเหมาะสม

(15) สถาบันการบิณฑลเรือนควรเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการผลิต การจัดทำมาตรฐาน ออกแบบหลักสูตร โดยร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาธุรกิจการบิณฑลรวม รวมถึง การจัดตั้งเป็นศูนย์ทดสอบเพื่อออกใบอนุญาตให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงขยายกรอบการดำเนินงานโดยร่วมกับภาคเอกชน ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ภาคการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

(16) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพควรปรับวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินการขององค์การที่จะก้าวต่อไปในอนาคตตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาปรับใช้กับการดำเนินงานขององค์การ รวมถึง ควรกำหนดยุทธศาสตร์

ที่สามารถพึ่งพาตนเองในด้านการเงินได้ นอกจากนี้ จะต้องนำหลักการบริหารจัดการที่ดีที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการประกอบกิจการและการให้บริการแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความสมดุลและความเหมาะสม

(17) โครงการจัดซื้อรถโดยสารใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ (NGV) ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพอาจพิจารณาแนวทางการเช่ารถแทนการจัดซื้อ เพื่อสามารถลดต้นทุนเพื่อการปรับราคาค่าโดยสารที่เหมาะสม ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวได้อย่างเท่าเทียม

(18) องค์การจัดการน้ำเสียควรทบทวนบทบาทการดำเนินภารกิจขององค์กร โดยควรกำหนดบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือทางวิชาการมากกว่าการดำเนินการบำบัดน้ำเสียเอง เนื่องจากภารกิจบำบัดน้ำเสียต้องใช้งบประมาณที่สูง ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีคุณภาพ มีการปรับปรุงและซ่อมบำรุงโดยตลอด

(19) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรควรมีมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค และควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นที่ต้นเหตุของการแพร่ระบาด เพื่อหามาตรการแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

(20) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรควรกำหนดแนวทางที่เป็นธรรมในการส่งเสริมเกษตรกรให้มีสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตร โดยจัดระเบียบผู้ค้าในตลาด เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้มีพื้นที่จำหน่ายผลผลิตโดยตรง โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เกษตรกรตัวจริงสามารถเข้าถึงตลาดเพื่อการเกษตรได้อย่างแท้จริง

(21) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรควรขยายโครงการตลาดสินค้าเกษตรกลางให้ครอบคลุมทุกจังหวัด เพื่อสนับสนุนการจำหน่ายสินค้าให้กับเกษตรกรในพื้นที่ต่าง ๆ และพัฒนาให้มีการจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะสินค้าเกษตรปลอดภัย นอกจากนี้ ควรประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวรับทราบมากขึ้น โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(22) องค์การตลาดของกระทรวงมหาดไทยควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรตกต่ำโดยการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรไปยังผู้บริโภคในพื้นที่เป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการสินค้า เนื่องจากองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรอาจประสบปัญหาเรื่องสภาพคล่องในการกระจายสินค้า

(23) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ และองค์การสวนสัตว์ แห่งประเทศไทยควรนำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแปลงเป็นแผนปฏิบัติงานและแปลงเป็นแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปี เนื่องจากการเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณยังเป็นรูปแบบเดิม แผนงานหรือโครงการที่เสนอขอรับงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้

(24) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ควรรหาแนวทางสร้างความร่วมมือในการส่งเสริม สนับสนุนภาคเอกชนเกี่ยวกับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการปรับปรุงพัฒนาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ควบคู่กันไปทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานในการหารายได้

(25) องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยควรบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น เพื่อร่วมกันดำเนินการพัฒนาสวนสัตว์ให้เป็นสวนสัตว์ชั้นนำระดับโลก เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

9.2.24 หน่วยงานของรัฐสภา

(1) รัฐสภาควรร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยต้องรักษาผลประโยชน์ของทางราชการและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลสูงสุด

(2) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาควรให้ความสำคัญในการบริหารจัดการและการดำเนินการตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และบูรณาการการดำเนินงานระหว่างสำนักงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การพัฒนาองค์กรร่วมกัน การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน และควรใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(3) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรปรับตัวชีวิตให้มีความเหมาะสมในเชิงปริมาณเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและนำไปสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้ “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรก้าวสู่การเป็น SMART Parliament ภายในปี 2022” รวมถึง ต้องมีการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินนโยบายและวิเคราะห์และประเมินผลกฎหมายที่ตราขึ้นโดยรัฐสภาด้วย

(4) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาควรปรับตัวชีวิตให้มีความเหมาะสมเพื่อไปสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้ “เป็นองค์กรหลักด้านนิติบัญญัติของประเทศที่มีสมรรถนะสูงในการสนับสนุนภารกิจวุฒิสภา เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยกำหนดตัวชีวิตในเชิงคุณภาพรวมถึง ต้องมีการวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ติดตามและประเมินผลกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา

(5) สถาบันพระปกเกล้าควรมีบทบาทต่อกระบวนการในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นไปตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐบาลและผู้แทนปวงชนที่ดี มีกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจที่สมบูรณ์ ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้เป็น “สถาบันวิชาการชั้นนำด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี มุ่งนำความรู้สู่สังคม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม”

(6) สถาบันพระปกเกล้าควรออกแบบกลไกการใช้ประโยชน์จากนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสังคม (Change Agent) หรือนวัตกรรมประชาสังคม (Innovation) อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ และในส่วนของกรอบการปรับเปลี่ยนแนวทางการกำหนดหลักสูตรให้มีความเหมาะสมโดยกำหนดให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมต้องผ่านการฝึกอบรมการอภิปรายอย่างสร้างสรรค์ อาทิ การอภิปรายในรัฐสภาควรเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ และการเป็นผู้นำที่มีธรรมาภิบาลโดยยึดหลักทางสายกลาง อันจะนำประเทศไปสู่ความสำเร็จและเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

9.2.25 หน่วยงานของศาล

(1) สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ควรปรับลดการใช้จ่ายงบประมาณประเภทรายจ่ายประจำลง อาทิ งบบุคลากรและค่าใช้จ่ายบางลักษณะที่สามารถประหยัดได้ เพื่อให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ส่งผลให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 ในภาพรวมของประเทศถูกปรับลดลง

(2) สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ควรมีแนวทางในการนำเงินนอกงบประมาณมาสมทบกับเงินงบประมาณมากขึ้น เพื่อลดจำนวนการขอรับเงินอุดหนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ประเทศมีการจัดเก็บรายได้ได้น้อยลง

(3) สำนักงานศาลปกครองควรกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจการเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จได้โดยเร็วตามแผนแม่บทด้านที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง โดยกำหนดปริมาณคดีอย่างเหมาะสม และต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ได้ หากกำหนดปริมาณคดีที่มากเกินไปจนไม่อาจบรรลุเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ได้ อาจส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วย

(4) สำนักงานศาลปกครองควรกำหนดมาตรการเชิงป้องกันในการปฏิบัติราชการทางปกครอง กล่าวคือ การเผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานทางปกครอง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชนได้ทราบเกี่ยวกับกฎหมายและวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองผ่านการจัดทำสื่อต่าง ๆ โดยถอดเนื้อหาความรู้กฎหมายนำเสนอผ่านรูปภาพและภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ในรูปแบบอินโฟกราฟิก (Infographic) โมชันกราฟิก (Motion Graphic) วิดีโอ บทความ และเผยแพร่ผ่านทางช่องทางออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ยูทูป เว็บไซต์ เป็นต้น อันเป็นแนวทางการป้องกันมิให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจทางปกครอง รวมทั้ง การให้ความรู้เรื่องกฎหมายเพราะจะช่วยลดการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายได้ นอกจากนี้ควรจัดทำคำวินิจฉัยฉบับย่อของศาลปกครอง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและผู้ที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดคดีปกครองจากการผิดพลาดหรือบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึง กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในประเด็นปัญหาข้อพิพาทในทางปกครองที่เกี่ยวกับที่ดินด้วย

(5) สำนักงานศาลยุติธรรมควรพิจารณาทบทวนงบประมาณเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารสถานที่ที่มีจำนวนมากกว่า 36 โครงการ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต้องขยายอาคารสถานที่เพื่อรองรับการขยายของศาลตามปริมาณคดีที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ควรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและลดค่าใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ

(6) สำนักงานศาลยุติธรรมควรผลักดันโครงการส่งเสริมการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการตรวจสอบหรือพิจารณาเอกสารและพยานหลักฐานในกรณีการขอลดโทษชั่วคราวของผู้ต้องหาเพื่อลดหรือจำกัดการเดินทางมาศาลของบุคคล นอกจากนั้น ในส่วนงานระบบบริการข้อมูลคดีสำนักงานศาลยุติธรรมควรผลักดันโครงการพัฒนาระบบลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และลายมือชื่อดิจิทัลสำหรับระบบบริการข้อมูลคดีให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

(7) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญควรกำหนดตัวชี้วัดและผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 รวมถึง กำหนดตัวชี้วัดจากระดับความพึงพอใจในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญด้วย

(8) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญควรทบทวนโครงการพัฒนาพิพิธภัณฑศาลรัฐธรรมนูญ กรุงเทพฯ เนื่องจากเป็นโครงการผูกพันข้ามปีและใช้งบประมาณดำเนินการค่อนข้างสูง ซึ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่กำลังระบาดอยู่ในปัจจุบันและมีแนวโน้มว่าจะยืดเยื้อยาวนานการดำเนินโครงการดังกล่าวอาจไม่สามารถทำได้หรืออาจจะต้องชะลอโครงการออกไปก่อน

9.2.26 หน่วยงานขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการ

(1) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานอัยการสูงสุด ควรพิจารณาปรับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรมในการใช้อำนาจรัฐ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน มีระบบการรายงานผลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบันต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ รวมถึง ควรมียุทธศาสตร์ที่สนับสนุนการดำเนินการระหว่างหน่วยงานและมีการบูรณาการระหว่างองค์กรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อลดภาระและไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน

(2) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรปรับดัชนีชี้วัดความโปร่งใสของแผนงานด้านการปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์สุจริตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะจะต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวควรดำเนินการและบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง รวมถึง นำเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงาน เพื่อช่วยลดภาระและความซ้ำซ้อน

(3) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรกำหนดกลไก วิธีการอบรมหรือการปลูกฝังแนวคิดใหม่ เพื่อสร้างความเข้าใจในด้านสิทธิให้กับประชาชนอย่างถูกต้อง โดยต้องแยกให้ชัดเจนว่าการกระทำใดถือเป็นสิทธิ การกระทำใดถือเป็นหน้าที่ รวมทั้ง ต้องให้สังคมตระหนักรู้ว่าการใช้สิทธิของตนจะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือสร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคมส่วนรวมด้วย นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะต้องวางตัวเป็นกลางในทางการเมือง ไม่ใช่ปฏิบัติในเชิงต่อต้านรัฐ เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในประเทศ

9.2.27 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1) ควรปรับเปลี่ยนผลสัมฤทธิ์และเป้าหมายให้เหมาะสมและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เพราะเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ การลดความเหลื่อมล้ำและกระจายอำนาจให้กับประชาชนมากขึ้น แต่กลับพบว่าการกำหนดผลสัมฤทธิ์การให้บริการของหน่วยงานมีรูปแบบเดียวกันซึ่งไม่ได้บ่งบอกว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานอย่างไรและงบประมาณที่ใช้ไปเกิดประโยชน์อย่างไร ในส่วนประเด็นการส่งเสริมการบริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานและการบริการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ควรกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานให้ชัดเจน มีการประเมินผลการใช้เงินอุดหนุน พร้อมกับกำหนดแนวทางเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหารายได้ พึ่งพาตนเองได้

(2) ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจสำหรับเป็นแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รวมถึงควรจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจรายภูมิภาค เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินการและผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับ นอกจากนี้ เห็นว่าควรกำหนดแนวทางในการถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยการถ่ายโอนจะต้องปรับลดงบประมาณของหน่วยงานส่วนกลาง รวมทั้ง งบประมาณด้านบุคลากรตามแผนงานในภารกิจที่ถ่ายโอนด้วย

(3) ควรพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและบริบทของท้องถิ่นแต่ละแห่ง อีกทั้งควรพิจารณามาตรการที่เหมาะสมในการจูงใจให้ท้องถิ่นนำเงินสะสมมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายงบประมาณ โดยต้องมีใช้การจัดสรรตามขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร แต่ควรนำมิติในด้านเศรษฐกิจและสังคมมาประกอบการพิจารณาด้วย

(4) ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี เชื่อมั่น และเห็นประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น และมุ่งเน้นให้ความรู้ ความเข้าใจ การมีจิตสาธารณะและเห็นประโยชน์ของการจ่ายภาษีเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีศักยภาพรองรับการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและดูแลท้องถิ่นของตนเอง สิ่งสำคัญคือทำให้มีความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจการจัดบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นแก่ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

(5) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเร่งรัดการตรากฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครบถ้วนโดยเร็ว และควรพิจารณาทบทวนการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกระจายอำนาจการจัดสรรงบประมาณและการแบ่งกลุ่มจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยให้ความสำคัญกับโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

(6) สัดส่วนการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ยังคงให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างและซ่อมแซมถนน การสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง เมื่อเทียบกับการจัดหา การขยาย และการซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจมาและชำระค จำนวนมากนั้นมีการจัดทำงบประมาณในสัดส่วนที่น้อยมาก ควรปรับการจัดทำงบประมาณให้สมดุล โดยเฉพาะหลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจประชาชนในพื้นที่เดือดร้อนเรื่องอาชีพ แปรรูปอาหาร และสร้าง รายได้ให้ภาคการเกษตร การจัดหาและซ่อมแซมแหล่งน้ำจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องรีบดำเนินการ

(7) กรุงเทพมหานครควรมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขเป็นลำดับแรก เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงบริการของภาครัฐได้สะดวกและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น โดยใช้กลไกการ ดำเนินการของเขตพื้นที่ในการให้ความช่วยเหลือประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจที่กำหนดเกี่ยวกับ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนในพื้นที่ด้วยการเพิ่มจุดบริการในพื้นที่เพื่อรับเรื่องและส่งต่อเรื่องราวร้องทุกข์ อันจะทำให้ การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ นอกจากนี้ ในระยะยาวควรกำหนด แผนดำเนินการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินของโรคระบาดโดยปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรให้มี องค์กรเฉพาะที่รองรับเรื่องการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินโรคระบาดและปรับปรุงกฎระเบียบให้ เหมาะสมแก่การบริหารจัดการและยืดหยุ่นตามสถานการณ์

(8) เมืองพัทยาควรเร่งดำเนินการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ โดยการพลิกโฉม เมืองพัทยาสู่ NEO PATAYA ยกระดับเป็นศูนย์กลางของพื้นที่ EEC สร้างงานให้ชุมชนอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) อาจนำแผน ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ (Phuket Sandbox) เป็นต้นแบบประกอบการพิจารณาดำเนินการให้เหมาะสมกับ สภาพพื้นที่และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนในพื้นที่

9.2.28 หน่วยงานอื่นของรัฐ

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติควรมีความชัดเจนเกี่ยวกับภารกิจและการปฏิบัติ หน้าที่ เนื่องจากสำนักงานมีหน้าที่หลักในการเป็นหน่วยธุรการของสภาเกษตรกรแห่งชาติ การพัฒนา และเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในลักษณะของการสร้างความเข้มแข็ง แก่เกษตรกรในด้านการรวมกลุ่มหรือด้านการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี จึงไม่ควรที่จะกำหนด แผนงานการพัฒนาอาชีพระดับตำบลหรือโครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพ ทั้งในและนอกภาคเกษตรไว้ในแผนการปฏิบัติงานของสำนักงาน เพราะการดำเนินการในลักษณะ ดังกล่าวควรเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

9.2.29 สภากาชาดไทย

(1) สภากาชาดไทยควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการ ขั้นตอน ตลอดจนผลการดำเนินการจัดหา และการได้รับการจัดสรรวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัคซีนของรัฐ

(2) สภากาชาดไทยควรสร้างแพลตฟอร์ม (Platform) ทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงสภากาชาดไทยกับกลุ่มผู้ประสบภัยเข้าด้วยกัน ตามพันธกิจการบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยที่มุ่งเน้นลดความซ้ำซ้อนและให้ความช่วยเหลือ และเข้าถึงผู้เปราะบางที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นลำดับแรกอย่างทั่วถึง โดยต้องจัดทำข้อมูลของกลุ่มเปราะบางอย่างครบถ้วนด้วย เช่น ผู้พิการผู้ยากไร้ นอกจากนี้ควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสภากาชาดไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ลดความซ้ำซ้อน และให้การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึง

9.2.30 แผนงานบูรณาการ

(1) แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ควรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดนโยบายการดำเนินการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ประสานความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในพื้นที่ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาตรงประเด็นและยั่งยืน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่ถูกต้องให้ประชาชนเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกและงานด้านสิทธิมนุษยชนนำไปสู่สันติสุขในอนาคตและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

(2) แผนงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

- การกำหนดตัวชี้วัดของแผนบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) นั้นควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการ ได้แก่ การยกระดับสาธารณสุขในพื้นที่ไปสู่การแพทย์เฉพาะทางและศูนย์การแพทย์ครบวงจร รวมถึง การให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในพื้นที่ ดำเนินการให้เกิดศูนย์กลางด้านการรักษาพยาบาล โดยเร็วดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่ให้เกิดขึ้นโดยเร็วกว่าแผนที่กำหนดไว้เพื่อสร้างความมั่นใจในการลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว และสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนในพื้นที่อันจะเป็นตัวช่วยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

(3) แผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

- ควรเน้นหน้าที่หลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) กำหนดแผนบูรณาการการปฏิบัติงานและแผนบูรณาการงบประมาณ โดยมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักประชุมร่วมกับหน่วยงานสนับสนุนเกี่ยวกับเป้าหมายตัวชี้วัด เพื่อดำเนินการแบ่งภารกิจให้แต่ละภาคส่วนร่วมกันทำงานและรับผิดชอบแต่ละเป้าหมายตัวชี้วัดให้ชัดเจน โดยทำเป็นแผนบูรณาการการปฏิบัติงานและแผนบูรณาการงบประมาณควบคู่กันไป เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและเกิดประสิทธิภาพภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูป 2) ในการบริหารงานต้องมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งแผนปฏิบัติงานและแผนงบประมาณให้สามารถดำเนินการตามแผนได้บรรลุตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

และบางกรณีอาจจำเป็นต้องมีการปรับโอนงบประมาณไปยังแต่ละหน่วยงานให้มีความเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจ และ 3) ต้องดำเนินการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ว่าสอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดตามแผนบูรณาการที่กำหนดไว้หรือไม่ และรายงานผลการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการจัดทำงานงบประมาณและตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ แผนบูรณาการจะต้องประหยัด ครอบคลุม และไม่มีความซ้ำซ้อน

(4) แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

- การดำเนินการตามแผนงาน พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรในจำนวนที่จำกัด ส่งผลให้ไม่สามารถลงไปปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดควรกำหนดแนวทางดำเนินการให้ชัดเจนจัดสรรบุคลากรในจำนวนที่เพียงพอกับภารกิจเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนอย่างเป็นรูปธรรม

9.2.31 ทุณหมนเวียน

(1) กองทุนการออมแห่งชาติควรกำหนดมาตรการและแนวทางสร้างแรงจูงใจให้เด็กและเยาวชนรักในการออมมากขึ้น โดยควรทำงานในเชิงรุกกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และธนาคารออมสิน รวมทั้ง ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการออมให้แก่ประชาชนได้รับทราบมากขึ้น

(2) กองทุนการออมแห่งชาติควรกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการออมแก่คนทุกช่วงอายุและทุกอาชีพ เช่น แนวทางให้มีเงินออมของเด็กแรกเกิด แนวทางการช่วยให้เกษตรกรมีเงินออม เป็นต้น

(3) โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (บัตรคนจน) เป็นโครงการดีที่ช่วยเหลือประชาชนแต่อย่างไรก็ตามโครงการนี้อยู่บนพื้นฐานของการใช้งานผ่านเทคโนโลยีหรือสมาร์ทโฟน ซึ่งพบว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังเข้าไม่ถึงเทคโนโลยีหรือสมาร์ทโฟน ดังนั้น กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมควรมีมาตรการที่ช่วยเหลือคนที่เข้าไม่ถึงเทคโนโลยีหรือสมาร์ทโฟนสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือของโครงการบัตรประชารัฐด้วย

(4) กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรมุ่งเน้นเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจให้ดีขึ้น มุ่งเน้นสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้ หรือเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้แก่สตรีและองค์กรของสตรี รวมถึง ควรกำหนดมาตรการให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกแต่เป็นประชากรในท้องถิ่นนั้นสามารถขอรับการช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ ควรประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชนทราบเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะมาตรการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

10. คณะกรรมการวิสามัญจึงขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา พร้อมด้วย
ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญมาเพื่อโปรดพิจารณา อนึ่ง หากวุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับ
ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

(นายตุลิต เขมะศักดิ์ชัย)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
วุฒิสภา

ภาคผนวก

รายงานผลการพิจารณา

ความเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์
โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ของ

คณะอนุกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยง
งบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เสนอต่อ

คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
วุฒิสภา

สำนักกรรมการ 1
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานผลการพิจารณา
คณะกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณ
กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
เสนอต่อ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2564 ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ขึ้นตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 ข้อ 89 เพื่อพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของหน่วยรับงบประมาณ กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยภายใต้แผนแม่บท แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด – 19 พ.ศ. 2564 – 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) รวมทั้งข้อเสนอของหน่วยรับงบประมาณในการปรับวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ (New normal) โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1. พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของหน่วยรับงบประมาณที่เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนย่อยภายใต้แผนแม่บท
2. พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของหน่วยรับงบประมาณที่เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
3. ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณปีงบประมาณ 2562 – 2564 ของหน่วยรับงบประมาณ
4. พิจารณาข้อเสนอของหน่วยรับงบประมาณในแนวทางการปรับวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ (New Normal) ที่เป็นรูปธรรม ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
5. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการวิสามัญมอบหมาย

คณะกรรมการได้พิจารณาและดำเนินการโดยได้เชิญหัวหน้าส่วนราชการและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมชี้แจงเพื่อพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของส่วนราชการและหน่วยงาน กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด – 19 พ.ศ. 2564 – 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) รวมถึงพิจารณาผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณปีงบประมาณ 2562 – 2564 ข้อเสนอของหน่วยรับงบประมาณในแนวทางการปรับวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ (New Normal) ที่เป็นรูปธรรม ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงาน

บัดนี้ คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

1. องค์ประกอบคณะอนุกรรมการ

1) พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	ประธานคณะอนุกรรมการ
2) พลเอก ชงชัย สารสุข	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
3) พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
4) นางสาวจิราภรณ์ ต้นติวงศ์	อนุกรรมการ
5) พลเอก ชัยวัฒน์ จำรัส	อนุกรรมการ
6) พลโท วิบูล ชัยนิกิจ	อนุกรรมการ
7) นายสมชัย รอดเรือง	อนุกรรมการ
8) นาวาอากาศตรี ประจักษ์ สัจจโสภณ	อนุกรรมการ
9) นางพทุธิมา ตระการวินิช	อนุกรรมการ
10) นางสาวสรยา ยศยิ่งยง	อนุกรรมการ
11) นายสุรียา อุ่นคำ	อนุกรรมการและเลขานุการ
12) เรือเอกหญิง พิชญ์สินี สารธิมา	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- (ภาคผนวกที่ 1)

2. องค์ประกอบของฝ่ายเลขานุการ

สำนักกรรมการ 1 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

1) นายสุรียา อุ่นคำ	นิติกรชำนาญการ รักษาการแทนผู้บังคับบัญชา
กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ 2
2) นางสาวทัศนีย์ วชิรวัฒน์	นิติกรปฏิบัติการ
กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ 2
3) นางสาวฐันศิตา เบ็ญจาทิกุล	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ 2
4) เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา	

3. หน่วยรับงบประมาณที่เข้าชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการ

โดยมีหน่วยรับงบประมาณ ได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน
ในสังกัดของแต่ละกระทรวง หน่วยงานอื่นของรัฐ เข้าชี้แจงถึงความเชื่อมโยงงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2565 กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด – 19 พ.ศ. 2564 – 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ
(ฉบับปรับปรุง) ในแผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 268
หน่วยงาน 29 กองทุน และ 11 แผนงานบูรณาการ ดังนี้

- 1) กระทรวงการคลัง (จำนวน 16 หน่วย 2 กองทุน)
- 2) กระทรวงพาณิชย์ (จำนวน 11 หน่วย)
- 3) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (จำนวน 6 หน่วย)
- 4) กระทรวงการต่างประเทศ (จำนวน 1 หน่วย)

- 5) กระทรวงอุตสาหกรรม (จำนวน 7 หน่วย 1 แผนงานบูรณาการ)
- 6) กระทรวงพลังงาน (จำนวน 5 หน่วย)
- 7) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (จำนวน 7 หน่วย 1 แผนงานบูรณาการ)
- 8) กระทรวงแรงงาน (จำนวน 6 หน่วย)
- 9) กระทรวงวัฒนธรรม (จำนวน 9 หน่วย 4 กองทุน)
- 10) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (จำนวน 15 หน่วย)
- 11) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (จำนวน 19 หน่วย 2 กองทุน 1 แผนงานบูรณาการ)
- 12) กระทรวงคมนาคม (จำนวน 13 หน่วย 1 แผนงานบูรณาการ)
- 13) กระทรวงสาธารณสุข (จำนวน 16 หน่วย 3 กองทุน)
- 14) สภากาชาดไทย (จำนวน 1 หน่วย)
- 15) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (จำนวน 8 หน่วย 5 กองทุน 1 แผนงานบูรณาการ)
- 16) กระทรวงศึกษาธิการ (จำนวน 10 หน่วย)
- 17) กระทรวงยุติธรรม (จำนวน 12 หน่วย 1 กองทุน 1 แผนงานบูรณาการ)
- 18) กระทรวงกลาโหม (จำนวน 6 หน่วย)
- 19) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (เชิญเข้าร่วมประชุม จำนวน 34 หน่วย 1 กองทุน / จากทั้งหมด 100 หน่วย 1 กองทุน)
- 20) กระทรวงมหาดไทย (จำนวน 10 หน่วย 2 กองทุน)
- 21) จังหวัดและกลุ่มจังหวัด (จำนวน 94 หน่วย) โดยเชิญผู้แทนเข้าร่วมประชุม ดังนี้
 - (1) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - (2) สำนักงานประมาณ
 - (3) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
 - (4) สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด กระทรวงมหาดไทย
- 22) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จำนวน 301 หน่วย) โดยเชิญเข้าร่วมประชุม ดังนี้
 - (1) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่
 - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 - สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (2) กรุงเทพมหานคร
 - (3) เมืองพัทยา
- 23) สำนักนายกรัฐมนตรี (จำนวน 28 หน่วย 1 กองทุน 3 แผนงานบูรณาการ)
- 24) หน่วยงานขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการ (จำนวน 6 หน่วย 1 กองทุน 1 แผนงานบูรณาการ)
- 25) หน่วยงานของรัฐสภา (จำนวน 3 หน่วย 1 กองทุน)
- 26) หน่วยงานอื่นของรัฐ (จำนวน 2 หน่วย 1 กองทุน)
- 27) หน่วยงานของศาล (จำนวน 3 หน่วย)
- 28) ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี (จำนวน 9 หน่วย 2 กองทุน 1 แผนงานบูรณาการ)

ทั้งนี้ ในการเชิญหน่วยรับงบประมาณเข้าชี้แจงข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการ แม้จะไม่ได้เชิญทั้งหมด เนื่องจากหน่วยรับงบประมาณมีจำนวนมาก ประกอบกับระยะเวลาในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการมีจำกัด และเพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในลักษณะ New Normal แต่ก็ไม่ได้ส่งผลต่อสาระสำคัญในการรับฟังข้อมูลแต่อย่างใด

4. แนวทางการพิจารณา

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาตามขอบเขตความรับผิดชอบที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา มอบหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนในสังกัดของแต่ละกระทรวง หน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เป็นหน่วยรับงบประมาณ ให้ความสำคัญต่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีภายใต้กรอบการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยที่ผลผลิต/โครงการและงบประมาณที่หน่วยรับงบประมาณเสนอขอรับจัดสรรควรมีความเชื่อมโยง สอดคล้อง และสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยมีแนวทางในการศึกษา ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนแม่บท) แผนย่อยของแผนแม่บท (แผนแม่บทย่อย) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 (แผนแม่บทเฉพาะกิจ) และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยมุ่งเน้นความเชื่อมโยงสอดคล้องของแต่ละแผนดังกล่าว

4.2 ศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจ และโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในปี 2565 โดยพิจารณา (1) ระดับความเกี่ยวข้องของหน่วยรับงบประมาณ (หน่วยงานหลักหรือหน่วยงานสนับสนุน) ที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และแผนแม่บท และแผนแม่บทเฉพาะกิจ (2) การพิจารณาเป้าหมายร่วมกันในการขับเคลื่อนการดำเนินการ (3) มีการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่หน่วยรับงบประมาณมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและมีส่วนสนับสนุน และ (4) พิจารณาวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และกลุ่มเป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดของโครงการว่ามีความชัดเจน สอดคล้องและสามารถขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนแม่บทเฉพาะกิจ

4.3 ศึกษาแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. 2565 โดยพิจารณา (1) ระดับความเกี่ยวข้องของหน่วยรับงบประมาณ (เจ้าภาพหลักหรือหน่วยร่วมดำเนินการ) ที่มีต่อการบรรลุเป้าหมาย (2) สอบทานระดับการบรรลุเป้าหมายย่อย (Milestone) ตามที่หน่วยรับงบประมาณกำหนดไว้ และ (3) แหล่งที่มาของงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินการ

4.4 ศึกษาผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติในแต่ละด้านที่ผ่านมาในปี พ.ศ. 2562 - 2564

4.5 รวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย แผนปฏิรูปประเทศ และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อกำหนดประเด็นและแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ผลจากการศึกษาตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น คณะอนุกรรมการจะนำไปประกอบเป็น ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญที่จะเสนอไปยังรัฐบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงกลไก การขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูป ประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในห้วงระยะเวลาต่อไป (ปี 2566 - 2570) และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566 รวมถึงการเป็นข้อมูลพื้นฐานให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาที่เกี่ยวข้อง กับการทำหน้าที่ติดตาม เฝ้าระวัง และเสนอแนะการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บท เฉพาะกิจ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ของส่วนราชการที่เป็นเจ้าภาพหลัก หน่วยสนับสนุน/ หน่วยร่วมดำเนินการ ตลอดจนใช้ประกอบการปฏิบัติงานและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้รวบรวมเอกสารข้อมูลตามที่หน่วยงานได้จัดทำ เสนอตามแบบฟอร์มของคณะอนุกรรมการ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อไปด้วย **รายละเอียด ปรากฏตามภาคผนวกที่ 2**

5. ผลการศึกษาข้อมูลสำคัญของคณะอนุกรรมการ

5.1. ภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)¹

5.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 – 2580) จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ยุทธศาสตร์ (1) ด้านความมั่นคง (2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ

5.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เป็นแผนระดับ 2 ทั้งสิ้น 23 ประเด็นแผนแม่บท และ 85 แผนแม่บทย่อย โดยมีการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) เป้าหมาย ระดับประเด็น (จ.2) และเป้าหมายระดับแผนย่อย (จ.3) เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงาน เจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท 3 การเกษตร และเป็นหน่วยงานรับผิดชอบขับเคลื่อนเป้าหมาย ของประเด็นแผนแม่บท และเป้าหมายแผนย่อยที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เป็นต้น ซึ่งแผนแม่บทดังกล่าวนี้ จำนวนเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บท ประกอบด้วย 37 เป้าหมาย และ 39 ตัวชี้วัด และระดับประเด็นแผนแม่บทย่อย ประกอบด้วย 140 เป้าหมาย และ 163 ตัวชี้วัด

¹ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565 และแผนการ ปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0505/40497 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2563)

5.1.3 แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 มีหลักการที่สำคัญ คือ 3 มิติแนวทางการพัฒนา (พร้อมรับ (Cope) ปรับตัว (Adapt) และเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโต (Transform)) และ 4 ประเด็นการพัฒนา ที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ (Priority Focus Areas) ได้แก่

1) การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy) เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และประเด็นที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

2) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และประเด็นที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital) ให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และ

4) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูประเทศ (Enabling Factors) เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ 1 ความมั่นคง ประเด็นที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และประเด็นที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

แผนภาพที่ 1 แสดงประเด็นการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ (Priority Focus Areas)

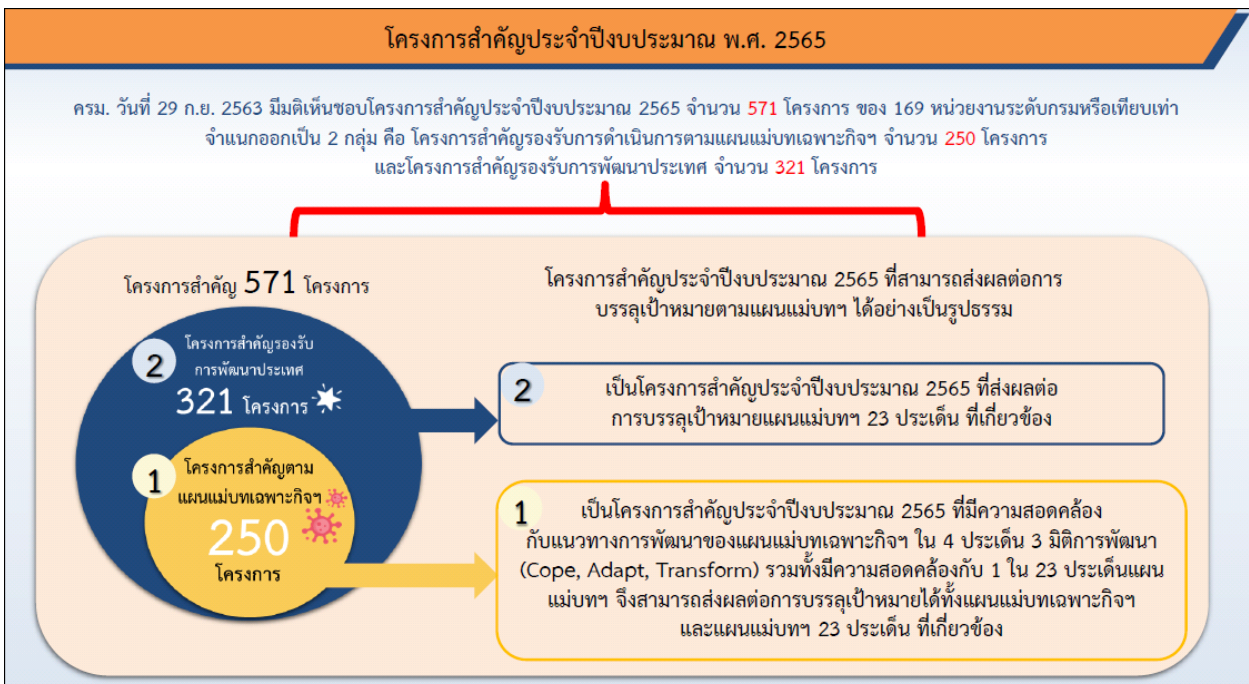

ที่มา : เว็บไซต์ http://nscr.nesdc.go.th/nesdc_uat/project2565/ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

5.1.4 โครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2563 เห็นชอบโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ 2565 จำนวน 571 โครงการ ของ 169 หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) เป็นโครงการสำคัญรองรับการดำเนินการตามแนวทางพัฒนาของแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 ใน 4 ประเด็น 3 มิติการพัฒนา และประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น จำนวน 250 โครงการ และ (2) เป็นโครงการสำคัญรองรับการพัฒนาประเทศที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง จำนวน 321 โครงการ

แผนภาพที่ 2 แสดงแนวคิดในการจำแนกโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ที่มา : เว็บไซต์ http://nscr.nesdc.go.th/nescd_uat/project2565/ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

5.1.5 แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

1) องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้แก่ การระบุความสอดคล้องของแผนการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยสะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) กับเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด ซึ่งได้ระบุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) หรือเรียกโดยย่อว่า “กิจกรรม Big Rock” โดยกิจกรรมปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน มีกิจกรรม Big Rock รวมทั้งสิ้น 62 กิจกรรม และองค์ประกอบประการสุดท้าย คือ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักแต่ละกิจกรรม

Big Rock ซึ่งมีทั้งสิ้น 36 หน่วยงาน และ 2 คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบประเด็นปฏิรูปที่ 5 ด้านเศรษฐกิจ กิจกรรม Big Rock ที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง เป็นต้น

2) กิจกรรม Big Rock อาจเป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นใหม่ และ/หรือ ดึงจากกิจกรรมจากแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม โดยเน้นเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปสำหรับแก้ไขปัญหาเร่งด่วน มีความจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างแท้จริง และสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมได้ ไม่เป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน ทั้งนี้ กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ที่ไม่ได้ถูกนำมา กำหนดเป็นกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานรับผิดชอบนำไปดำเนินการเป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน

3) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก รับผิดชอบจัดทำแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยร่วมดำเนินการ ประสานงานร่วมกับ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานร่วมดำเนินการอย่างบูรณาการ และรายงานผลความ คืบหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมายของกิจกรรม

5.2 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

5.2.1 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

กำหนดโครงสร้างยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ (รายจ่ายชำระหนี้ ภาครัฐ ชดใช้เงินคงคลัง และชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย) โดย (1) นำเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ และเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนแม่บทมากำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ในแต่ละด้าน เพื่อแสดงให้เห็น เป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนในแต่ละระดับที่สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นรูปธรรม (2) นำประเด็นตาม แผนแม่บทเฉพาะกิจ แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) มากำหนดเป็น ประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้ยุทธศาสตร์แต่ละด้าน (3) นำเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนดังกล่าว มากำหนดไว้ภายใต้แต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และตัวชี้วัดที่สามารถติดตามผลได้ และ (4) นำแนวทาง/ประเด็นการพัฒนา ภายใต้แผนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มากำหนดเป็นนโยบายการจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นกรอบ แนวทางให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำโครงการรองรับประเด็นดังกล่าว และเสนอขอรับการ จัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565

5.2.2 โครงสร้างแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565²

สำนักงบประมาณได้จัดทำ “โครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์” เพื่อใช้ในการ เชื่อมโยงผลผลิต/โครงการของหน่วยรับงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบด้วย

5.2.2.1 โครงสร้างแผนงาน

1) แผนงาน หมายถึง แผนงานตาม “โครงสร้างงบประมาณตาม ยุทธศาสตร์” ที่สำนักงบประมาณจัดทำขึ้น สำหรับใช้ในการจัดสรรทรัพยากรที่มุ่งให้การดำเนินงาน ตามภารกิจของหน่วยรับงบประมาณบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ อันเป็น ผลสัมฤทธิ์ที่รัฐบาลต้องการให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติและประชาชน รวมทั้งใช้ “แผนงาน” ดังกล่าวเป็น

² คู่มือปฏิบัติการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

รายการขออนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณของแผ่นดินต่อรัฐสภาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือกำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปี **จำแนกออกเป็น**

(1) **แผนงานพื้นฐาน** หมายถึง แผนงานที่ดำเนินการตามภารกิจพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นปกติประจำตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยรับงบประมาณนั้น ๆ หากหยุดดำเนินการอาจก่อให้เกิดความเสียหายในการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ ซึ่งมีลักษณะงานและปริมาณงานที่ชัดเจนต่อเนื่อง เป็นการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการให้บริการที่ได้ดำเนินการมาเป็นประจำทุกปี โดยพิจารณาถึงขีดความสามารถในการใช้จ่ายและการก่อหนี้ผูกพันของหน่วยรับงบประมาณในปีงบประมาณที่ผ่านมา ทั้งนี้ แผนงานพื้นฐาน เป็นผลรวมของผลผลิต/โครงการ ของหน่วยรับงบประมาณ ที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนภารกิจพื้นฐาน โดยที่ไม่สามารถจำแนกได้ว่า ใช้จ่ายเพื่อเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อยใดได้โดยเฉพาะ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มีแผนงานพื้นฐาน รวม 6 แผนงานรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน

(2) **แผนงานยุทธศาสตร์** หมายถึง แผนงานที่ดำเนินการตามภารกิจยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายในเชิงนโยบาย หรืออาจเป็นภารกิจพื้นฐานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจ แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ที่ต้องการผลักดันหรือเห็นความสำคัญในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยควรจัดทำงานงบประมาณในลักษณะ Project based ที่แสดงค่าใช้จ่าย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และระยะเวลาสิ้นสุดที่ชัดเจน จำแนกเป็น

- **แผนงานยุทธศาสตร์** เป็นผลรวมของผลผลิต/โครงการของหน่วยรับงบประมาณ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนแม่บทเฉพาะกิจและแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติในระดับแผนย่อย ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มีแผนงานยุทธศาสตร์ รวม 35 แผนงาน รองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน

- **แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้าน...** เป็นผลรวมของผลผลิต/โครงการ ของหน่วยรับงบประมาณที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในเชิงนโยบาย แต่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทเฉพาะกิจ และแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติในระดับแผนย่อยโดยตรง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มีแผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้าน... รวม 6 แผนงาน รองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน

(3) **แผนงานบูรณาการ** หมายถึง แผนงานที่จัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำงานงบประมาณรายจ่ายบูรณาการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยมีหน่วยรับงบประมาณตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป ซึ่งไม่ได้อยู่ในกระทรวงเดียวกัน ร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการ ในแต่ละเป้าหมายของแผนงานบูรณาการให้เกิดความรวดเร็ว ประหยัด และลดความซ้ำซ้อน การจัดทำงานงบประมาณของแผนงานบูรณาการควรจัดทำในลักษณะ Project based โดยที่แผนงานบูรณาการ เป็นผลรวมของผลผลิต/โครงการ ของหน่วยรับงบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายภารกิจบูรณาการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจ และแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติในระดับแผนย่อย ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มีแผนงานบูรณาการ รวม 11 แผนงาน เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

(4) **แผนงานบุคลากรภาครัฐ** หมายถึง แผนงานที่แสดงรายจ่ายเพื่อการบริหารงานบุคลากรภาครัฐ ที่กำหนดไว้ในงบบุคลากร งบดำเนินงาน รวมทั้งงบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่นซึ่งเบิกจ่ายในลักษณะงบดังกล่าว **ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มีแผนงานบุคลากรภาครัฐ 1 แผนงาน** เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน

(5) **ค่าดำเนินการภาครัฐ** คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินการภาครัฐ **รวม 4 แผนงาน** ได้แก่แผนงานบริหารเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ แผนงานรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง และแผนงานเงินทุนสำรองจ่าย

5.2.2.2 โครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักงบประมาณได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้รวม “ผลผลิต/โครงการ” ของหน่วยรับงบประมาณที่ดำเนินการตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาต่าง ๆ รวมทั้งสามารถใช้ในการจำแนกงบประมาณเป็นประเภทต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 กำหนด ซึ่งในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 นี้ นอกเหนือจากการกำหนดโครงสร้างแผนงานแล้ว สำนักงบประมาณยังได้จัดทำกรอบ ดังนี้

1) **โครงสร้างความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติกับแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565** โดยนำประเด็นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแต่ละประเด็นมาเชื่อมโยงกับแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี และนำแผนแม่บทย่อยมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์บางแผนงานด้วย เช่น **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2** ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน **ประเด็นพัฒนา** การเกษตรสร้างมูลค่า เชื่อมโยงกับแผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โดยมี แนวทางย่อยในการดำเนินการ (นำแผนแม่บทย่อยมากำหนด) รวม 6 แนวทาง เช่น แนวทางย่อยเกษตรอัตลักษณ์ท้องถิ่น แนวทางย่อยเกษตรปลอดภัย และแนวทางย่อยเกษตรชีวภาพ เป็นต้น

2) **โครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565** เป็นการกำหนดโครงสร้างความเชื่อมโยงของแผนระดับต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนแม่บทเฉพาะกิจ) และค่าใช้จ่ายยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายพื้นฐาน และค่าใช้จ่ายบุคลากรด้าน... กับแผนงานและแนวทางย่อยตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เช่น **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3** ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย **ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ** การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) เชื่อมโยงกับแผนงาน **ยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต** (ประกอบด้วย 3 แนวทางย่อย ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงานและการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ) **ประเด็นแผนแม่บทที่ 10** การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เชื่อมโยงกับแผนงานยุทธศาสตร์ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เป็นต้น

5.2.2.3 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

หมายถึง ผลกระทบหรือผลลัพธ์ ที่ต้องการจะให้เกิดต่อประชาชนและประเทศ เป็นผลจากการดำเนินงานของรัฐ ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณระดับกระทรวง และหน่วยรับงบประมาณที่ไม่สังกัดกระทรวงหรือไม่ได้รับผิดชอบเป้าหมายการให้บริการกระทรวง ให้เชื่อมโยงเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตามยุทธศาสตร์

การจัดสรรงบประมาณฯ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คือ เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ) กับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง/หน่วยรับงบประมาณ **ในลักษณะหนึ่งต่อหลาย**

5.2.2.4 นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

หมายถึง กลยุทธ์หลักของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งนี้ **ในการเชื่อมโยงกิจกรรมกับนโยบายการจัดสรรงบประมาณ** (ชื่อย่อของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ที่กิจกรรมไปสนับสนุนอย่างชัดเจนเพียงแนวทางเดียว

6. ผลการการศึกษาวิเคราะห์ของคณะอนุกรรมการ

6.1 ผลการวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

6.1.1 การจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมได้รับการจัดสรรมากที่สุด จำนวน 777,749.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.7 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน 559,300.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.0 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 548,185.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.7 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

6.1.2 การจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท พบว่า แผนแม่บทการสร้าง ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ได้รับงบประมาณมากที่สุด จำนวน 366,981.7 ล้านบาท รองลงมา คือ แผนแม่บทการเสริมสร้างพลังสังคม จำนวน 321,983.3 ล้านบาท และแผนแม่บทการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ จำนวน 135,414.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.8, 10.4 และ 4.4 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามลำดับ

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มุ่งให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ จำนวน 4 ประเด็น การพัฒนา **จำนวนงบประมาณทั้งสิ้น 157,167.2 ล้านบาท** จำแนก ดังนี้

6.1.2.1 การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy) **จำนวน 13,308.1 ล้านบาท**

6.1.2.2 การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) **จำนวน 6,385.6 ล้านบาท**

6.1.2.3 การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital) ให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ **จำนวน 119,845.8 ล้านบาท**

6.1.2.4 การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูประเทศ (Enabling Factors) **จำนวน 17,627.7 ล้านบาท (รายละเอียดตามภาคผนวกที่ 3)**

6.1.3 การจัดสรรงบประมาณตามกลุ่มประเภทแผนงานต่าง ๆ ในระดับกระทรวง มีความชัดเจนขึ้น คือ จำแนกเป็นแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการ และแผนงานสนับสนุนยุทธศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีงบประมาณที่เชื่อมโยงกับแผนงานสนับสนุนยุทธศาสตร์อีกจำนวนกว่า 80,000 ล้านบาท (รายละเอียดตามภาคผนวกที่ 4)

6.2. ผลการวิเคราะห์ในประเด็นสำคัญตามขอบเขตของการศึกษา

6.2.1 การเชื่อมโยงแผนงาน ผลผลิต โครงการตามยุทธศาสตร์การจัตสรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนแม่บทเฉพาะกิจ

หน่วยรับงบประมาณส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น โดยนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการดำเนินงาน ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ สอดคล้องของแผนระดับต่าง ๆ ที่เป็นกรอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ กับยุทธศาสตร์การจัตสรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ทำให้สามารถระบุความเชื่อมโยงได้ถูกต้องมากกว่า ปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยเฉพาะแผนงานยุทธศาสตร์และแผนงานบูรณาการ แต่มีหน่วยรับงบประมาณ บางหน่วยงานที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข โดยการประสานหารือกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ข้อบกพร่องที่ตรวจพบส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

6.2.1.1 การเชื่อมโยงแผนงาน ผลผลิต โครงการตามยุทธศาสตร์การจัตสรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีหน่วยรับงบประมาณบางหน่วยงานเชื่อมโยงรายการงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนแม่บท หรือแผนแม่บทย่อย เนื่องจากความไม่สอดคล้องของแนวทางปฏิบัติในการจัดทำโครงการ ทำให้เกิดปัญหาในการพิจารณาตีความ ซึ่งในส่วนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดให้หน่วยงานสามารถระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บทอย่างน้อย 1 ประเด็น แต่ในส่วนของการทำงานงบประมาณกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณสามารถเชื่อมโยงแผนงานตามโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัตสรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ที่ระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e – Budgeting) เพียงหนึ่งแผนงานเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐานระดับผลผลิต/โครงการ ตามคู่มือปฏิบัติการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เป้าหมาย ผลลัพธ์ (ผลที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ ผลผลิตของโครงการ) ซึ่งมีทั้งผลลัพธ์และผลกระทบ (ผลที่ตามมาจากการดำเนินงานโครงการและการใช้ประโยชน์โครงการ) และทั้งที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายและไม่ใช้กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับโครงการ/กิจกรรม อื่น ๆ ซึ่งมีอยู่แล้ว โดยผลลัพธ์เชิงบวกและเชิงลบ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง และผลกระทบโครงการ เป็นต้น

6.2.1.2 หน่วยงานเจ้าภาพแผนงานบูรณาการที่รับผิดชอบชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติยังขาดการประสานงานที่เป็นระบบ การสร้างความรู้และความเข้าใจเนื้อหาของการปฏิบัติแก่ส่วนราชการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แผนความเชื่อมโยงที่หน่วยงานเจ้าภาพจัดทำขึ้นค่อนข้างซับซ้อน หลากหลายรูปแบบ ควรปรับปรุงให้มีมาตรฐานรูปแบบเดียวที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกมิติ

6.2.1.3 แนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทแต่ละแผนค่อนข้างกว้าง และมีการซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง (โดยเฉพาะแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม และแผนแม่บทพลังทางสังคม) ทำให้หน่วยงานสามารถเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการ ได้ในหลายแผนแม่บท จนเกิดปัญหาการพิจารณาตีความ และการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ส่วนใหญ่ต้องอาศัยผลสำเร็จจากการดำเนินการของหลายภาคส่วน จึงจะตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยได้ แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ ทำให้บรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนหรือในระดับหนึ่ง ไม่สามารถทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้

6.2.1.4 แผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ อาจจะมีจำนวนที่มากเกินไป รวมทั้งระยะเวลาของแผนที่มีอยู่ก็มีระยะเวลาไม่เท่ากัน จึงทำให้ยากต่อการเชื่อมโยงเป้าหมายและผลลัพธ์เกิดความสับสนและเป็นภาระต่อเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพัฒนาระดับพื้นที่ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งระดับท้องถิ่นด้วย

6.2.1.5 แผนงานบูรณาการและแผนงานยุทธศาสตร์ทั้งแผนงาน ได้ถูกกำหนดให้เชื่อมโยงกับแผนแม่บทหรือแผนแม่บทย่อย หรือแผนแม่บทเฉพาะกิจ โดยไม่มีกลไกการขับเคลื่อนที่เชื่อมโยงหรือบูรณาการระหว่างกัน เป็นเพียงแต่นำผลผลิต/โครงการ ตามโครงสร้างแผนงานมากำหนดความเชื่อมโยงไว้ได้แก่ แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว แผนบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก แผนงานยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ (การพัฒนาพื้นที่เมืองชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิเวศอย่างยั่งยืน) แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน) เป็นต้น ทั้งนี้ แผนงานดังกล่าวมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการดำเนินงานของแผนแตกต่างกับเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย รวมทั้งการดำเนินการของหน่วยงานเจ้าภาพที่แตกต่างกัน และบางหน่วยงานไม่ได้รับทราบการเชื่อมโยงในลักษณะดังกล่าว

6.2.1.6 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากทั้งแผนงาน กำหนดให้มีความเชื่อมโยงกับแผนแม่บทด้านเศรษฐกิจฐานราก แต่การกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการดำเนินงานยังมีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ขาดหน่วยงานสำคัญที่ควรเข้าร่วมบูรณาการ เช่น กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ และการดำเนินงานของธนาคารของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนกลุ่มรายได้น้อย เป็นต้น รวมทั้งเจ้าภาพที่รับผิดชอบแผนงานบูรณาการกับแผนแม่บทเป็นคนละหน่วยงาน

6.2.2 การขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจ และโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ 2565 ที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. 2565

การขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แม้ว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2563 เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 4 แนวทาง ได้แก่ การมองเป้าหมายร่วมกัน (หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) เพื่อวางมาตรการแก้ไขสถานการณ์และจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญร่วมกัน (หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) การจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการ (หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สศช. หน่วยงานเจ้าภาพระดับ จ.1 จ.2 และ จ.3 และสำนักงานงบประมาณ) และการจัดทำแผนปฏิบัติการ (หน่วยงานที่รับผิดชอบทุกหน่วยงาน) นอกจากนี้ยังได้อนุมัติห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (Value Chain Thailand) ตามเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้แผนแม่บททั้งหมด 140 เป้าหมาย เพื่อใช้ประกอบการดำเนินการต่อไป แต่อย่างไรก็ดี โครงการ/กิจกรรมดำเนินงานขับเคลื่อนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่หน่วยรับงบประมาณได้รับจัดสรรงบประมาณ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มแรกเป็นงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 571 โครงการ และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บท 23 ประเด็น ซึ่งจากการสอบทานพบว่า การทำงานยังคงเป็นเช่นเดิม กล่าวคือ เป็นไปในลักษณะแยกกันคิด แยกกันทำ การวางแผน การขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ยังขาดการมองเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทำให้การพัฒนาประเทศไม่เป็นในทิศทางเดียวกัน ประกอบด้วย

6.2.2.1 ระดับความเกี่ยวข้องของหน่วยรับงบประมาณ (หน่วยงานหลักหรือหน่วยงาน สนับสนุน) ที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย แผนแม่บท และแผนแม่บทเฉพาะกิจ

การแปลงเป้าหมายของแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้อง ร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนราชการและหน่วยงานจำเป็นต้องวิเคราะห์ภารกิจหรือกิจกรรมแยกตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ตั้งแต่ต้นน้ำ – กลางน้ำ - ปลายน้ำ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแยกแยะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (หน่วยงานหลักหรือหน่วยงานสนับสนุน) และภารกิจ/กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการได้อย่างชัดเจน เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ตัวอย่างเช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทประเด็น (03) การเกษตรและกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อย (0304) เกษตรแปรรูป โดยมีหน่วยร่วมดำเนินการตามกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำ (การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด - กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตร) - กลางน้ำ (การพัฒนา วัตถุดิบ/ผลิตผลทางการเกษตร-กระทรวงเกษตรฯ และการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ - กระทรวงอุตสาหกรรม/กระทรวงอุดมศึกษา/กระทรวงสาธารณสุข) และปลายน้ำ (การตลาดและส่งเสริมการขาย- กระทรวงพาณิชย์/กระทรวงดิจิทัลฯ) จากการศึกษาพบว่า หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเป็นหน่วยงานที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย เพียงแต่เชื่อมโยงคำของงบประมาณเข้าสู่แผนแม่บทประเด็นดังกล่าว ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาเกษตรแปรรูปเกิดการกระจายตัว มีความซ้ำซ้อนของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายมุ่งไปสู่เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานมากกว่าการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย ดังปรากฏตามรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2563 (ผลการประเมินต่ำกว่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ-สีแดง)

ปัญหาดังกล่าวนี้อาจพิจารณาในเบื้องต้นแล้ว มิใช่เกิดจากโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และพิจารณาตามขั้นตอนของการจัดทำโครงการสำคัญของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่เป็นโครงการ/กิจกรรมตามที่หน่วยรับงบประมาณนำเสนอเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้ มีอยู่มากพอสมควร เช่น แผนแม่บท (05) การท่องเที่ยว (เสนอคำของงบประมาณในแผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว) โดยเฉพาะเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (0506) การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (050601) นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น (ผลการประเมินในปี 2563 ต่ำกว่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ-สีแดง) เป็นต้น ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ยังคงมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น จึงควรพิจารณาทบทวนการกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (หน่วยงานหลัก/หน่วยงานสนับสนุน) และภารกิจ/กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการให้ชัดเจน เกิดการบูรณาการการทำงานเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ลดปัญหาความซ้ำซ้อน และการใช้จ่ายงบประมาณเกินความจำเป็น

6.2.2.2 การมองเป้าหมายร่วมกันในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

นอกจากการสอบทานระดับความเกี่ยวข้องของหน่วยรับงบประมาณ (หน่วยงานหลัก/หน่วยงานสนับสนุน) ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทแล้ว ยังได้พิจารณาถึงการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานเจ้าภาพหลักระดับต่าง ๆ ทั้ง 3 ระดับดังกล่าว และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ผ่านการมองเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (010202) ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น (ผ่านแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้) การขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทย่อย (0901) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (ผ่านแผนงานบูรณาการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก) และการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทย่อย (0803) การสร้างโอกาสการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (ผ่านแผนบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เปลี่ยนเป็นแผนงานยุทธศาสตร์)) เป็นต้น เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของการดำเนินการ พบว่าแผนแม่บทย่อยที่สามารถขับเคลื่อนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย (ผลการประเมินเป็นสีเขียวหรือมีผลการประเมินเป็นสีเหลืองแต่มีแนวโน้มที่จะบรรลุผลในปี พ.ศ. 2565) มักจะขับเคลื่อนและกำกับดูแลรับผิดชอบโดยคณะกรรมการระดับชาติ มีกฎหมายที่กำหนดให้ต้องจัดทำแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางและกลไกการพัฒนา กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (หน่วยงานหลัก/หน่วยงานสนับสนุน) รับผิดชอบดำเนินการในแต่ละประเด็นและเป้าหมายของการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังนั้น ในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วงการพัฒนาที่ 2 ช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2566 – 2570 หากพิจารณาเห็นว่าแผนแม่บทใดควรมีแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนก็เป็นการสมควรที่หน่วยงานเจ้าภาพแผนแม่บททั้ง 3 ระดับ (ประเด็นแผนแม่บท ประเด็นเป้าหมายแผนแม่บท และประเด็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางและกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และใช้เป็นกรอบในการกำหนดการปฏิบัติที่มีความชัดเจนในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2564 ต่อไป

6.2.2.3 การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย (Value Chain Thailand) ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยเพื่อนำไปสู่การจัดทำโครงการสำคัญ

จากผลการสอบทานข้อมูลเอกสารที่หน่วยรับงบประมาณนำเสนอ และคำชี้แจงเพิ่มเติมเมื่อมีการซักถาม พบว่า หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามโครงการ/กิจกรรม การพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ 23 ประเด็น ยังขาดการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ตามเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย 140 เป้าหมาย ทำให้ไม่สามารถแยกแยะภารกิจ/กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องตามองค์ประกอบและปัจจัยให้เห็นได้อย่างชัดเจน ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม ที่มีเป้าหมายการพัฒนาเช่นเดียวกัน แต่มีการระบุความเชื่อมโยงต่างแผนแม่บท และแผนแม่บทย่อย ตัวอย่างเช่น การดำเนินการตามโครงการผลิตแพทย์เพิ่มแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2561 – 2570 กรณีของมหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดการเชื่อมโยงโครงการและงบประมาณ แผนแม่บท (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนแม่บทย่อย (1104) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ในขณะที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำหนดการเชื่อมโยงโครงการไว้ที่แผนแม่บท (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี แผนแม่บทย่อย (1303) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี สอดคล้องกับโครงการผลิตแพทย์ชนบทเพิ่มเติม (เป็นส่วนหนึ่ง

ของโครงการผลิตแพทย์เพิ่มแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2561 – 2570) ของกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) ในฐานะเจ้าภาพประเด็นแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย เป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อย (1303) เป็นต้น

6.2.2.4 การจัดทำโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน

จากการสอบถาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ที่หน่วยงานนำเสนอ ส่วนใหญ่เป็นโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ในแต่ละเป้าหมายแผนแม่บทย่อยเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท 23 ประเด็น เป็นการจัดทำโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ตามหลักการและรูปแบบที่สำนักงานงบประมาณกำหนดไว้ในคู่มือปฏิบัติการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ที่มีกิจกรรมการดำเนินงานตามขั้นตอนที่แตกต่างและไม่สอดคล้องกัน หน่วยงานขาดการวิเคราะห์เป้าหมายแผนแม่บทย่อย และการนำข้อมูลห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย (140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย) มาใช้ประกอบการจัดทำโครงการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อมูลเชิงสถิติ ข้อมูลเชิงวิชาการ งานวิจัย และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์จัดทำโครงการบนหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship) และที่สำคัญหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนแม่บท เป้าหมายแผนแม่บทและเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย ยังขาดการมองเป้าหมายร่วมกัน เพื่อร่วมพิจารณากำหนดโครงการที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำ – กลางน้ำ - ปลายน้ำ สามารถนำส่งผลผลิตโดยรวมของโครงการที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์อันเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทย่อย จึงทำให้โครงการที่นำเสนอไว้ในเอกสารงบประมาณ เกิดลักษณะของต่างคนต่างทำ ซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง และขาดความเชื่อมโยงกับโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานอื่น ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการลงทุน เช่น กรณีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับอนุมัติจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา วงเงิน 226.7505 ล้านบาท โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางไกลผ่านดาวเทียม (โรงเรียนขนาดเล็ก) และเทคโนโลยีทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระบุความเชื่อมโยงกับแผนแม่บท (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม **แผนแม่บทย่อย (1702)** มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม เมื่อพิจารณาค่าเป้าหมาย (มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ) และตัวชี้วัด (ดัชนีระดับความยากจน) เมื่อสอบถามกับข้อมูลห่วงโซ่คุณค่าแล้ว โครงการดังกล่าวควรเป็นโครงการที่ขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อย (1201) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 **ห่วงโซ่คุณค่าองค์ประกอบ (V03)** รูปแบบและระบบการเรียนรู้ **ปัจจัย F0302** ดิจิทัลเพื่อการศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องทั้งการเชื่อมโยงโครงการกับแผนแม่บท อีกทั้งตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของโครงการที่ระบุไว้ในเอกสารงบประมาณไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย และประการสุดท้ายผลผลิตอาจจะไม่สามารถส่งผลกระทบต่อผลผลิตรวมที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยที่วางไว้ เป็นต้น

6.2.2.5 การกำหนดเป้าหมาย ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนแม่บทเฉพาะกิจ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ แบ่งการดำเนินการ ออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ การประเมินผลสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์การพัฒนาตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระดับเป้าหมายรวม และระดับเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน และการประเมินผลผ่านแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 23 ประเด็น ซึ่งสาระสำคัญของแผนแม่บท ประกอบด้วย เป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนแม่บท (37 เป้าหมาย) เป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนแม่บทย่อย (140 เป้าหมาย) และแนวทางการพัฒนา โดยมีการกำหนดค่าเป้าหมาย (ค่าของผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการจะบรรลุในเชิงปริมาณ) และตัวชี้วัด (สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของค่าเป้าหมาย) ที่ต้องการบรรลุตามห้วงการพัฒนา ห้วงละ 5 ปี จากการศึกษาพบว่า

1) การดำเนินการให้เกิดผลลัพธ์ที่บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนแม่บทย่อย และแผนแม่บท เป็นสิ่งท้าทายสำหรับหน่วยงานเจ้าของโครงการ เนื่องจากผลผลิตที่เกิดขึ้นจะต้องตอบสนอง ต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับต่าง ๆ แม้ว่าจะมีการกำหนดห้วงไข่คุณค่าในการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้ง 140 เป้าหมาย เพื่อให้หน่วยงานใช้พิจารณาความสอดคล้องเชื่อมโยงโครงการ/การดำเนินงาน เข้ากับปัจจัยสำคัญตามองค์ประกอบก็ตาม แต่ในแง่ของผลลัพธ์หน่วยรับงบประมาณ หลายหน่วยงาน เห็นว่า ยังไม่สามารถส่งผลลัพธ์ที่มีนัยสำคัญต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับชาติได้อย่างชัดเจน ซึ่งในหลายกรณีตัวชี้วัดมีลักษณะเป็นนามธรรม ยากแก่การประเมินผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายและตัวชี้วัดดังกล่าว

2) การกำหนดเป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดระดับโครงการของหน่วยรับงบประมาณ/หน่วยงาน ต้องตอบสนองต่อภารกิจตามปกติของหน่วยงาน (เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน) และภารกิจตามยุทธศาสตร์ (เป้าหมายของแผนแม่บทย่อยและแผนแม่บท) และเป้าหมายของแผนอื่น ๆ ที่ผูกพันการดำเนินการของหน่วยงานด้วยงบประมาณเดียวกัน กรณีบางหน่วยงาน พบว่ามีความไม่สอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย กับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บท และประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีการพิจารณาตีความ ยากแก่กำหนดความเชื่อมโยงเพื่อนำส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

3) หน่วยงานเจ้าภาพที่รับผิดชอบเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วม ที่ต้องการจะบรรลุร่วมกันในแต่ละปีงบประมาณ นอกจากนี้เป้าหมายและตัวชี้วัดในภาพรวมของแผนแม่บทย่อยและแผนแม่บท ยังไม่ได้กำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบ (Contributions) ของแต่ละส่วนราชการ/หน่วยงาน ที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักและหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการไว้อย่างชัดเจน ทำให้ไม่สามารถบ่งชี้ถึงความรับผิดชอบหรือความเกี่ยวข้องของหน่วยงาน

4) ตัวชี้วัดค่าเป้าหมายบางกรณีกำหนดขึ้นใหม่ โดยอ้างอิงกับมาตรฐานสากล ทั้งในส่วนของการจัดอันดับและค่าคะแนน หรือกรณีที่ตัวชี้วัดที่กำหนดไม่มีข้อมูลชัดเจน ต้องดำเนินการวิเคราะห์หาตัวชี้วัดหรือข้อมูลเชิงสถิติอื่น ๆ ที่สามารถสะท้อนสถานการณ์ของเป้าหมายให้ได้ใกล้เคียงที่สุด เพื่อหาตัวชี้วัดเทียบเคียงสำหรับเป้าหมายนั้น ๆ โดยต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลค่าฐาน (Baseline Data) ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินการ และยากแก่การขับเคลื่อนให้บรรลุตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ส่งผลทางลบต่อการติดตามประเมินผล เช่น แผนแม่บทย่อย (0804) การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ กำหนดค่าเป้าหมายของ**แผนแม่บทย่อย (080401)** อันดันนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น จะต้องอยู่ในอันดับที่ 15 ภายในปี พ.ศ. 2565 จากการจัดอันดับของ Global Entrepreneurship Index ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นว่า มีความท้าทายอยู่มาก แต่ความเป็นไปได้ที่ประสบผลสำเร็จค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเห็นว่านโยบายการส่งเสริม SMEs ในปัจจุบันยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ เป็นต้น

6.2.2.6 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR)

จากการศึกษาพบว่า ยังไม่สามารถสนับสนุนข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน (Real Time) ทำให้ไม่สามารถใช้ประกอบการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ/การดำเนินงาน ยกตัวอย่างเช่น การติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (รองรับแผนแม่บทเฉพาะกิจ 250 โครงการ และรองรับการพัฒนาการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายประเด็นแผนแม่บท 321 โครงการ) และโครงการ/การดำเนินงาน ภายใต้กิจกรรม Big Rock ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกระบวนการด้านงบประมาณ โดยเฉพาะขั้นตอนการเสนอคำขอของงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ ไม่สามารถสอบถามได้จากเอกสารงบประมาณ ประกอบกับการที่หน่วยรับงบประมาณให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยกับการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/การดำเนินงาน ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) จึงทำให้ขาดข้อมูลประกอบการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดสรรงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณที่เป็นหน่วยสนับสนุน/หน่วยร่วมดำเนินการ ตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ว่ามีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่อย่างไร รวมถึงการประเมินผลเบื้องต้นของการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อีกด้วย

6.2.2.7 การถ่ายทอดหรือสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนแผนแม่บท และแผนแม่บทเฉพาะกิจ

1) การบูรณาการการทำงานและประสานแผนการปฏิบัติในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติผ่านกระบวนการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณระหว่างหน่วยงานกลาง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงบประมาณ) ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น การจัดทำโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อรองรับแผนแม่บทเฉพาะกิจ และรองรับการพัฒนาประเทศที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท 23 ประเด็น มีระยะเวลาค่อนข้างจำกัด ทำให้หน่วยงานยังไม่เข้าใจหลักเกณฑ์และการร่วมบูรณาการกับหน่วยงานเจ้าภาพ (ระดับ จ.1 จ.2 และ จ.3) ของแผนแม่บทประเด็นอื่น ๆ ที่หน่วยงานเข้าไปร่วมดำเนินการในฐานะหน่วยงานสนับสนุน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการรับงบประมาณ นอกจากนี้ ยังไม่สอดคล้องกับกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณตามปฏิทินงบประมาณประจำปี ทำให้หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถเสนอคำขอของงบประมาณที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2) การถ่ายทอด การสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนแม่บทย่อย ยังมีข้อจำกัด ซึ่งอาจส่งผลต่อการผลักดันให้การขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนด โดยเฉพาะการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาตามแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยที่รับผิดชอบ การแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็น การวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย และการร่วมกันพิจารณาภารกิจงานในส่วนที่ตนเองจะต้องดำเนินการเพื่อนำไปสู่การวางแผนโครงการต่าง ๆ เพื่อตอบโจทย์เป้าหมายของแผนแม่บท เป็นต้น

3) การชี้แจงสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติยังมีค่อนข้างน้อย (เป็นส่วนหนึ่งของการชี้แจงประกอบการจัดทำ Workshop เรื่องใดเรื่องหนึ่ง) โดยเฉพาะคำอธิบายรายละเอียดของการกำหนดเป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดค่าเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยทั้ง 140 เป้าหมาย (เป็นเป้าหมายระดับต่ำสุดของการขับเคลื่อน) การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล การถ่ายทอดและนำเสนอค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการตามเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน ไปยังค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยและแผนแม่บท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกำหนดเชิงผลลัพธ์หรือเชิงผลสัมฤทธิ์ หรือผลกระทบเชิงบวกซึ่งเป็นผลรวมของค่าเป้าหมายของแผนแต่ละระดับ (หน่วยงานเจ้าภาพระดับ จ.1 จ.2 และ จ.3)

4) ในประเด็นของการจัดทำโครงการระหว่างสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณนั้น ยังมีความแตกต่างอยู่หลายประการ ตัวอย่างเช่น กรอบคิด แนวทาง หลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณา การกำหนดค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบการจัดทำโครงการ/แผนการดำเนินงาน ที่กำหนด บางครั้งก่อให้เกิดความสับสน ตัวอย่างเช่น การจัดทำข้อมูลพื้นฐานโครงการในส่วนของกำหนดค่าเป้าหมายของโครงการ (แผน/ผล) ซึ่งในส่วนของสำนักงบประมาณมุ่งเน้นความสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง แต่ในส่วนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล โดยใช้ข้อมูลห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย มาประกอบการจัดทำโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นต้น และในบางกรณี มีความซ้ำซ้อนกันด้วย จึงควรมีการปรับปรุงกระบวนการจัดทำโครงการ/แผนการดำเนินงาน ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณให้เป็นระบบเดียวกัน มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวข้องและการติดตามประเมินผลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานของหน่วยงาน

6.2.3 การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งจากการศึกษาพบว่า

6.2.3.1 ระดับความเกี่ยวข้องของหน่วยรับงบประมาณ (หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักหรือหน่วยร่วมดำเนินการ) ที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) มีการแบ่งมอบหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศสู่การบรรลุผลอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและติดตามในระดับนโยบาย ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนการ

ขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock และพิจารณาความเหมาะสมของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ในขณะที่หน่วยงานรับผิดชอบหลัก รับผิดชอบในการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการฯ และหน่วยร่วมดำเนินการ ประสานงานและบูรณาการการทำงานร่วมกัน และรายงานผลความคืบหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock ส่วนหน่วยงานร่วมดำเนินการ (ระบุไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock) รับผิดชอบปฏิรูปที่เกี่ยวข้องไปกำหนดโครงการ/การดำเนินงานที่สามารถสนับสนุนกิจกรรม Big Rock ร่วมกัน ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานภายใต้กิจกรรม Big Rock ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจากการสอบถามการนำเสนอข้อมูลของหน่วยรับงบประมาณกับแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ประเด็นต่าง ๆ แล้ว มีความถูกต้องสอดคล้องกัน รวมทั้งสามารถระบุหมายเลขรหัสประจำกิจกรรมปฏิรูป (BR) ได้อย่างถูกต้อง เช่น กรณีของกรมธนารักษ์ มีความเข้าใจในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ โดยไม่นำแผนงานโครงการเกี่ยวกับการประเมินทุนทรัพย์ ที่ดินรายแปลงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เป้าหมาย 16 ล้านแปลง ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 1 มกราคม 2565 มาดำเนินการในกิจกรรม Big Rock แต่เสนอขอตั้งงบประมาณเป็นแผนงานพื้นฐานเนื่องจากกรมธนารักษ์ เห็นว่า เป็นการดำเนินการที่เป็นภารกิจประจำของหน่วยงานปกติ และแม้จะกำหนดเป้าหมายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 1 มกราคม 2565 แต่กรมธนารักษ์ยังต้องดำเนินการสำรวจและประเมินราคาทุนทรัพย์ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศในทุก ๆ 2 ปี เพื่อประโยชน์ในเรื่องของฐานภาษีและอื่น ๆ ต่อไป เป็นต้น

6.2.3.2 ระดับการบรรลุเป้าหมายย่อย (Milestone) ตามที่หน่วยรับงบประมาณกำหนดไว้ การขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมประสบปัญหาความล่าช้าและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ที่นำมาปฏิรูปส่วนมากมีลักษณะเป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน โครงการและกิจกรรมมีจำนวนมาก และมีความซ้ำซ้อนระหว่างการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ **และที่สำคัญเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนขาดความชัดเจน** อย่างไรก็ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) นี้ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าว โดยเฉพาะเป้าหมายย่อยและการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น เป็นการพิจารณากำหนดร่วมกันของหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยร่วมดำเนินการ ซึ่งมีความชัดเจน เมื่อสอบถามข้อมูลที่หน่วยรับงบประมาณนำเสนอ กับแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock แล้ว ทุกโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน เกือบทั้งหมด หากมีการติดตามเร่งรัดการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาแล้ว คาดว่าจะแล้วเสร็จและเห็นผลลัพท์ได้ในปี พ.ศ. 2565

6.2.3.3 การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกระบวนการจัดสรรงบประมาณ

1) ความสอดคล้องของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ก็คือ การกำหนดความสอดคล้องระหว่างกิจกรรม Big Rock กับยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายแผนแม่บท ในการนี้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำเอกสารแสดงความเชื่อมโยงกิจกรรม Big Rock ในแต่ละกิจกรรมการปฏิรูปภายใต้ประเด็นการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ทั้ง 13 ด้าน กับยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายแผนแม่บท โดยครอบคลุมเป้าหมาย

(สิ่งที่ประชาชนจะได้รับ) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เช่น **ประเด็นปฏิรูปที่ 5** ด้านเศรษฐกิจ **กิจกรรมปฏิรูปที่ 3** การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก ในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย มีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก เชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน **แผนแม่บทที่ 3** ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ **เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (080101)** การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น **เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (080302)** ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น และ **แผนแม่บทที่ 23** การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม **เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (230301)** การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ไม่ปรากฏการเชื่อมโยงกิจกรรม Big Rock ในแต่ละประเด็นการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้านที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าวข้างต้นกับแผนงาน ผลผลิตและโครงการตามโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รวมทั้งไม่มีการระบุนายการงบประมาณ (โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน) ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่หน่วยรับงบประมาณ (หน่วยงานรับผิดชอบและหน่วยร่วมดำเนินการ) ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีไว้ในเอกสารงบประมาณเล่มขาวคาดแดงอย่างชัดเจน ทำให้ยากแก่การตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของการจัดสรรงบประมาณ

2) แหล่งที่มาของงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินการ

จากการตรวจสอบแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเกี่ยวกับแหล่งที่มาของงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนการดำเนินการ (จากเอกสารที่หน่วยรับงบประมาณนำเสนอ) พบว่า ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ที่กำหนดไว้ในกิจกรรม Big Rock ประกอบด้วยเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีทั้งที่เป็นเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และเงินนอกงบประมาณ บางรายการไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ หรือบางรายการโครงการ/กิจกรรม มีเป้าหมายย่อยและกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดภายในปี พ.ศ. 2564 (เดือนธันวาคม 2564) แต่มีการเสนอคำของบประมาณและได้รับจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จึงอาจทำให้พิจารณาได้ว่า เป้าหมายที่ต้องการบรรลุภายในปี พ.ศ. 2564 ไม่สามารถดำเนินการได้ จำเป็นต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2565 รวมถึงโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ดังกล่าว ผ่านการเห็นชอบจากหน่วยรับผิดชอบหลักและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านที่เกี่ยวข้องหรือไม่อย่างไร หากมีการจัดทำกิจกรรม Big Rock ในโอกาสต่อไปควรกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมให้มีความชัดเจนเพื่อลดภาระงานทางธุรการลง

6.2.3.4 การสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศ

โดยสรุปแล้ว หน่วยรับงบประมาณทั้งที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยร่วมดำเนินการ สามารถรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของกิจกรรม Big Rock และเข้าใจขั้นตอนและวิธีการไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายประเด็นการปฏิรูปประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม การรับรู้และความเข้าใจดังกล่าว แสดงให้เห็นชัดเจนจากการนำหมายเลขกิจกรรมปฏิรูป (BR) มาใช้ประกอบการจัดทำเอกสารชี้แจง ทำให้ง่ายต่อการสอบถาม อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่สมควรพิจารณาทบทวนการดำเนินกิจกรรมปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปฉบับเดิม ในลักษณะคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock ซึ่งเป็นกิจกรรมตามปกติและใช้เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (แผนงานพื้นฐาน)

ของหน่วยงานว่าสมควรที่จะให้มีการดำเนินการต่อไปหรือไม่ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและความสับสนในการนำโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ตามแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย มาเป็นกิจกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ซึ่งหน่วยรับงบประมาณบางหน่วย นำรายการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไว้ในแผนงาน (โดยเฉพาะแผนงานพื้นฐาน) ทั้งหมดหรือบางส่วน มาเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูป ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

6.2.4 การงบประมาณ

6.2.4.1 ความเชื่อมโยงของโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ กับแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

1) โครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์ที่สำนักงบประมาณจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการเชื่อมโยงผลผลิต/โครงการ ของหน่วยรับงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการ แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้าน... และแผนงานพื้นฐานที่กำหนดขึ้นตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เข้ากับประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน 23 แผนแม่บท และ 85 แผนแม่บทย่อย รวมทั้งได้นำแนวทาง/ประเด็นการพัฒนา ภายใต้แผนแม่บทย่อยมากำหนดเป็นแนวทางการจัดสรรงบประมาณและเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำโครงการรองรับแนวทาง/ประเด็นการพัฒนา ดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า แนวทาง/ประเด็นการพัฒนา ดังกล่าวนั้น มีการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในภาพกว้าง มีความทับซ้อน (Overlapping) และซ้ำซ้อนกัน (Duplication) พอสมควร บางครั้งก่อให้เกิดปัญหาการตีความเกี่ยวกับระดับการเข้าไปเกี่ยวข้องของหน่วยรับงบประมาณ นอกจากนี้การนำเป้าหมายและตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ระดับแผนแม่บท ซึ่งเป็นการกำหนดไว้ค่อนข้างกว้าง ไม่ชัดเจน ส่งผลต่อการวางแผนจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุเป้าหมาย ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2563 เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 4 แนวทาง ได้แก่ การมองเป้าหมายร่วมกัน การจัดทำโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 การจัดลำดับความสำคัญของโครงการสำคัญฯ และการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยที่การจัดทำโครงการสำคัญ/การดำเนินงาน/ภารกิจประจำ ที่จำเป็นของแต่ละเป้าหมายแผนแม่บทย่อยนั้น เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพระดับ จ.1 จ.2 และ จ.3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบนหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล ในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยตามห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยนั้น ซึ่งการจัดทำโครงการผ่านการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า จะทำให้สามารถระบุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลัก (จะต้องจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุน (อาจจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อย) โครงการที่จัดทำขึ้นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันตั้งแต่ต้นน้ำ - กลางน้ำ - ปลายน้ำ สามารถกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดในภาพรวมที่ต้องการบรรลุในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งแบ่งมอบค่าเป้าหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบตามสัดส่วนที่ตกลงกัน ซึ่งจะทำให้การเชื่อมโยงเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมาย/ผลลัพธ์ของโครงการ/แผนการดำเนินงาน (X) ไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) เป้าหมายของแผนแม่บท (Y2) และเป้าหมายระดับประเด็นยุทธศาสตร์ (Z) คือการเชื่อมโยงผ่านกระบวนการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการ แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานพื้นฐาน มีผลสำเร็จเป็นรูปธรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการ

ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นนี้ จำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการการจัดทำโครงการและโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยกำหนดให้มีการเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณเข้ากับแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยทั้ง 140 เป้าหมาย (ตามห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย) และเพื่อให้การดำเนินการเชื่อมโยงมีความเป็นมาตรฐานง่ายและลดภาระของหน่วยรับงบประมาณ **อำนวยการที่สระบุรีแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย** ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดไว้มาประยุกต์ใช้เพื่อการเชื่อมโยงและอ้างอิง แทนการใช้เลขลำดับที่สำนักงานงบประมาณกำหนด

6.2.4.2 กระบวนการจัดทำงบประมาณ

1) การจัดสรรงบประมาณตามโครงสร้างแผนงานที่สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ของหน่วยรับงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณในแผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้าน... มีความแตกต่างไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยที่การจัดสรรงบประมาณสำหรับภารกิจสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้าน... แม้ว่าการพิจารณาการเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยของปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา มีข้อเสนอแนะให้หน่วยรับงบประมาณทบทวนการจัดสรรงบประมาณตามผลผลิต/กิจกรรม/โครงการที่ไม่สามารถนำส่งผลลัพธ์ได้ โดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (กำหนดไว้ในรายการแผนแม่บทอื่น ๆ) ให้สอดคล้องกับการจำแนกแผนงานตามโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์ที่กล่าวข้างต้น และหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ แต่ยังมี**วงเงินงบประมาณจำนวนประมาณ 80,000 ล้านบาท** ที่ถูกกำหนดไว้ในแผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้าน... สาเหตุส่วนหนึ่งอาจมาจากมีการจำแนกภารกิจพื้นฐานและภารกิจยุทธศาสตร์ที่ไม่ชัดเจน และส่วนหนึ่งมาจากเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยที่ค่อนข้างกว้าง ไม่สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน ทำให้หน่วยงานไม่สามารถนำผลผลิต/โครงการ มาเชื่อมโยงกับแผนแม่บทได้ และในประเด็นของคำนิยามที่กำหนดให้ภารกิจยุทธศาสตร์**อาจเป็นภารกิจพื้นฐาน**ที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทเฉพาะกิจแผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายหลักและนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการผลักดันหรือเห็นความสำคัญในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยควรจัดทำงานงบประมาณในลักษณะ Project Based และได้**จำแนกภารกิจยุทธศาสตร์**ออกเป็นแผนงานยุทธศาสตร์และแผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้าน... คณะอนุกรรมการเห็นว่า **คำนิยามดังกล่าวมีความชัดเจนในตัวแล้ว** แต่ในทางปฏิบัติหน่วยรับงบประมาณบางหน่วยงานอาจยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน จึงมีการย้ายผลผลิต/โครงการ และวงเงินงบประมาณที่เคยกำหนดไว้ในแผนงานพื้นฐานเกือบทั้งหมดไปกำหนดไว้ในแผนงานยุทธศาสตร์/แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้าน... ทำให้รายการค่าใช้จ่ายไม่เป็นไปตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ และการจัดทำและจัดสรรงบประมาณไม่เป็นมาตรฐานเดียวกับหน่วยงานอื่น ตัวอย่างเช่น หน่วยงานระดับกรมบางหน่วยในสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่มีการดำเนินการในลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า ยังมีอีกหลายหน่วยงานนำงานตามภารกิจหน้าที่ประจำตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานและเป็นเป้าหมาย (หลัก) การให้บริการของหน่วยงาน ไปตั้งจ่ายในลักษณะโครงการเชิงยุทธศาสตร์ไว้ที่แผนงานยุทธศาสตร์ **อย่างไรก็ดี คณะอนุกรรมการเห็นว่า หากหน่วยรับงบประมาณพิจารณาเห็นว่า หน่วยงานมีงาน/กิจกรรมที่ดำเนินการตามภารกิจพื้นฐานบางงานมีความสำคัญและจำเป็นต้องการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยและแผนแม่บท อาจนำมาจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อน ย่อมสามารถกระทำได้ตาม**

คำจำกัดความที่กล่าวแล้วข้างต้น และสอดคล้องกับการระบุลักษณะของงบประมาณรายจ่ายที่ใช้ในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (แผนงานยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการ และแผนงานพื้นฐาน) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการจัดทำโครงการสำคัญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

2) การจัดทำแผนงานโครงการ

การจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ อาจแบ่งออกเป็น โครงการสำคัญที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการ (Missing Link) ที่ส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายทั้งในระดับแผนแม่บทย่อยและระดับประเด็นแผนแม่บท และโครงการอื่น ๆ ที่รองรับการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บท ซึ่งในส่วนของจัดทำโครงการสำคัญที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการนั้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอน แนวทาง และหลักเกณฑ์ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด แต่ในส่วนการจัดทำโครงการอื่น ๆ ที่รองรับการพัฒนาประเทศและเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนแม่บทนั้น ส่วนใหญ่แล้วดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงบประมาณกำหนด ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกัน ก่อให้เกิดความสับสน ความซ้ำซ้อนในการใช้ข้อมูล และเพิ่มภาระงานโดยไม่จำเป็น และหากเป็นโครงการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันด้วยแล้ว อาจส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยและแผนแม่บท ซึ่งจากการสอบถามข้อมูลโครงการที่หน่วยรับงบประมาณนำเสนอประกอบการพิจารณาแล้ว ปัญหาดังกล่าวมีอยู่จริง ทำให้ไม่สามารถมั่นใจได้ว่าโครงการ/การดำเนินงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับปัจจัยที่สำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยของแต่ละห้วงการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่ โดยเฉพาะหน่วยรับงบประมาณที่เป็นหน่วยสนับสนุนการขับเคลื่อน ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาหารือร่วมกันระหว่างสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงบประมาณ เพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดทำโครงการ/แผนการดำเนินงาน ที่ใช้ในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทให้มีความสอดคล้องและอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

3) การกำหนดเป้าหมาย ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

แม้ว่าตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดให้นำเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์มากำหนดไว้ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในแต่ละด้านเพื่อแสดงให้เห็นเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของแผนในแต่ละระดับที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องและเชื่อมโยงต่อเนื่องกันทั้งระบบ สามารถวัดประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ยังคงเป็นปัญหาสำคัญทั้งในส่วนของภาวะที่ประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณ และการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย แผนแม่บท และยุทธศาสตร์ชาติ ตัวอย่างเช่น

(1) ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด ผลสัมฤทธิ์ และ/หรือ เป้าหมายการให้บริการกระทรวง/หน่วยงาน ไม่สอดคล้องกับค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดในแผนแม่บทย่อย

(2) การกำหนดตัวชี้วัดและระบุค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณยังไม่ชัดเจน และไม่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

(3) ขาดการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) พร้อมค่าเป้าหมายที่ต้องแสดงถึงการบรรลุผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ กรณีที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับกรมที่อยู่ภายใต้กระทรวงเดียวกัน หรือต่างกระทรวงกัน และ

(4) ผลผลิต/ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานตามผลผลิต/โครงการของหน่วยงานระดับกรมมักจะมีการส่งต่อขึ้นไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการให้บริการกระทรวงมากกว่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย เป็นต้น **ตัวอย่างเช่น** แผนงานยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม กรมการค้าภายในเป็นหน่วยเกี่ยวข้อง (สนับสนุน) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศและมีบทบาทในการดูแลความเป็นธรรมทางการค้าเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งภารกิจของกรมการค้าภายในมีกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ในขณะที่เป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทจะมุ่งเน้นไปยังกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ซึ่งโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณอาจสอดคล้องกับประเด็นหรือแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บท แต่ผลผลิต/ผลลัพธ์ที่กำหนดไว้อาจไม่สะท้อนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนแม่บทโดยตรง ดังนั้นหน่วยรับงบประมาณและสำนักงบประมาณควรให้ความสำคัญกับการทบทวนผลสัมฤทธิ์ เป้าหมายการให้บริการกระทรวง/หน่วยงาน ผลผลิต/โครงการ กิจกรรมและตัวชี้วัดผลสำเร็จ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในวงจรงบประมาณที่กำหนดไว้ในปฏิทินงบประมาณช่วงการทบทวนและการวางแผน หรืออาจจะจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดประเมินผลผลิต/โครงการ การกำหนดตัวชี้วัดและระบุค่าเป้าหมายของผลผลิต/โครงการ การทบทวนและร่วมจัดทำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของหน่วยงานระดับกรม หรือตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยรับงบประมาณ ภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าที่เป็นกระบวนการการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้ง 140 เป้าหมาย

4) การบูรณาการแผนงานและการจัดสรรงบประมาณ

แม้ว่าจะมีการเชื่อมโยงนโยบายการจัดสรรงบประมาณกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ประเด็นแผนแม่บทย่อย แต่การทำงานยังเป็นลักษณะ “แยกกันคิด แยกกันทำ” หรือ “รวมกันคิด แต่แยกกันขอ” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ยังไม่ได้มองเป้าหมายการพัฒนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน กระบวนการจัดสรรงบประมาณยังขาดความเหมาะสมและไม่เป็นไปตามหลักการ ทำให้เกิดช่องว่างของการพัฒนาที่ไม่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย แผนแม่บท และยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ตัวอย่างเช่น

(1) งบประมาณที่ใช้สนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และแผนแม่บทในบางกรณีมีการจัดสรรกระจายอยู่ที่ 3 มิติงบประมาณ ทั้งมิติกระทรวง/หน่วยงาน (Function) มิติบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) มิติบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area) ดังนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานจึงต้องเกิดการบูรณาการเชิงพื้นที่ของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง มีการมองภาพเป้าหมายร่วมกัน สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งจากการศึกษา พบว่า การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ ในปัจจุบันมีการบูรณาการ ทั้งหน่วยงานส่วนกลาง จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น นอกเหนือจากการบูรณาการแผนงานและการทำงานร่วมกันแล้ว ยังจำเป็นต้องมีการบูรณาการด้านงบประมาณด้วย แต่ด้วยข้อจำกัดของกระบวนการงบประมาณจำแนกตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ มิติงบประมาณ และพันธกิจข้ามกันไม่ได้ (Crossover) จึงไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างชัดเจน แม้ว่าจะกำหนดวิธีการจัดหางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ แต่ก็แยกส่วนออกจากกัน จึงทำให้เกิดช่องว่างที่ไม่สามารถบูรณาการแผนงานร่วมกันได้ ตัวอย่างเช่น กรณีของการขอรับจัดสรรงบประมาณขยายเขตการให้บริการน้ำประปาที่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาต้นทุน หรือการพัฒนาต้นทุน โดยยังไม่มีแผนพัฒนาระบบประปาหรือในกรณีของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติจะรับทราบเฉพาะการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน

บูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นเจ้าภาพหลัก แต่ขาดข้อมูลการจัดสรรงบประมาณผ่านแผนงาน/โครงการในมิติหน่วยงานและมิติพื้นที่

(2) การจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการบางแผนงานเสมือนว่าเป็นการรวบรวมกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณในการดำเนินงานตามภารกิจอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานอยู่แล้ว นำมาเรียงร้อยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่เท่านั้น จึงปรากฏเป็นภาพว่าในทุกพื้นที่งบประมาณส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่กับกิจกรรม/โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแหล่งน้ำ ถนน สายทาง สาธารณูปการต่าง ๆ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งที่ในแต่ละพื้นที่มีแนวทางการพัฒนาและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ สภาพปัญหา และศักยภาพของพื้นที่ที่แตกต่างกัน

(3) การจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย แผนแม่บท และยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ยังขาดกลไกการประสานงานข้ามหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนหลายหน่วยงาน หากขาดแผนปฏิบัติการที่ระบุแนวทางการพัฒนา กลไกการดำเนินงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโครงการ/การดำเนินงานด้วยแล้ว จะทำให้เกิดการทำงานแบบต่างคนต่างทำ หรือแตกกระจาย ทับซ้อน หรือซ้ำซ้อน ทั้งในเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่หน่วยงานยังคงยึดติดกับความเป็นเจ้าของงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ (Function) มากกว่าการบูรณาการการทำงานเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

(4) การจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่ระดับภาคมีหลายช่องทาง เช่น กรณีพื้นที่ภาคใต้ชายแดน มีทั้งงบประมาณของส่วนราชการ งบประมาณตามแผนงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาดังจังหวัดชายแดนภาคใต้ แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยความเป็นพื้นที่พิเศษของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงถูกมองด้วยมิติที่หลากหลายจากภาครัฐทำให้มีการจัดสรรงบประมาณที่ซ้ำซ้อนกัน ขาดความเป็นเอกภาพ ยากต่อการควบคุมการใช้จ่ายและการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้ ยังคงเกิดขึ้นกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกที่มีการจัดสรรผ่านงบประมาณของส่วนราชการ งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนงานบูรณาการเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(5) การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดการดำเนินงาน เช่น กรณีการพัฒนาพื้นที่ภาคเหนือที่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาการเสื่อมโทรมของป่าไม้และปัญหาหมอกควัน แต่งบประมาณส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำและสถานีสูบน้ำ ขณะที่การจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับไฟป่าโดยตรงมีจำนวนค่อนข้างน้อยมาก (เงินอุดหนุนเครือข่ายราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า 15 เครือข่าย)

5) การปรับปรุงปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การจัดทำและอนุมัติโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ภายใต้กิจกรรม Big Rock มีระยะเวลาดำเนินการไม่สอดคล้องกับกรอบการจัดทำงบประมาณตามปฏิทินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนของปฏิทินงบประมาณมีระยะเวลากระชั้นชิด ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ส่งผลต่อการจัดทำข้อเสนอโครงการและกิจกรรมของหน่วยงานที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณ

ซึ่งในบางกรณีไม่สามารถส่งรายละเอียดและข้อเสนอได้ทันตามกำหนดระยะเวลา ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยพิจารณาถึงขั้นตอนการจัดทำแผน การอนุมัติโครงการสำคัญประจำปี (ถ้ามี) การทบทวนและปรับปรุงค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด ผลผลิต/โครงการ รวมถึงการจัดประชุมชี้แจงเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านกระบวนการจัดสรรงบประมาณที่สำนักงบประมาณ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอาจร่วมกันจัดให้มีขึ้นตามความจำเป็นด้วย

6) ความครอบคลุมของเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี

เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 นี้ นอกเหนือจากการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็นแล้ว ยังต้องมีการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทเฉพาะกิจ และกิจกรรม Big Rock ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แต่เนื่องจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (เอกสารवादาดแดง) ไม่ปรากฏข้อมูลงบประมาณที่เชื่อมโยงกับโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณภายใต้กิจกรรม Big Rock ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ส่วนโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามแผนแม่บทและแผนแม่บทเฉพาะกิจ มีการเชื่อมโยงข้อมูลเฉพาะในระดับแผนแม่บท ส่วนโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่รองรับการดำเนินการตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ และโครงการสำคัญรองรับการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท 23 ประเด็น รวม 571 โครงการนั้น แม้ว่าจะมีการระบุการเชื่อมโยงโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน กับแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยไว้แล้ว แต่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าโครงการภายใต้แผนต่าง ๆ ดังกล่าว ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งในแง่ของจำนวนโครงการและวงเงินงบประมาณของแต่ละโครงการได้ ทั้งนี้ เนื่องจากไม่ปรากฏการจำแนกโครงการฯ ออกให้เห็นอย่างเด่นชัด ทำให้ยากแก่การตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ทั้งนี้ ข้อมูลรายการงบประมาณที่คณะอนุกรรมการใช้ตรวจสอบเป็นข้อมูลที่สำนักงบประมาณจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ กับข้อมูลที่หน่วยรับงบประมาณนำเสนอตามแบบรายงานที่คณะอนุกรรมการกำหนด ซึ่งรายการงบประมาณตามแผนงาน/โครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การเรียกชื่อโครงการฯ แตกต่างไปจากที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้ นำโครงการฯ ที่ได้รับอนุมัติฯ ไปรวมไว้ภายใต้ผลผลิต/โครงการ ที่กำหนดไว้เดิม ไม่แยกให้เห็นเด่นชัด ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการเปิดเผยและความครอบคลุมของรายการงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทำได้โดยง่าย และไม่เป็นภาระงานของหน่วยรับงบประมาณ จึงควรมีการจัดทำเอกสารแสดงความเชื่อมโยงของโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ในลักษณะนี้ไว้เป็นการเฉพาะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร/วุฒิสภาต่อไป

7) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการงบประมาณ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำงบประมาณปัจจุบัน ใช้ระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting) ระบบฐานข้อมูล/ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ (BB EvMIS) และระบบแผนที่การจัดการงบประมาณ (e-BGIS) ซึ่งเป็นระบบที่มีการพัฒนามานานพอสมควร แม้ว่าจะได้มีการปรับปรุงพัฒนาระบบให้รองรับกระบวนการจัดการงบประมาณสมัยใหม่ แต่ด้วยขีดจำกัดของอุปกรณ์และโปรแกรม อาจจะไม่สามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยความต้องการในขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ผ่านกระบวนการด้านงบประมาณที่มีมิติของความหลากหลาย และซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญคือ ความจำเป็นในการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบการจัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ที่มีมากขึ้น รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานผ่านการใช้จ่ายงบประมาณในหัวระยะเวลาต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้จากการที่ระบบไม่สามารถเชื่อมโยงผลผลิต/โครงการ กับเป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย และแผนแม่บท ได้มากกว่า 1 แผนแม่บท และแผนแม่บทย่อย ที่แตกต่างกัน

8) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการขับเคลื่อนแผนแม่บท แผนแม่บทเฉพาะกิจ และแผนการปฏิรูปประเทศผ่านกระบวนการจัดทำงบประมาณ

(1) การถ่ายทอดเป้าหมายหรือกระบวนการขับเคลื่อนแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทเฉพาะกิจ ยังขาดการประสานงานระหว่างสำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ และสำนักงาน ป.ย.ป. เนื่องจากหน่วยงานเสนอโครงการ ตามแนวทางของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยการพิจารณาเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรี แต่ในขั้นการพิจารณาของสำนักงานงบประมาณยังมีการจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับ โครงการดังกล่าว จึงอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทเฉพาะกิจ

(2) ในการดำเนินการถ่ายทอดหรือสร้างการรับรู้ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ในกรณีของหน่วยงานที่มีทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกระจายอยู่ทั่วประเทศ การสร้างการรับรู้ มีข้อจำกัด ปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันคือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่ได้รับรู้อย่างทั่วถึง ส่วนการรับรู้ของผู้บริหารระดับผู้อำนวยการกองสามารถกระทำได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้การปรับเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง ของหัวหน้าหน่วยงานระดับกองและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามวาระการโยกย้ายประจำปี นับว่าเป็นปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการทำงาน เนื่องจากผู้ที่เข้ารับตำแหน่งแทน ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างการรับรู้หรือเรียนรู้ จึงเป็นปัญหาต่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติผ่านกระบวนการด้านงบประมาณ

9) ผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564

การนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานส่วนใหญ่ยังเป็นการนำเสนอ ในลักษณะของการนำเสนอผลลัพธ์ (Output) ที่ได้จากการใช้จ่ายงบประมาณจากแผนงาน/โครงการ ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณเท่านั้น ยังขาดการวิเคราะห์หรือประเมินผลสัมฤทธิ์ (Outcome) จากการได้รับงบประมาณไปแล้วตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564 ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างไรต่อการนำส่งค่าเป้าหมายไปยังแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน ตามที่หน่วยงานมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงหรือรับผิดชอบตามหน้าที่และอำนาจ

7. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

7.1 ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อถ่ายทอดสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี การติดตามและประเมินผล และประเด็นสำคัญอื่น ๆ เช่น การจัดทำแผนระดับที่ 3 การจัดทำโครงการและกิจกรรมการดำเนินงาน การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานปรมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ป.ย.ป. เป็นเจ้าภาพร่วม ทั้งนี้ การจัดประชุมดังกล่าว ควรดำเนินการก่อนที่จะมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยพิจารณาช่วงเวลาที่เหมาะสม และควรกำหนดระยะเวลาไว้ในปฏิทินงบประมาณให้ชัดเจน

7.2 ควรให้ส่วนราชการ/หน่วยรับงบประมาณ นำกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2563 มาปรับใช้ในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย

7.3 ควรให้หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บท (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนแม่บท (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (จ.3) ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการแปลงเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติ และแสดงให้เห็นการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละปี และห้วงระยะเวลา 5 ปี

7.4 การจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติควรอยู่บนหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล รวมทั้งต้องมีการวิเคราะห์เป้าหมายของแผนแม่บทย่อยและห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย และข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

7.5 หน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าภาพหลักและหน่วยงานเจ้าภาพรองที่รับผิดชอบเป้าหมายของแผนแต่ละระดับ ควรจัดทำกรอบแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการ และงบประมาณในลักษณะบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการพัฒนาและรายละเอียดข้อมูลของเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ของแผนงานบูรณาการด้วย

7.6 ควรมีการทบทวนการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัด ตัวแปร ค่าฐานตั้งต้น การประเมินและวิธีการคำนวณภายใต้แผนงานและโครงการเพื่อเป็นค่าฐานในการแปลงค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับผลผลิตและผลลัพธ์ของแผนระดับที่ 3 ไปสู่ผลกระทบของแผนระดับที่ 2 (แผนแม่บท) และแผนระดับที่ 1 (ยุทธศาสตร์ชาติ) โดยกำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในแต่ละปีตลอดห้วงระยะเวลาของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติปี 2566 – 2570 โดยคำนึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงด้วย

7.7 ควรทบทวนการดำเนินกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ซึ่งเป็นกิจกรรมตามปกติในลักษณะคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ว่าควรจะมีการดำเนินต่อไปหรือไม่

7.8 ควรพิจารณาทบทวนผลผลิต/โครงการ กิจกรรม ตามภารกิจยุทธศาสตร์ที่หน่วยรับงบประมาณได้รับจัดสรรงบประมาณไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ไปเป็นภารกิจพื้นฐานตามเดิม เนื่องจากเป็นภารกิจพื้นฐานที่หน่วยงานต้องดำเนินการหรือจัดให้มีขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หากหยุดดำเนินการอาจก่อให้เกิดความเสียหายในการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ มีลักษณะเป็นงาน

ประจำของหน่วยรับงบประมาณนั้น ซึ่งต้องดำเนินการตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายจัดตั้งหน่วยงานนั้น ๆ กำหนด งบประมาณที่ใช้อาจประกอบด้วยงบรายจ่ายต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้องใช้ในการดำเนินงานภารกิจพื้นฐานนั้น ๆ ณ ระดับการดำเนินงานปัจจุบัน รวมทั้งผลผลิต/โครงการ กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย แผนแม่บท และแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยรับงบประมาณอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน การใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ และการประมวลผลข้อมูลและจัดทำแบบรายงานต่าง ๆ มีความถูกต้อง

7.9 ทบทวนและปรับปรุงการจัดทำโครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณให้มีการเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยใช้ชื่อและรหัสหมายเลขของแผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และกิจกรรมการปฏิรูปที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดความสับสน ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบ และสามารถนำไปใช้จัดทำข้อมูล หรือนำไปต่อยอดปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน/หน่วยรับงบประมาณ สำหรับการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการ กับค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มากกว่า 1 แผนแม่บทนั้น อาจจัดทำโครงสร้างข้อมูล ที่แสดงความสัมพันธ์ไว้ในอีกมิติหนึ่งที่สามารถตอบเป้าหมายตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้านได้ครบถ้วน

7.10 เร่งรัดการเชื่อมโยงระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เข้ากับระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting) ของสำนักงบประมาณ และระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ของกรมบัญชีกลาง เพื่อใช้ในการเร่งรัด ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ/การดำเนินงาน และผลของการใช้จ่ายงบประมาณ

7.11 ควรพิจารณาจัดทำเอกสารแสดงข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับอ้างอิงประกอบการพิจารณา/ศึกษาพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

ภาคผนวกที่ 1
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

คำสั่ง

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

วุฒิสภา

ที่ ๑/๒๕๖๔

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณ
กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อพิจารณาศึกษางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้น

ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ได้มีการหารือและมีมติเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของหน่วยรับงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยภายใต้แผนแม่บท และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) รวมทั้งข้อเสนอของหน่วยรับงบประมาณในการปรับวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ (New normal) ดังนั้น อาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๙ คณะกรรมการวิสามัญ จึงมีคำสั่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยคณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ธงชัย สารสุข	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาวจิราภรณ์ ตันติวงศ์	อนุกรรมการ
๕. พลเอก ชัยวัฒน์ จำรัส	อนุกรรมการ
๖. พลโท วิบูล ชัยนกิจ	อนุกรรมการ

๗. นายสมชัย...

๗. นายสมชัย รอดเรือง	อนุกรรมการ
๘. นาวาอากาศตรี ประจักษ์ สัจจโสภณ	อนุกรรมการ
๙. นางพุทธิมา ตระการวินิช	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวสรยา ยศยิ่งยง	อนุกรรมการ
๑๑. นายสุรียา อุ่นคำ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. เรือเอกหญิง พิชญ์สินี สารธิมา	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการวิสามัญมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของหน่วยรับงบประมาณ ที่เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนย่อยภายใต้แผนแม่บท
๒. พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของหน่วยรับงบประมาณ ที่เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
๓. ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ของหน่วยรับงบประมาณ
๔. พิจารณาข้อเสนอของหน่วยรับงบประมาณในแนวทางการปรับวิธีการปฏิบัติงาน รูปแบบใหม่ (New Normal) ที่เป็นรูปธรรม ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)
๕. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการวิสามัญมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
วุฒิสภา

(135)

ภาคผนวกที่ 2

Link เอกสารของหน่วยงานตามแบบฟอร์มการนำเสนอข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการ และข้อมูล
ความเชื่อมโยงตามโครงสร้างงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ

https://drive.google.com/drive/folders/๑Dm๙OVZM_Y-YFZW๙๙c๔๖๘xtiE๘BPhS๘su?usp=sharing

และ QR CODE

ภาคผนวกที่ 3

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19
พ.ศ. 2564 – 2565

หน่วย : ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ชาติ/แผนแม่บท/แผนแม่บทย่อย	แผนแม่บท	แผนแม่บทเฉพาะกิจ					รวมทั้งสิ้น
		L	F	H	E	รวม	
	1,048,505.1	13,308.1	6,385.6	119,845.8	17,627.7	157,167.2	1,205,672.3
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง	139,703.5	-	-	-	-	-	139,703.5
1 ความมั่นคง	135,414.2	-	-	-	-	-	135,414.2
1.1 การรักษาความสงบภายในประเทศ	27,828.9	-	-	-	-	-	27,828.9
1.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	44,350.7	-	-	-	-	-	44,350.7
1.3 การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	62,974.2	-	-	-	-	-	62,974.2
1.4 การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาคีรัฐ และมีใช้ภาคีรัฐ	-	-	-	-	-	-	-
1.5 การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม	260.4	-	-	-	-	-	260.4
2 การต่างประเทศ	4,289.3	-	-	-	-	-	4,289.3
2.1 ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ	549.9	-	-	-	-	-	549.9
2.2 ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	1,316.7	-	-	-	-	-	1,316.7
2.3 การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ	522.1	-	-	-	-	-	522.1
2.4 การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก	32.9	-	-	-	-	-	32.9
2.5 การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ	1,867.7	-	-	-	-	-	1,867.7
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	179,662.9	734.4	6,385.6	-	15,035.9	22,155.9	201,818.8
3 การเกษตร	45,677.7	-	935.8	-	-	935.8	46,613.5
3.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	33.4	-	-	-	-	-	33.4
3.2 เกษตรปลอดภัย	1,531.5	-	-	-	-	-	1,531.5
3.3 เกษตรชีวภาพ	50.6	-	-	-	-	-	50.6
3.4 เกษตรแปรรูป	142.6	-	-	-	-	-	142.6
3.5 เกษตรอัจฉริยะ	152.6	-	-	-	-	-	152.6
3.6 การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	43,767.0	-	-	-	-	-	43,767.0
4 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	-	-	875.6	-	-	875.6	875.6
4.1 อุตสาหกรรมชีวภาพ	-	-	-	-	-	-	-
4.2 อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร	-	-	-	-	-	-	-
4.3 อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์	-	-	-	-	-	-	-
4.4 อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม	-	-	-	-	-	-	-
4.5 อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ	-	-	-	-	-	-	-
4.6 การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	-	-	-	-	-	-	-
5 การท่องเที่ยว	79.6	-	4,574.2	-	-	4,574.2	4,653.8
5.1 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-
5.2 การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	-	-	-	-	-	-	-
5.3 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย	-	-	-	-	-	-	-
5.4 การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ	-	-	2,294.7	-	-	2,294.7	2,294.7
5.5 การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค	-	-	455.9	-	-	455.9	455.9
5.6 การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว	79.6	-	1,823.6	-	-	1,823.6	1,903.2
6 พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ	6,824.9	1.5	-	-	-	1.5	6,826.4
6.1 การพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะ	6,806.2	1.5	-	-	-	1.5	6,807.7
6.2 การพัฒนาพื้นที่เมือง ชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโน้ตอย่างยั่งยืน	18.7	-	-	-	-	-	18.7
7 โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	112,437.9	-	-	-	843.2	843.2	113,281.1
ไม่ระบุ	-	-	-	-	843.2	843.2	843.2
7.1 โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	110,189.7	-	-	-	-	-	110,189.7
7.2 โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน	1,142.3	-	-	-	-	-	1,142.3
7.3 โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล	1,105.9	-	-	-	-	-	1,105.9

ยุทธศาสตร์ชาติ/แผนแม่บท/แผนแม่บทย่อย	แผนแม่บท	แผนแม่บทเฉพาะกิจ					รวม	รวมทั้งสิ้น
		L	F	H	E			
8 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	1,194.8	732.9	-	-	-	732.9	1,927.7	
8.1 การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ	287.9					-	287.9	
8.2 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน	7.2					-	7.2	
8.3 การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด	747.6					-	747.6	
8.4 การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนิน ธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	152.1					-	152.1	
9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ	12,958.0	-	-	-	-	-	12,958.0	
9.2 การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้	12,275.4					-	12,275.4	
9.3 การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน	2.7					-	2.7	
9.1 การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	679.9					-	679.9	
23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	490.0	-	-	-	14,192.7	14,192.7	14,682.7	
ไม่ระบุ					14,192.7	14,192.7	14,192.7	
23.1 การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้าน เศรษฐกิจ	43.4					-	43.4	
23.2 การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้านสังคม	-					-	-	
23.3 การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้าน สิ่งแวดล้อม	-					-	-	
23.4 การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้านองค์ ความรู้พื้นฐาน	399.7					-	399.7	
23.5 บัณฑิตสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม	46.9					-	46.9	
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	73,960.2	503.1	-	575.5	-	1,078.6	75,038.8	
10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	1,793.2	-	-	-	-	-	1,793.2	
10.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการ เป็นพลเมืองที่ดี	1,551.5					-	1,551.5	
10.2 การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึง ประสงค์จากภาคธุรกิจ	0.4					-	0.4	
10.3 การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการ ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนใน สังคม	241.3					-	241.3	
11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	5,231.6	503.1	-	408.9	-	912.0	6,143.6	
11.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	89.9					-	89.9	
11.2 การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ จนถึงปฐมวัย	110.6					-	110.6	
11.3 การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น	4,696.3					-	4,696.3	
11.4 การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัย แรงงาน	272.2					-	272.2	
11.5 การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ	62.6					-	62.6	
12 การพัฒนาการเรียนรู้	13,134.7	-	-	117.6	-	117.6	13,252.3	
12.1 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	9,375.7					-	9,375.7	
12.2 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่ หลากหลาย	3,759.0					-	3,759.0	
13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี	52,016.6	-	-	49.0	-	49.0	52,065.6	
13.1 การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการ ป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคาม สุขภาพ	665.9					-	665.9	
13.2 การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี	12,646.9					-	12,646.9	
13.3 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย สนับสนุนการสร้างสุขภาพที่ดี	23,907.9					-	23,907.9	
13.4 การกระจายบริการสาธารณสุขอย่าง ทั่วถึงและมีคุณภาพ	14,195.9					-	14,195.9	
13.5 การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและ ปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	600.0					-	600.0	

ยุทธศาสตร์ชาติ/แผนแม่บท/แผนแม่บทย่อย	แผนแม่บท	แผนแม่บทเฉพาะกิจ					รวมทั้งสิ้น
		L	F	H	E	รวม	
14 ศักยภาพการกีฬา	1,784.1	-	-	-	-	-	1,784.1
14.1 การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬา ขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ	448.0						448.0
14.2 การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับ อาชีพ	906.1						906.1
14.3 การพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาและ นันทนาการ	430.0						430.0
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอ ภาคทางสังคม	559,266.5	12,070.6	-	119,270.3	-	131,340.9	690,607.4
15 พลังทางสังคม	309,929.8	12,053.5				12,053.5	321,983.3
15.1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม	309,306.0	12,053.5				12,053.5	321,359.5
15.2 การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก	623.8	-				-	623.8
16 เศรษฐกิจฐานราก	1,625.2	17.1	-	-	-	17.1	1,642.3
16.1 การยกระดับศักยภาพการเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจ	375.5	17.1				17.1	392.6
16.2 การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	1,249.7						1,249.7
17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	247,711.5	-	-	119,270.3	-	119,270.3	366,981.8
17.1 การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและ หลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และ สุขภาพ	244,473.9			119,270.3		119,270.3	363,744.2
17.2 มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อ แก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม	3,237.6						3,237.6
ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	69,192.4	-	-	-	-	-	69,192.4
18 การเติบโตอย่างยั่งยืน	5,940.9	-	-	-	-	-	5,940.9
18.1 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคม เศรษฐกิจสีเขียว	4,037.5						4,037.5
18.2 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคม เศรษฐกิจภาคทะเล	486.3						486.3
18.3 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคม ที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	1,064.1						1,064.1
18.4 การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม และสารเคมี ในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	279.8						279.8
18.5 การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนด อนาคตประเทศ	73.2						73.2
19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	63,251.5	-	-	-	-	-	63,251.5
19.1 การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้ง ระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของ ประเทศ	21,889.7						21,889.7
19.2 การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการ ใช้น้ำอย่างประหยัดรู้คุณค่าและสร้าง มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับ ระดับสากล	37,002.1						37,002.1
19.3 การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และ แหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	4,359.7						4,359.7
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ	26,719.6	-	-	-	2,591.8	2,591.8	29,311.4
20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	23,209.9	-	-	-	2,584.1	2,584.1	25,794.0
20.1 การพัฒนาบริการประชาชน	7,076.0				10.0	10.0	7,086.0
20.2 การบริหารจัดการการเงินการคลัง	3,485.1						3,485.1
20.3 การปรับสมดุลภาครัฐ	18.3						18.3
20.4 การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ	12,630.5				2,574.1	2,574.1	15,204.6
20.5 การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ	-						-
21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	487.3	-	-	-	-	-	487.3
21.1 การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	357.7						357.7
21.2 การปราบปรามการทุจริต	129.6						129.6
22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	3,022.4	-	-	-	7.7	7.7	3,030.1
22.1 การพัฒนากฎหมาย	53.8				7.7	7.7	61.5
22.2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรม	2,968.6						2,968.6

หมายเหตุ : แผนแม่บทเฉพาะกิจ 4 ประเด็นการพัฒนา ที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ (Priority Focus Areas) ตามสัญลักษณ์ตัวอักษร ดังนี้

- L = Local Economy : การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก
F = Future Growth : การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโต อย่างยั่งยืนในระยะยาว
H = Human Capital : การพัฒนาคุณภาพและคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital) ให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
E = Enabling Factors : การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูประเทศ

ภาคผนวกที่ 4

งบประมาณจำแนกตามแผนงานต่าง ๆ และงบประมาณตามแผนงานสนับสนุนยุทธศาสตร์

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบงบประมาณตามแผนงานต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับ 2565

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ แผนงาน	ร่าง พ.ร.บ. ปี 2564		ร่าง พ.ร.บ. ปี 2565		เพิ่ม/ลด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. แผนงานบุคลากร	776,888	23.5	770,160	24.8	-6,728	-0.9
2. แผนงานพื้นฐาน	658,352	20.0	629,094	20.3	-29,258	-4.4
3. แผนงานยุทธศาสตร์	1,173,602	35.6	1,079,862	34.8	-93,740	-8.0
- แผนงานยุทธศาสตร์	995,572	30.2	997,365	32.2	1,793	0.2
- แผนงานสนับสนุนยุทธศาสตร์	178,030	5.4	82,497	2.7	-95,533	-53.7
4. แผนงานบูรณาการ	257,878	7.8	208,177	6.7	-49,701	-19.3
5. ค่าดำเนินการภาครัฐ	433,280	13.1	412,707	13.3	-20,573	-4.7
รวมทั้งสิ้น	3,300,000	100.0	3,100,000	100.0	-200,000	-6.1

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบงบประมาณตามแผนงานสนับสนุนยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับ 2565

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ แผนงานสนับสนุนยุทธศาสตร์	ปี 2564	ปี 2565	เพิ่ม/ลด	
			จำนวน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ 1	1,579	332	-1,247	-79.0
ยุทธศาสตร์ที่ 2	73,338	21,369	-51,969	-70.9
ยุทธศาสตร์ที่ 3	31,945	4,796	-27,149	-85.0
ยุทธศาสตร์ที่ 4	52,313	32,098	-20,215	-38.6
ยุทธศาสตร์ที่ 5	13,354	21,947	8,594	64.4
ยุทธศาสตร์ที่ 6	5,502	1,954	-3,547	-64.5
รวม	178,030	82,497	-95,533	-53.7

สรุปผลการดำเนินงาน

การพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ของ

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา

คณะกรรมการการวิสามัญได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษา

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

จำนวน 39 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 8 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 3 วันพฤหัสบดีที่ 17 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 5 วันจันทร์ที่ 21 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 7 วันศุกร์ที่ 25 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 9 วันอังคารที่ 6 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 11 วันพฤหัสบดีที่ 8 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 13 วันจันทร์ที่ 12 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 15 วันพุธที่ 14 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 17 วันศุกร์ที่ 16 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 19 วันพุธที่ 21 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 21 วันศุกร์ที่ 23 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 23 วันพฤหัสบดีที่ 29 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 25 วันจันทร์ที่ 2 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 27 วันพุธที่ 4 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 29 วันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 31 วันอังคารที่ 10 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 33 วันศุกร์ที่ 13 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 35 วันอังคารที่ 17 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 37 วันศุกร์ที่ 20 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 39 วันพฤหัสบดีที่ 26 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 2 วันพุธที่ 16 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 4 วันศุกร์ที่ 18 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 6 วันพฤหัสบดีที่ 24 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 8 วันจันทร์ที่ 28 มิถุนายน 2564

ครั้งที่ 10 วันพุธที่ 7 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 12 วันศุกร์ที่ 9 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 14 วันอังคารที่ 13 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 16 วันพฤหัสบดีที่ 15 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 18 วันจันทร์ที่ 19 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 20 วันพฤหัสบดีที่ 22 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 22 วันอังคารที่ 27 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 24 วันศุกร์ที่ 30 กรกฎาคม 2564

ครั้งที่ 26 วันอังคารที่ 3 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 28 วันพฤหัสบดีที่ 5 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 30 วันจันทร์ที่ 9 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 32 วันพุธที่ 11 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 34 วันจันทร์ที่ 16 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 36 วันพฤหัสบดีที่ 19 สิงหาคม 2564

ครั้งที่ 38 วันจันทร์ที่ 23 สิงหาคม 2564

คณะผู้รับผิดชอบ

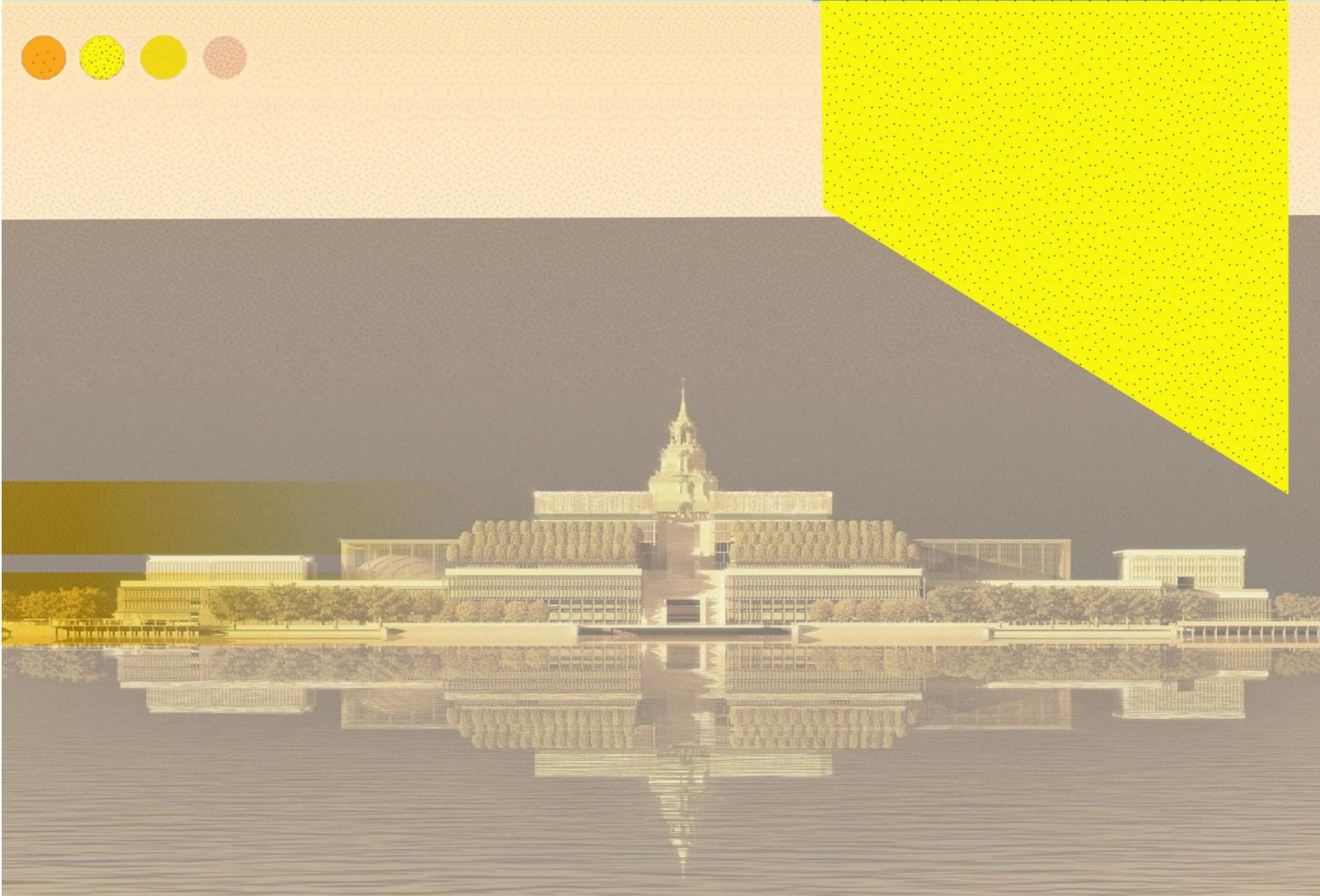
**ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา**

**นายสุรัตน์ หวังต่อลาภ
รองเลขาธิการวุฒิสภา**

**นางยุวดี รูปขจร
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ 1**

ฝ่ายเลขานุการ

1. นายพีรพล ยวงนาค	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา
การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร
และโทรคมนาคม
2. นายกมลชัย แสงศรีคำ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
นิติกรชำนาญการ
3. นางสาวอัญชลี วุฒิสิริ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
นิติกรชำนาญการ
4. นายคมสัน นิคมคณารักษ์	นิติกรชำนาญการ
5. นายศุภโชค คำแฝง	นิติกรชำนาญการ
6. นายวรวิทย์ ศิริมหาพฤกษ์	นิติกรชำนาญการ
7. นางสาววริยา ไควสุรัตน์	นิติกรปฏิบัติการ
8. นางสาวทัศนีย์ วชิรวังค์	นิติกรปฏิบัติการ
9. นางสาวสิริพร บุญนพ	วิทยากรชำนาญการ
10. นางสาวรอรพรรณ เกิดทอง	วิทยากรชำนาญการ
11. นายไพสิฐ ลีพลากร	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
12. นางสาววัลภา ภูวรรณ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
13. นางสาวสุจิตรา พึ่งสนิท	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
14. นางผ่องใส มนตรีวัน	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
15. นางสาวฐันศิตา เบ็ญจาทิกุล	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
16. นายศุภณัฐ ธีรพัฒน์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
17. นายสาโรจน์ ภาคุโล	เจ้าพนักงานคอมพิวเตอร์อาวุโส
18. นายสมคเนย์ ไชยณรงค์	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติด้านกฎหมาย
19. นางสาวมารียาน ปาทาน	พนักงานสนับสนุนการประชุม

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาสร้างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา